

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi dwa razy dziennie

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Nęskowski, gospodarczego i giełdowego Stanisław Czapiewski, wiadomości potocznych Bogdan Piotrowski, za inne działy odpowiada Zdzisław Antoniewicz, wszyscy w Poznaniu.

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska
w Poznaniu, św. Marcin 70.

Nr. 353

Wydanie P

Poznań, niedziela dnia 4 sierpnia 1935

Rok 30

Poznań, 3 sierpnia.

O wysoki typ obywatelski

Była na tem miejscu świeżo mowa o rozpowszechnionem niestety w społeczeństwie polskiem upraszczaniu sobie myślenia politycznego, upraszczaniu zagadnień politycznych, nawet gdy chodzi o stosunek nasz do Niemiec, ich polityki zewnętrznej oraz ich rozwoju wewnętrznego.

Pod ostatnim względem są jedni zwolennikami wzorowania się społeczeństwa polskiego na niemieckim rasizmie, inni znów są amatorami mechanicznego przeniesienia na grunt polski hitlerowskiego totalizmu, który, jak wiadomo, utożsamia rządzącą partję nacjonalno-socjalistyczną z całym narodem i państwem, przyczem głowa partji, a zarazem rząd państwa ma myśleć i rozkazywać, a szerokie rzesze partji vel narodu mają służyć rozkazowi, nie mając zgody obowiązku, a przezważnie nawet i prawa samodzielnego myślenia.

Trzeba stwierdzić obiektywnie, że tak pojęty system działania politycznego i system wychowania narodu, oparty bezwzględnie na ślepej posłuszeństwie społeczeństwa i jednostki wobec nakazu, idącego z góry, odpowiada naturze niemieckiej. Już przedwiecz przed wojną Niemcy mieli idealnego „führera”, tylko wówczas był nim — „Unteroffizier”. Jego „Drill”, właśnie dlatego, że odpowiadał psychice niemieckiej, wyrobił w narodzie niemieckim niewątpliwe zalety i dał mu bezsporne korzyści.

Choć nie bez zastrzeżeń: w najważniejszych bowiem właśnie momentach, wymagających wewnętrznej dyscypliny moralnej wysokiego typu obywatelskiego, jak w ostatnim okresie wojny światowej, „Drill” zawiodł i zawiodła kształcona systemem podoficerskim dusza niemiecka. Niemniej jednak — powtarzamy — system ten w zasadzie odpowiada naturze niemieckiej.

Nie odpowiada on natomiast psychice polskiej i stąd na polską duszę twórczo działać nie może.

Naturze polskiej jest niewątpliwie właściwy pewien indywidualizm, u jednych o cechach ujemnych, u innych — o dodatnich. Właściwości ujemne, t. zn. przerost indywidualizmu, niedorozwój instynktu społecznego, brak zmysłu solidarności, zwartości i karności trzeba zwalczać jako elementy destrukcyjne. Natomiast należy pielęgnować i rozwijać przymioty dodatnie indywidualizmu twórczego, czerpiącego siłę z wewnętrznej skarbnicy duchowej, a umiatającej siłę tę własnym nakazem moralnym podporządkować celom zbiorowym i kierownictwu ogólnemu.

Karność jest podstawą życia społecznego. Ale karność, wypływająca z wewnętrznego nakazu moralnego, z świadomego poczucia obowiązku obywatelskiego, stoi o całe niebo wyżej od ślepego, bezmyślnego posłuszeństwa dla nakazu zewnętrznego, tem bardziej,

Spotkanie Mussoliniego z cesarzem Abisynji?

O pożyczkę niemiecką dla Negusa — Ujemna sytuacja finansowa Włoch — Prasa angielska o osiągnięciu porozumienia w Genewie

London. (Tel. wł.). Reuter donosi z Addis-Abeby, że w stolicy Abisynji pojawiły się wczoraj pogłoski o przygotowaniu konferencji Mussoliniego z cesarzem abisyńskim. Ponieważ powszechnie wiadomo, że odbycie takiej konferencji jest związane z poważnymi trudnościami, która polityczne przypuszczają, że inicjatywa ta wyszła od jednego z mocarstw i niewątpliwie już w tej materji poczyniono kroki. Prawdopodobnie zajmie się tem Francja, na której ziemi miałyby się wkrótce już odbyć konferencja pomiędzy premierem Włoch a władcą Abisynji.

London. (Tel. wł.). Według doniesienia jednej z agencji Niemcy udzieliły Abisynji kredytów do wysokości 120 milj. marek na zakup w Niemczech materiałów wojennych, a mianowicie 300 tys. karabinów, 1 000 karabinów maszynowych, 200 haubic, 100 samolotów i odpowiedniej ilości amunicji.

Transport ten nadejdzie do Abisynji w pierwszej połowie września. — Równocześnie wysyłają niemieckie fabryki broni do Abisynji instruktorów, których zadaniem ma być wyszkolenie żołnierzy abisyńskich w używaniu tej

broni.

Wiadomość powyższą ze względu na jej fantastyczność podajemy tylko z obowiązkowi dziennikarskiego. — Red.).

London. (Tel. wł.). City angielska ocenia sytuację finansową Włoch jako ujemną. Banki angielskie przestrzegły ekspertów angielskich, głównie węgla i nafty, ażeby w związku z trudnościami finansowymi Włoch w przyszłości zawierali transakcje tylko gotówkowe. Włochy zalegają wobec ekspertów angielskich na sumę zgorą 1 i pół milj. funtów.

London. (Tel. wł.). Wiadomość o osiągnięciu porozumienia w Genewie wywołała w angielskiej opinii publicznej pewną ulgę i odprężenie. Oczekuje się, że Abisynja nie będzie stawała trudności. W dalszym ciągu panuje jednak przekonanie, że osiągnięte porozumienie nie oznacza zakończenia sporu, lecz tylko odroczenie decyzji.

Korespondent agencji „Reutera” donosi, że uzgodniony projekt rezolucji przewiduje podjęcie rokowań nad likwidacją zatargu granicznego, mianowanie piątego członka komisji rozjemczej oraz zwołanie specjalnej sesji rady Ligi Narodów na dzień 4 września. W

drugiej części rezolucji zwraca się uwagę na uchwałę rady Ligi z dnia 25 maja, według której załatwienie sporu nastąpić ma zgodnie z art. 5 traktatu z 1928 roku. W ten sposób ominięty został poprzednio projektowany zwrot o zakazie użycia siły. Wreszcie na posiedzeniu rady Litwinów odczyta oświadczenie, w myśl którego trzy państwa — Anglja, Francja i Włochy, wyrażają gotowość pertraktowania na podstawie traktatu z roku 1906.

Rokowania pomiędzy wyżej wymienionymi trzema państwami rozpoczną się prawdopodobnie już w przyszłym tygodniu w Paryżu. Jeżeli nie dojdzie do porozumienia, wówczas na sesji z 4 września należy się spodziewać decydującej rozgrywki.

Dyplomatyczny korespondent „Daily Telegraph” jest zdania, że jedyną zdobyczą obrad genewskich, to odrodzenie ścisłej współpracy francusko-angielskiej. Również od samego początku było jasnym — twierdzi „Daily Telegraph” — że Sowiety cały swój wpływ były gotowe wyrzucić w kierunku celu, do którego zdążyły Francja i Anglja.

Genewski korespondent „Morning Post” zastrzega się, że wyniki osiągniętego porozumienia ocenia się zbyt optymistycznie. Ze strony Abisynji nie należy spodziewać się trudności, lecz nie upoważnia do przypuszczenia, że Włochy zgodzą się na termin 4 września i na automatyczne wówczas przekazanie sprawy Lidze Narodów.

Genewa. (PAT). Po zebraniu się członków rady Ligi u sekretarza generalnego Avenola, w ciągu całego wieczora trwały rozmowy pomiędzy delegatami mocarstw.

O godz. 23 min. Eden, opuszczając gabinet pracy Laval'a, oświadczył dziennikarzom, że rokowania posunęły się już bardzo daleko naprzód, ale pewne szczegóły nie są jeszcze uzgodnione z rządem włoskim. Minister ma jednak nadzieję, że dzisiaj sprawa zostanie załatwiona. Rada Ligi nie będzie mogła jednak zebrać się wcześniej niż w godzinach popołudniowych, gdyż trzeba pozostawić pewien czas do namysłu delegacji abisyńskiej i zaczekać na odpowiedź rządu abisyńskiego.

Genewa. (Tel. wł.). Przewidziane wczoraj wieczorem dzisiejsze posiedzenie Rady Ligi Narodów zostało odroczone i odbędzie się prawdopodobnie dzisiaj wieczorem. Jako powód podaje się że przedstawiciele Abisynji muszą zapoznać swój rząd z projektem wczoraj uzgodnionej rezolucji. Z pewnych kół zapewniają dalej, że projekt rezolucji ma być również tematem obrad rządu angielskiego, oraz że należy jeszcze wyjaśnić kilka spraw.

Lot Moskwa—San Francisco rozpoczęty

Paryż. (PAT). Agencja Havasa donosi z Moskwy, iż lotnik Lewoniewski wystartował dziś rano o godz. 6 czasu lokalnego do lotu Moskwa—San Francisco ponad biegunem północnym.

Holandja obniża stopę dyskontową

Amsterdam. (Tel. wł.). Bank niderlandzki obniżył stopę dyskontową z natychmiastowym skutkiem z 6 na 5 procent.

Zapowiedź zmian w konstytucji bułgarskiej

Sofja. (PAT). — Bułgarska agencja telegraficzna donosi: premier Toszew podczas pobytu w Burgasie, ośrodku życia gospodarczego nad morzem Czarnem, wygłosił wczoraj wieczorem przemówienie na wydanym przez miasto na jego cześć bankiecie.

Premjer Toszew oświadczył: w najbliższej przyszłości Bułgaria będzie miała nowy parlament, z którego wady

przeszłości będą usunięte całkowicie.

Nowy parlament będzie wiernym wyrazem nie tylko życzeń i woli narodu, ale także energii i ducha twórczego, pracowitego, oszczędnego i trzeźwego narodu bułgarskiego.

Premjer dodał, że przed zwołaniem nowego parlamentu opracowana będzie nowa konstytucja.

gdy buduje on na autorytecie siły tylko fizycznej, mechanicznej.

Czy mielibyśmy dziś Polskę niepodległą, gdyby w czasie zaborów były zawiodły wartości obywatelskie społeczeństwa? Czy szczególnie należałyby dziś do Polski ziemie nasze zachodnie, gdyby nie obywatelskie walory żywiołu polskiego na tych ziemiach?

Z tych to cnót obywatelskich zrodziła się w najgłębszej przyczynie nasza niepodległość państwowa. Twarda wola polska ojca, gorące uczucie polskie matki, entuzjazm polski dziecka — złożyły się na zwycięski opór społeczeństwa tutejszego, stawiony największej potędze politycznej świata, najbardziej konsekwentnemu, najmniej bezpieczniejszemu ze wszystkich systemów narodowej eksterminacji. Traktowanie wysiłku gospodarczego jako narzędzia walki narodowej, uznanie konieczności osobistej ofiary, gdy tego dobro zbiorowe wymaga, stawianie interesu ogólnonarodowego ponad wszelkie względy partykularne: partyjne, stanowe czy klasowe — stworzyły z żywiołu polskiego naszej dzielnicy blok twardej i zwartą siłę.

Przytem głęboka świadomość obywatelska, poczucie obywatelskiej godności i dumy, trwanie przy obywatel-

skich prawach, ale zarazem i przedewszystkiem pełnienie obowiązków obywatelskich, na których czoło wysunięta była zasada solidarności i karności narodowej, — te oto wartości i cnoty obywatelskie zdecydowały o tem, że polskość w zaborze pruskim nie tylko nie została powalona taranem systemu pruskiego, lecz rozwijała się mimo wszystko, potężniała i już w niewoli przekształcała się coraz bardziej w „państwo w państwie”, by następnie czasu wojny światowej mądra i meską zająć postawę, a, gdy na to pozwoliły warunki, chwycić za oręż przeciwko wrogowi.

Dzieje społeczeństwa polskiego pod zaborem pruskim mówią dobitnie, że świadomość obywatelska i poczucie obywatelskiej godności w połączeniu z instynktem społecznym, z dyscypliną moralną, z wyrobieniem w sobie zmysłu wartości i karność — stwarza wysoki typ obywatelski.

Polaków o takim wysokim typie obywatelskim, nie bezmyślnych manekinów, których posłuszeństwo nie jest ani zaletą osobistą, ani korzyścią społeczną, — Polaków — powtarzamy — o wysokim typie obywatelskim potrzebuje obóz narodowy, potrzebuje Polska.

Gdańsk nie odpowiada

Gdańsk. (Tel. wł.). Odpowiedzi Greisera spodziewano się do wieczora. Tymczasem odpowiedź ta nie nadeszła. Spodziewają się, że w ciągu dzisiejszego przedpołudnia odpowiedź ta nadejdzie i w kołach politycznych uchodzi za pewnik, że w ciągu dzisiejszego dnia muszą zajść ważne wydarzenia, które doprowadzą do rozwiązania sytuacji.

Władze polskie przygotowały wszelkie zarządzenia, ale zajmują ciągle stanowisko wyczekujące, uzależniając dalszą swą taktykę od zachowania się Gdańska. Zarządzenia polskie, — gdyby weszły w życie, — nie miałyby charakteru odwetowego, ale dążyłyby tylko do zabezpieczenia dochodów izb skarbowych i do normalnego funkcjonowania urzędu celnego w Gdańsku.

Wczoraj bawił w Warszawie ambasador Lipski, który otrzymawszy odpowiednio instrukcje, wyjechał do Berlina.

„Kurjer Warszawski” zwraca uwagę na drobny ale tem niemniej charakterystyczny szczegół, mianowicie, że przebieg rozmowy min. Papée’go z Greiserem został podany za pośrednictwem „Deutsche Nachrichtenbüro”, które jest oficjalną agencją rządu Rzeszy. Artykuł swój „Kurjer Warszawski” kończy słowami: „Chcielibyśmy być fałszywymi prorokami, ale przypuszczamy, że nawet w razie cofnięcia przez senat gdański ostatnich zarządzeń, nie będzie możliwości rozwiązania zagadnienia na drodze niewątpliwie żmudnych a tem samem przewlekłych pertraktacji”.

Gdańsk. (Tel. wł.) W dzisiejszej prasie gdańskiej gauleiter Forster rozchodzi się szeroko nad zatargiem z Polską, zwalając całą winę na Polskę, która rzekomo zarządzeniem z dnia 17 lipca naruszyła obowiązujące traktaty. Układy, zawarte przez dwa państwa — wywodzi p. Forster — obowiązują obie strony, a nietylko jednego partnera.

Dzisiejszy stan rzeczy nie należy do przyjemności — pisze p. Forster — i Gdańsk nie życzy sobie niczego więcej.

Podróż min. Becka do Finlandji

Warszawa. (PAT). Przewidywana podróż ministra spraw zagranicznych p. Becka do Finlandji w odpowiedzi na wizytę, złożoną w Warszawie przez fińskiego ministra spraw zagranicznych p. Hackzell’a nastąpi w dniach od 10 do 12 bm. Min. Beck wyjeżdża z Gdyni dnia 8 bm. na statku „Cieszyn”, na którym również odbędzie podróż powrotną. Przyjazd do Helsingforsu nastąpi dnia 10 bm. rano. Minister udaje się do Helsingforsu wraz z małżonką. Towarzyszyć mu będą pp. M. Lubiński, dyrektor gabinetu, oraz O. Frydrych, sekretarz ministra.

Wiadomości

Bandyci chińscy nie chcą uwolnić dziennikarza angielskiego Jones’a, dopóki nie otrzymają w całości okupu w wysokości 50.000 dolarów amerykańskich.

Do portu amsterdamskiego przybił zagłowiec szkolny harcowski „Zawisza Czarna”.

Lotnik sowiecki Lewoniewski postanowił startować dzisiaj o godz. 3 w nocy według czasu miejscowego.

Prasa rzymska donosi, że premier grecki Tsaldaris miał zaproponować jednemu z członków rodu Wittelsbachów tron grecki wobec opozycji, jaką napotyka kandydatura h. króla Jerzego.

Burmistrz wydał zarządzenie podwładnemu sobie urzędowi stanu cywilnego, aby nie wpisywał do ksiąg małżeństw, rasowo mieszańców t. j. Aryjczyków z Żydami, zastrzegając sobie prawo decyzji w każdym wypadku.

Izba Muzyczna Rzeszy zabroniła Niemcowi Zygfrydowi Schulze, akompaniatorowi znanego skrzypka Bronisława Hubermana, współpracować z nim nadal.

W Brukseli zmarł nagle na atak serca ambasador Brazylii Elimaes Silva.

Dwie lotniczki sowieckie, wyćwiczone w skokach ze spadochronem, Piatnickaja i Sziszmariewa ustaliły nowy rekord skoku ze spadochronem bez aparatu tlenowego, dokonując skoku z wysokości 7923 m.

jak uczciwej współpracy z Polską, która umożliwiłaby rozkwit gospodarki gdańskiej. To oznacza jednak wykorzystanie portu gdańskiego w takiej mierze, aby port ten mógł żyć, oraz utrzymanie wspólnoty celnej. Los Gdańska przez odłączenie od Rzeszy jest i tak bardzo ciężki. Tak wielkiemu pa-

stwu, jak Polska, nie przynosi zaszczytu — pozwala sobie twierdzić Forster — jeżeli Polska tak małemu i bezbronemu państwu, jak Gdańsk, oraz jego ludności utrudnia życie.

My chcemy żyć i chcemy pozostać Niemcami, kończy patetycznie gauleiter Forster.

Po VII kongresie „Kominternu”

Rezolucje zalecają opanowanie mas chłopskich i drobno-mieszczańskich

Moskwa. (PAT). Rezolucje, uchwalone przez 7-my kongres „Kominternu” zawierają szereg znamiennych wskazówek taktycznych, zalecających kompartjom poszczególnych państw „obronę resztek burżuazyjnej demokracji”, która dotychczas była zwalczana. Znamieniem jest również nadanie poszczególnym kompartjom większej autonomii w sensie przystosowania taktyki do warunków miejscowych każde-

go kraju. Rezolucje zalecają wreszcie opanowanie mas chłopskich i drobno-mieszczańskich, oraz niekomunistycznych organizacji zawodowych, kulturalnych a nawet religijnych, ostrzegając przed „mechanicznym stosowaniem doświadczeń jednego kraju w innych”.

Stosunkowo umiarkowany a raczej pesymistyczny ton rezolucji koliduje wyraźnie z bojowym charakterem przemówień kongresowych.

Kłęska powodzi w Chinach

Katastrofalne oberwanie się chmury zniszczyło doszczętnie 80 wsi

Szanghaj. (PAT). Z powodu oberwania się chmury w prowincji Fukien miasto Tsuar Czou i jego okolice znalazły się pod wodą, której poziom podniósł się o 5 metr. 2000 domów zostało zburzonych. Połączenia komunikacyjne są przerwane. Naoczni świad-

kowie opowiadają, iż 80 wsi zostało całkowicie zniszczonych przez wzburzone żywioły. Setki osób utonęły.

Jest to największa katastrofa powodzi w tej prowincji w ciągu ostatniego stulecia.

Rewizje przedwyborcze w Bydgoszczy

Bydgoszcz, 2. 8. W czwartek wieczorem bydgoska policja śledcza z komisarzem Witkowskim na czele przeprowadziła skrupulatną rewizję w lokalu bydgoskiego zarządu powiatowego Stronnictwa Narodowego przy ul. Dr. Emila Warmińskiego 17. Przedmiotem poszukiwań była instrukcja, wystosowana przez zarząd powiatowy do członków i kół S. N., dotycząca ustosunkowania się członków do sprawy wyborów.

Obecnych w lokalu członków poddawano nawet rewizji osobistej. Poza

tem policja przeprowadziła rewizję w mieszkaniach: posła Lewandowskiego i radnego Dymkowskiego, jako prezesa i wiceprezesa zarządu powiatowego.

Poszukiwana instrukcja przedwyborcza doszła również do kół pozabydgoskich w powiecie. I tam funkcjonariusze policji poszukiwali druków (odbitych na woskówce) i w związku z tem aresztowali jednego z działaczy narodowych, p. Mroza, zamieszkałego w Jastrzębiu, powiatu bydgoskiego. P. Mroza odstawiono do Bydgoszczy.

Zuchwały napad w pociągu

Bandyci „uspili” cały przedział z jadącymi

Warszawa. (Tel. wł.). W pociągu, jadącym z Warszawy do Krynicy, zuchwałemu rabunkowi dokonali złodzieje usypiacze.

Gdy pociąg wyruszył z dworca Głównego w Warszawie, jeden z pasażerów przepelnionego przedziału drukarstwa, wyjął chusteczkę i rzekomo w celu rozproszenia dymu po papierosach zaczął nią powiewać w przedziale. Chusteczka zawierała silnie narkotyzującą truciznę, tak, że w kilka chwil potem wszyscy pasażerowie tego przedziału zasnęli.

Dopiero po upływie 7-iu godzin, kie-

dy pociąg dojeżdżał do Zabkowiec, pasażerowie obudzili się. Z przerażeniem stwierdzili oni, że zostali doszczętnie ograbieni z gotówki.

I tak, niejakiej Szczupakowej zrabowano 400 złotych, jej szwagrowi 300 złotych, Habermanowi 330 zł. i Kopelewiczowej 500 złotych, schowane na piersiach. Po przybyciu do Krakowa wszyscy zameldowali o rabunku w policji.

Do Warszawy nadeszły rozpaczliwe depesze ograbionych do rodzin z prośbą o pieniądze.

Stały delegat Argentyny

Buenos-Aires. (PAT). Rząd postanowił utworzyć stałą delegację przy Lidze Narodów i powierzył tymczasowo posłowi argentyńskiemu w Bernie pełnienie funkcji stałego delegata.

Reforma konstytucji Indji

Londyn. (PAT). Projekt ustawy o reformie konstytucyjnej Indji został zatwierdzony przez króla.

Stronnictwo Narodowe

Koło Śródmieście

Zebrań miesięczne odbędzie się w wtorek, 6 bm. o godz. 20 w salce Stronnictwa Narodowego św. Marcina 65 w podwórzu wejście lewe I piętro.

Na zebraniu ważne sprawy organizacyjne oraz ciekawe referaty pp. adw. Starka i Henryka Bzyla.

Obecność wszystkich członków obowiązkowa.

Niech żyje Wielka Polska!

Człom. Zarząd.

Urzędowa ceduła

Giełdy Zbożowej i Towarowej

Poznań, 3. 8. 1935 r.

Warunki: Handel hurtowy paryetel Poznań, ładunki wagonowo, dostawa bieżąca za 100 kg.:

Standardy: 1) żyto — 2) pszenica 750 g/l. 3) owies 470 g/l.

Ceny orientacyjne:	
Żyto zdr., suche (Usp. spok.)	10,00 - 10,25
Pszenica (Usp. spok.)	14,00 - 14,25
Jęczmień 700—725 g/l.	13,50 - 14,50
Jęczmień 670—680 g/l.	12,50 - 13,00
Usposobienie spokojne.	
Owies (Usp. spokojne)	13,25 - 13,75
Mąka	
żytnia I gat. 0,55% wł. w	17,50 - 18,50
żytnia I gat. 0,85% wł. w	16,50 - 17,50
żytnia II gat. 55—70% wł. w	2,25 - 13,25
żytnia pośl. pon. 70% wł. w	10,25 - 11,25
żytnia razowa 0,95% wł. w	13,00 - 14,00
Usposobienie spokojne.	
pszenka gat. IA 0-20% wł. w	25,25 - 27,75
pszenka gat. IB 0-45% wł. w	24,75 - 25,25
pszenka gat. IC 0-55% wł. w	23,75 - 24,25
pszenka gat. ID 0-60% wł. w	22,75 - 23,25
pszenka gat. IE 0-65% wł. w	21,75 - 22,25
pszen. gat. IIA 20-55% wł. w	21,25 - 21,75

blona fotograficzna

nie zawodzi nigdy

ng 12 544

pszen. gat. IIB 20-65% wł. w	20,75 - 21,25
pszen. gat. IID 45-65% wł. w	18,50 - 19,00
pszen. gat. IIF 55-65% wł. w	17,00 - 17,50
pszen. gat. IIIA 65-70% wł. w	16,00 - 16,50
pszen. gat. IIIB 70-75% wł. w	13,50 - 14,00
Usposobienie spokojne.	
Otręby żytnie stand.	7,50 - 8,00
Otręby pszen. grube stand.	8,25 - 8,75
Otręby pszenne średnie st.	7,50 - 8,00
Otręby jęczmienne	8,25 - 9,50
Rzepak zimowy	26,00 - 28,00
Lubin niebieski	12,50 - 13,00
Lubin złoty	14,75 - 15,25
Mak niebieski	33,00 - 35,00
Inkarnatka	38,00 - 40,00
Makuch lnian. w taflach	17,25 - 17,50
Makuch rzepakowy w tafl.	12,75 - 13,00
Makuch słon. w tafl. 42/43%	16,00 - 16,50
Śrut Soja	18,50 - 19,00
Słoma pszenna luzem	2,00 - 2,20
pszena prasowana	2,60 - 2,80
żytnia luzem	2,25 - 2,50
żytnia prasowana	2,75 - 3,00
owsiana luzem	3,00 - 3,25
owsiana prasowana	3,50 - 3,75
jęczmienna luzem	1,50 - 2,00
jęczmienna prasow.	2,40 - 2,60
Siano zwykłe luzem	5,75 - 6,25
zwykłe prasowane	6,25 - 6,75
nadnoteckie luzem	6,75 - 7,25
nadnoteckie pras.	7,25 - 7,75
Ogólne usposobienie: spokojne.	

Transakcje na odmiennych warunkach: żyta 1760 tonn, pszenicy 593 tonn, jęczmienia 755 tonn, maki żytniej 673,5 tonn, maki pszennej 68 tonn, otrąb żytnich 288,5 tonn, otrąb pszennych 70 tonn, rzepaku 84,5 tonn, wyki 2,5 tonn, lufinu niebieskiego 15 tonn, makuchu lnianego 17,5 tonn, makuchu rzepakowego 5 tonn, makuchu słonecznikowego 27,5 tonn, wemy 0,5 tonn.

Życie wewnętrzne Rabki

Do Rabki zjechały dzieci z całej Polski. Tu spotkasz w tym roku Poznaniaków, Pomorzan, Ślązaków, Krakowian, Poloszków, Kurpiaków, Mazowszan, Wilnian, a wszyscy jednakowo mili, bawia się zgodnie i wesoło bez żadnych różnic. To jakby sejm dzieci z całej Polski — to rabki, który się zowie „Rabką”. Radzić tu i wesele się będą te młodzieńcze rzesze dopóki je władze szkolne nie powołają do szkoły.

Prawdziwą satysfakcję sprawia patrzenie na młode twarzązki, opalone, ogorzałe i wypieczone górskim słońcem, kiedy nieskrępowane niczem pływają jak motylki po kwiatkach.

Był dawniej czas, kiedy Rabka była jak my maleńka i cicha. Dziś razem z nami wyrosła i dorasta. Ale nie została w miejscu. Pełna jest młodzieńczego rozmachu, zapału i energii, zawzięta i nienasycona w ambicjach pobudowała chodniki, przeprowadziła kanalizację, rozszerzyła oświetlenie elektryczne, pobudowała kilkadziesiąt wspaniałych will, mieści w sobie 10 zakładów sanatoryjno-szkolnych, w których młodzież chorowita może pobierać całoroczną naukę i leczyć się zarazem. W sezonie przygrywa muzyka wojskowa, jest obszerny park i plac zabawowy dla dzieci, place tenisowe, plaża, piływnia, liczne kawiarnie, hotele, restauracje, biblioteki itp.

Stacja kolejowa w miejscu. Wszystkie pociągi mają postój w Rabce. W dolinie Raby, Słonki i Poniczanki, na stokach Bani i Grzebienia, u stóp Krzywonia i Lubonia, rozsypany się ładne wille, wyglądające w dzień jak barwne bukiety, w nocy jak konstelacje gwiazd. Biela się one i czerwienią lśniące kolumnami, tarasami, zdobne, umajone kwieciami, chełpiące się ciepłą i zimną wodą, garażem i telefonem. W tym roku przyjechało do Rabki około 30 kolonij. Rabka jest pełna gwaru i życia. Kryzys nie wstrzymał napływu gości, bo zdrowie jest dla człowieka miłszym postokroć niż pieniądź. Z osobistości krajowych, które zaszczyciły w tym roku swą obecnością, uzdrowisko rabczańskie należy wymienić J. E. Ks. Kardynała Krakowskiego, Ks. Biskupa Szelażka, kilku ministrów R. P., wojewodów i innych. dg 3360

Jak jesteśmy z Trzecią Rzeszą?

Gdyby stosunki polsko-niemieckie doby dzisiejszej oceniać na podstawie urzędowych oświadczeń, jakie składają kierownicy polityki państwowej tu i tam, gdy nadarzy się sposobność, przedstawiałyby się one najróżniej w świecie.

Wszakże już w pierwszą rocznicę umowy politycznej polsko-niemieckiej, dnia 26 stycznia r. b., kanclerz Rzeszy Hitler, zapytany przez berlińskiego sprawozdawcę głównego dziennika obozu rządowego u nas, powiedział:

— Udało się nam przeprowadzić we właściwym czasie jedną z najbardziej ważkich poprawek historycznych. Skorygowaliśmy mianowicie błędną opinię, jakoby między obu narodami stale i niezawście istniał stan wrogi, jako pewien rodzaj dziedziczości. Sądzę, że jest wprost przeciwnie...

Jednocześnie zaś, tegoż dnia 26 stycznia r. b., w oświadczeniach, ogłoszonych w głównym dzienniku nacjonal-socjalistycznym, polski minister spraw zagranicznych Beck rzekł tak:

— Kierownicy obu narodów potrafili uchwycić moment przełomowy, by położyć fundamenty pod nowe stosunki pomiędzy obu społeczeństwami.

Niedwuznacznie zatem przedstawiano to odprężenie napięcia polsko-niemieckiego jako zdarzenie przełomowe, nadające nowy bieg stosunkom wzajemnym, o zabarwieniu wielkiej poprawki dziejowej.

Podobnie w mowie w Reichstagu z 21 maja r. b. kanclerz Hitler powiedział:

— Umowę z Polską, nietylko Niemcy ślepo wykonują, lecz również żywią pragnienie, aby była ciągle przedłużana i aby wynikające z niej przyjazne stosunki polsko-niemieckie pogłębiały się coraz bardziej.

Gdy zaś minister Beck udał się w odwiedziny do Berlina i w dwudniowym pobycie, 3 i 4 lipca r. b., przeprowadził długie rozmowy polityczne z kanclerzem Hitlerem i ministrem v. Neurathem, we wspólnym doniesieniu urzędowym powiedziano:

— Rozmowy wykazały znaczne uzgodnienie poglądów... Minister Beck podkreślił, że oświadczenie, dotyczące Polski, w mowie kanclerza Hitlera z 21 maja r. b., a zwłaszcza życzenie kanclerza co do trwałości układu polsko-niemieckiego, znalazły silny odzwiek w Polsce i ze strony Polskiej istnieje również szczerze życzenie coraz to większego pogłębiania dobrych sąsiednich stosunków z Niemcami. Oba rządy pozostaną także w przyszłości w ścisłej styczności...

A jednak, chociaż w Polsce niema zgoda tendencji agresywnych wobec Rzeszy, brak jakoś przekonania, że wszystko tu jest w porządku, a nawet istnieją powody do mniemania, że rzeczywiście, w życiu, a nie w słowie, stosunki polsko-niemieckie zmieniają się na gorsze. Dlaczego?

Przedewszystkiem dlatego, że zmieniło się to, co najważniejsze: stosunek sił. W chwili zawierania umowy polsko-niemieckiej z 26 stycznia 1934 były Niemcy, po wyjściu z Genewy, odosobnione i, w czym rzecz, jeszcze nie dozbrowione. Dzisiaj mają znaczną przewagę nad Polską w zbrojeniach lądowych, morskich i powietrznych. Zbliżenie z Polską, jako jeden z czynników gry dyplomatycznej Trzeciej Rzeszy, posłużyło im w tem głównym dziele zbrojenia się. Umowę z 26 stycznia 1934 można oceniać rozmaicie. Ale dla ludzi, wnikających w istotę rzeczy, rozstrzyga to jedno: zmiana stosunku sił.

Porozumienie z nacjonal-socjalistyczną Rzeszą sprowadziło również na obywateli politykę polską wobec przeobrażenia się Gdańska na niemniej nacjonal-socjalistyczną dobudówkę Rzeszy. Ileż złudzeń włożono u nas od dwu lat w politykę wobec Gdańska, zadowolając się uprzejmościami p. Rauschninga lub p. Greisera, pod których osłoną p. Forster zespalał Gdańsk z Berlinem. Dzisiaj, gdy Gdańsk stał się okoniem, przejrżeli u nas bodaj już i łatwowierni

Ludność niemiecka w Polsce, zachęcona przyjaźnią z Trzecią Rzeszą, podniosła głowy, jak nigdy przedtem od końca wojny, niedwuznacznie zespalając się znakiem łamanego krzyża z Rzeszą.

Pod względem gospodarczym koszty przyjaźni płaci Polska, bo na umowie t. zw. kompensacyjnej z 11 października r. 1934 wyszliśmy, jak Zabłocki na mydle, a nasz dodatni bilans handlowy z Niemcami, który w marcu 1934 wynosił 9 milj. 663 tys. zł, spadł w maju 1935 do 620 tys. zł, czyli — miliony odpadły, a zostały — tysiące.

Jednocześnie zaś Trzecia Rzesza najwyraźniej mówi, ostatnio jeszcze w owej własnej mowie kanclerza Hitlera z 21 maja r. b., że tylko — na zachodzie nie ma już żadnych roszczeń

terytorjalnych, t. zn. że — na wschodzie ma, przyczem w tejże samej mowie Führer Hitler wysunął znowu hasło t. zw. pokojowej rewizji traktatów i granic.

Jeśli się doda, że w szerszej polityce międzynarodowej Trzecia Rzesza stanowczo zwalcza wszelkie działania zbiorowe przeciw napastnikowi, bo sama chce napadać, co dla Polski jest rzeczą wielkiej wagi, — że występuje jako państwo, nawracające do hasel pogańskich, prześladowujące katolicyzm, popadające w ostry zatarg ze Stolicą Apostolską, — jeżeli to wszystko weźmie się pod uwagę, to określenia, mówiące nam o zgodzie Polski z Niemcami i o pogłębieniu dobrych stosunków, wydać się muszą, dalibóg, mocno przesadne, lub zgoła urągające rzeczywistości, która wcale nie wygląda pogodnie.

STANISŁAW STROŃSKI

Uspokojenie w Holandji

Wraz z szybkim zlikwidowaniem kryzysu gabinetowego zaznaczyła się na giełdzie amsterdamskiej stabilizacja kursu guldena holenderskiego, jak i ogólne odprężenie w kołach finansowych. Najbardziej istotną zmianę w nowym gabinecie dr. Colijna jest podział dotychczasowego ministerstwa gospodarskiego na dwa resorty odrębne: handlu i przemysłu — oraz rolnictwa i rybołówstwa. Ma to zasadnicze znaczenie o tyle, że min. handlu i przemysłu prof. Gelissen, który był swego czasu za centralizacją wszystkich resortów gospodarczych w jedno „ministerstwo gospodarstwa“, doszedł po doświadczeniach do przekonania, że nie da się tychczasowych zarządzeń kryzysowych stosować do wszystkich gałęzi gospodarstwa narodowego w równym stopniu.

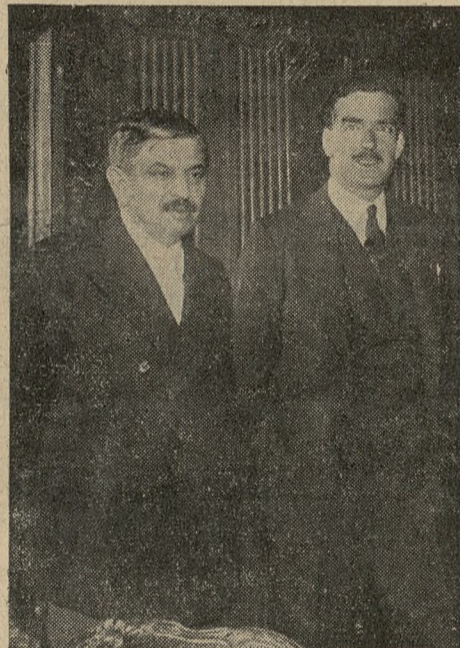
Kierunek deflacyjny, a zatem zachowanie parytetu złotego, zostało po rekonstrukcji gabinetu Colijna jeszcze wzmocnione.

W tych dniach „Agence économique et financière“ ogłosiła wywiad z holenderskim prezesem rady ministrów dr. Colijnem, który oświadczył co następuje:

Kryzys polityczny został szczęśliwie przezwyciężony w ciągu kilku zaledwie dni. Dzięki tej szybkości Holandia zapobiegła przymusowej dewaluacji florena. W razie przedłużenia się okresu niepewności politycznej, sytuacja ta mogłaby podważyć życie gospodarcze. Ataki, zwrócone przeciwko florenowi, spaliły całkowicie na panewce. Nowy rząd jest stanowczo zdecydowany prowadzić politykę walutową, której hołdował do tego czasu. O ile chodzi o zagadnienia gospodarcze i finansowe w skali międzynarodowej, to bardziej, niż kiedykolwiek, żywię przekonanie, które zresztą kilkakrotnie wyraziłem, m. in. na międzynarodowej konferencji ekonomicznej w Londynie, że jest absolutnie konieczne

z jednej strony możliwie najwcześniejsze uzyskanie uzgodnienia międzynarodowych stosunków handlowych, z drugiej zaś przystąpienie do międzynarodowej stabilizacji walut. Państwa winny dojść do porozumienia co do tych dwóch zagadnień. Muszę dodać, iż Holandia nie omieszka współdziałać z wszystkimi poważnymi wysiłkami w tej dziedzinie, zwłaszcza o ile chodzi o zwołanie dobrze przygotowanej międzynarodowej konferencji dla spraw monetarnych.

W GENEWIE

Laval i Eden, jako wyraziciele pragnień swoich krajów, przeciwnych rozpętanu zawieruchy wojennej w Afryce przez Włochy szukają dróg pokojowego rozwiązania konfliktu włosko - abisyńskiego. Czy uda im się to?

Głos angielski o fermentach w Rzeszy

Londyński „Times“ podaje w tych dniach charakterystykę położenia wewnętrznego Niemiec, która stanowi pewnego rodzaju zreasumowanie ostatnich wypadków, nacechowanych niepewnością sytuacji w Rzeszy.

„Wypadki te — pisze organ angielski — tłumaczone z różnych stron, jako oznaki kryzysu i załamania się. Niemcy tymczasem znajdują się już od 5 lat w stanie, który można by nazwać kryzysem trwałym. Ścisiejszym byłoby powiedzieć, że wszystko to są znaki rozprawy między radykalnemi i umiarkowanemi elementami narodowego socjalizmu. Zagranicą okazuje się sympatję owym elementom umiarkowanym poprostu z tej przyczyny, ponieważ sprawa radykałów, wskutek zachowania się ich wodzów, została zachwiana. Nie należy jednak zapominać, że właśnie najlepsi i najbardziej idealistyczni młodzi ludzie Niemiec stoją za dawniejszym programem gospodarczym Hitlera. I młodzież ta stale tkwi w ruchu hitlerowskim: czynią oni z obozów pracy i organizacji młodzieży coś więcej, aniżeli tylko zewnętrzne stadja przejściowe do obozu wojskowego. Obok nich znajdują się wiele dawnych socjaldemokratów i komunistów, na których swego czasu ze-

stawienie pojęć „narodowych“ i „so-cjalnych“ zrobiło ogromne wrażenie.

„Tylko na takim tle można zrozumieć radykalne prądy wewnątrz Niemiec. Przywódcy lewego skrzydła partji zbytnio przejęci są osobistą rywalizacją. Ich próba, aby młodym Niemcom wszczepić fanatyczny nacjonalizm, mitologję rasową i pracę dla społeczeństwa usposobiła im wrogo katolików i protestantów.

„Jest tragedją nowoczesnych Niemiec, że żadna działalność nie jest wolna od polityki. Kapłani mogą powiedzieć, że właśnie nasić mieszają w swem wychowaniu młodzieży religję z polityką. Göring oświadczył, że nie życzy sobie nowej waiki kulturalnej. Ale jak można tego uniknąć? Istnieją w narodowo-socjalistycznej filozofji życiowej elementy, które dadzą się wykrystalizować jedynie przez tarcza i wałkę“

„Wydziedziczone pokolenie“

STANISŁAWA CZAPIEWSKIEGO
w numerze 10 „GŁOSU“

Adres: Poznań, św. Marcin 65.
Cena numeru 30 groszy.

UWAGI

Departament Statystyki jest w Stanach Zjednoczonych instancją bardzo poważaną, dobrze wyposażoną i — przynajmniej — wnikającą w wszelkie tajniki życia Unji amerykańskiej. Rezultaty jego badań są wielokroć miarodajne dla poczynań rządowych. Stąd mówi się często o „dyktaturze“ statystyki.

Ustalono, że każdego roku dokonuje się na terenie Ameryki przeciętnie 12 tysięcy morderstw. Oznacza to przeszło 30 dziennie, albo — jak kto woli jeszcze dokładniej — jedno morderstwo na trzy kwadransy. Niema kraju t. zw. cywilizowanego, któryby osiągnął pod tym względem tak pokazywany rekord. Ameryka przoduje!

Ale nie dość na tem, że uchwyciono problem przestępczości cyfrowo. Statystyka poszła znacznie dalej i zawiera szczegóły, charakteryzujące przestępcę. Typ amerykańskiego przestępcy! Niejako przestępcy standardowego! Tak, jak się należy w ojczyźnie standardu.

A więc ów typ amerykański jest przeważnie mężczyzną, w wieku około 30 lat. Jego „zawód“ nie przeszkadza mu rozwinąć życia familijnego. Albowiem jest z reguły żonaty i ojcem jednego dziecka. O stopniu jego wykształcenia świadczy przeważnie świadectwo z ukończenia szkoły, aczkolwiek jest to zwykle tylko szkoła powszechna.

Statystyka podaje nawet szczegóły, zwane w paszporcie rubryką „cech osobistych“. Przystępca-standard jest brunetem, z zawodu robotnikiem rolnym lub robotnikiem innej kategorii, pracującym na „dzionkę“. Nie posiada szczególnych braków umysłowych. Wreszcie ciekawe stwierdzenie: jest Amerykaninem z urodzenia, białym lub czarnym.

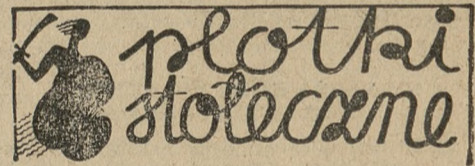
Pomijając obserwację, że statystyka amerykańska — jak widać — nie grzeszy brakiem precyzji, uderza zwłaszcza ostatni szczegół ankiety o przestępczości, dotyczy mianowicie (używając dziś modnego terminu:) — krwi i rasy delikwentów.

Mogłoby to prawodawcom amerykańskim nasunąć refleksję, że rozpowszechniona za oceanem po wojnie ksenofobia, zwłaszcza rozróżnienie na rasy „wyższe“ i „niższe“, winno być poddane rewizji.

PRZECIWI ZAPARCIU

stolca i hemoroidom zaleca się stosować Kaskarynę Leprince. Dawka: 1 lub 2 pigułki wieczorem podczas jedzenia. Koszt mały turebka 40 groszy. Do nabycia w każdej aptece.

ng 13 084

2 sierpnia.

Stosunki osobiste pomiędzy członkami B. B. W. R. nie są najidealniejsze. Jakkolwiek ta partja przejęła żywo metody postępowania dawnych stańczyków krakowskich, których naśladowali zachowawcy w innych dzielnicach, metody, polegające na wyłożonej pomocy, udzielanej swoim członkom i zwolennikom — wszelako nie doprowadziło to do zażytych wzajemnych stosunków

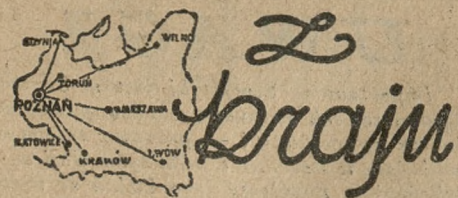
Co więcej, jest znane powszechnie, że w wielu środowiskach dochodziło do bardzo ostrych starć wzajemnych i wzajemnych oskarżeń. Nieraz działacze „sanacyjni“ stanowią widowisko, godne bogów. W szeregu miejscowości są wydawane pisma, wzajemnie się zwalczające. Wystarczy przypomnieć stosunki na ternie Wilna i gwałtowne starcia pomiędzy „Kurjerem Wileńskim“ i „Słowem“, a konkretniej mówiąc pomiędzy red. Mackiewiczem i Okuliczem.

*

Teraz szeroko mówią o wewnętrznych starciach na terenie Lwowa. Tam zawziętość i animozje osobiste doszły tak daleko, że musiano sprawy regulować na drodze honorowej. Dzisiaj we Lwowie opowiada się wiele o dwu sprawach honorowych, w których „bohaterami“ są czołowi działacze „sanacyjni“ oraz byli posłowie, jak b. pos. dr. Ostrowski lub sekretarz wojewódzki B. B., b. pos. Wójtowicz.

No, a jak jest traktowany przez niektórych towarzyszy partyjnych b. poseł red. Marjan Dąbrowski — to rzecz ogólnie wiadoma. Ze słusznym — to także wiadomo.

WARSZAWIANIN.

STRAŻE POŻARNE W POLSCE

Według ostatnich danych Głównego Urzędu Statystycznego, w Polsce istnieje 67 straży pożarnych zawodowych (miejskich i przemysłowych), liczących 2.959 członków, oraz 11.696 straży ochotniczych (niezawodowych), liczących 299.083 członków.

W Warszawie znajduje się jedna straż zawodowa i jedna ochotnicza, w woj. centralnych 9 straży zawodowych i 5.051 ochotniczych, we wschodnich 6 zawodowych i 1.566 ochotniczych, w zachodnich 32 zawodowych i 1.853 ochotniczych, oraz w woj. południowych 19 straży zawodowych i 3.225 ochotniczych.

Straże zawodowe i ochotnicze posiadają 592 samochodów, 940 moto-pomp i 13.635 sikawek ręcznych. Przeciętnie przypada w Polsce jedna straż ogniowa na 33 km. kwadratowe.

LISTY GOŃCZE ZA B. ADWOKATEM WARSZAWSKIM

Na polecenie urzędu prokuratorskiego zostały rozesełane listy gończe za b. adwokatem warszawskim Jerzym Fjedorowiczem, który jako pełnomocnik firmy General Motors dopuścił się na użytek na sumę 100 tys. zł i został skazany, za to na półtora roku więzienia. Fjedorowicz tymczasem zlikwidował swoje interesy w stolicy i zbiegł zagranicę.

ROCZNICA „CUDU NAD WISŁĄ” W DIECEZJI ŁÓDZKIEJ

J. E. ks. biskup Łukowski, przypominając, że dzień 15 sierpnia, uroczystość Wniebowzięcia Najśw. Marii Panny, do której modły o zwycięstwo zanosilo całe społeczeństwo katolickie, był chwilą decydującą o wojnie polsko-bolszewickiej i o przyszłości Rzplitej, zarządził, by we wszystkich kościołach parafialnych odprawiono około 15 sierpnia br. uroczyste nabożeństwa żałobne za poległych lub zamordowanych diecezjan, a w dniu 15 sierpnia po sumie wystawiono Przenajśw. Sakrament, odmówiono litanję do Najśw. Marii Panny i odpiewano Te Deum. Nadto ks. biskup polecił, aby po parafjach urządzono zebrania, na których należy uwidatnić znaczenie religijności w narodzie jako najsilniejszej przeciwwagi wyrotowemu ideom bezbożnictwa. (KAP)

WYJAZD J. E. KS. BISKUPA DR. TEODORA KUBINY

J. E. ks. biskup Kubina wyjechał na odpoczynek do Włoch, gdzie zabawi około 5 tygodni. Ks. biskupa w rządach diecezjalnej częstochowskiej zastępuje wikariusz generalny ks. prałat A. Zimniak. (KAP)

ZŁOŻA RUDY ŻELAZNEJ POD CZĘSTOCHOWĄ

Podczas wierzeń przy zakładaniu studni w Kamienicy Polskiej pod Częstochową natrafiono, jak donoszą pisma, na głębokości 60 metrów na rudę żelazną o wysokiej wartości. O fakcie tym zostały zawiadomione odnośnie czynnikami, które podjęły dalsze badania. Poszukiwania za rudą żelazną, jak wiadomo, odbywają się także w Górach Świętokrzyskich.

NOWY WICEWOJEWODA ŚLĄSKI

Były konsul generalny w Morawskiej Ostrawie Leon Malhomme, który został mianowany wicewojewodą śląskim, objął już swoje urzędowanie. Wczoraj nastąpiło zapoznanie się z naczelnikami urzędu wojewódzkiego i starostami powiatowymi.

AKCJA ANTYŻYDOWSKA NA ŚLĄSKU

Wobec masowego napływu żydostwa na Górny Śląsk, ludność tamtejsza zaczyna coraz częściej reagować przeciwko temu w sposób zdecydowany. Ostatnio znowu w Chorzowie pojawiły się odezwę wzywające do bojkotu kunców żydowskich oraz do walki z najazdem żydowskim.

ZADŁUŻENIE SUWAŁEK I AUGUSTOWA

Miasta b. Kongresówki są po części bardzo zadłużone i korzystają z pomocy wojewódzkiej celem sprostania tym ciężarom. I tak zadłużenie Suwałek wynosi 2.139.000 zł przy budżecie rocznym 400.000 zł, Augustowa zaś 880.000 zł przy rocznym budżecie 167.000 zł. Ostatnio komisja odłużeniowa przy województwie rozpatrywała plan uregulowania stosunków finansowych obu miast.

REWINDYKACJA KOŚCIOŁA NA WOŁYNIU

W Wyszogrodku na Wołyniu odbyła się w ubiegłą niedzielę w sposób uroczysty rewindykacja kościoła katolickiego, który w roku 1891, po skasowaniu parafii, został zabrany na rzecz prawosławia. Na uroczystości tej przybył także ks. biskup Włodzykiewicz. Pierwszą mszę św. w nowoodzyskanym kościele odprawił sędziwy ks. infułat Zeleniński, który w r. 1891 był proboszczem przy owym kościele.

Jazda do Ingarö

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego“).

Szczecin, w lipcu.
— Do Spaly? Przecież w Spale już nic niema! A potem ze Spaly do Drowskiego Mlyna?
— Co to ma znaczyć?

HARCERZ Z FAJKA

Węgierskich harcerzy nie obowiązuje zakaz palenia tytoniu.

Urzędnik kolejowy przy okienku kasowym jest ostrożny. Z konieczności trzeba więc sumiennemu urzędnikowi zająć kilka minut czasu na wyjaśnienie, że zniżka jest wystawiona prawidłowo, a to, że drogę powrotną ze Spaly wytyczono do Drowskiego Mlyna, oznacza, że wyjeżdżam zagranicę.

Wreszcie uzyskałem bilet.

Spała! Znowu Spała; bo wyjechałem z niej zaledwie przed kilku dniami, a oto już do niej powracam. Tym razem jednak do obozu przygotowawczego wyprawy polskich starszych harcerzy na Światowy Złot Rowersów w Ingarö, w Szwecji.

Prawda, że to pięknie brzmi! Lecz

jeszcze piękniej się ta ekspedycja zapowiada.

Oboz przygotowawczy, był bazą wyjściową polskich harcerzy i trwał przez 2 dni lipcowe 26 i 27 ub. m. Zabrało się ogółem 160 harcerzy, przeważnie harcmistrzów i instruktorów; reprezentantów wszelkich dziedzin nauki i zawodów. Słowem zespół, go-dzien reprezentować Polskę.

Umundurowanie i ekwipunek zostały również ujednolicone, tak, że nazwę wyprawy przedstawia się okazale. Humor uczestników doskonały.

Na światowy złot w Ingarö (40 km. od Sztokholmu) przybędzie około 3.500 harcerzy z zagranicy, w tym około 1.000 Anglików z wszystkich kolonij brytyjskich. Sam złot zapowiada się wspaniale. Syn szwedzkiego następcy tronu, ks. Gustaw Adolf, objął naczelną komendę nad złotem.

Polscy starszoharcerze wyruszyli ze Spaly w sobotę o g. 19.40 specjalnym pociągiem przez Łódź i Poznań do Drowskiego Mlyna. Razem z Polakami jadą rumuńscy i węgierscy skauci wraz z reprezentantami skautów egipskich.

Trasa do Szwecji wiodła przez Niemcy do Szczecina, skąd do Sannitz jeszcze 4 godz. jazdy koleją, poczem już promem przetransportowano całą wyprawę do Tralleborgu w Szwecji.

W PRZYJACIELSKIM KOLE

Choć każdy innej jest narodowości, przecież harcerze zawsze się porozumieją.

PERŁA UZDROWISK ŚLĄSKICH

JASTRZĘBIE-ZDRÓJ

Tę 1495

poleca tanie kuracje ryczałtowe.

Żądajcie bezpłatnych prospektów. Wszelkich informacji udziela Zarząd Kąpielowy.

Narodowcy nie głosowali

Zbąszyń. Na stacji Zbąszyń oraz w ekspedycji towarowej wywieszono listy z wyszczególnieniem nazwisk wszystkich pracowników kolejowych (i ich żon), którzy dotychczas nie podpisali listy delegatów do zgromadzenia okręgowego. Listy te posiadają następujące dopiski: „Ci wszyscy, którzy dotąd nie wypełnili swych obowiązków względem państwa, winni niezwłocznie pospieszyć do podpisu wspomnianej listy wraz z żonami”, poczem następują nazwiska pracowników wzgl. ich żon. W ten sposób przywódcy „sanacyjni” starają się zmusić swych podwładnych do składania podpisów.

Buk. Na delegata z ramienia „społeczeństwa” zbiera się podpisy już od dwóch tygodni. Mimo wielkiej agitacji i zgłaszania się do mieszkań, dotychczas zdołano zebrać zgórą 300 podpisów na 1500 uprawnionych do głosowania. Wielu „sanatorów” odmówiło podpisu, motywując odmowę traktowaniem ich jak „murzynów”. Wyboru delegata dokonało bowiem trzech panów przy kieliszku, od reszty zaś żądano tylko podpisów. Delegatem ma być dyrektor miejsc. mleczarni p. Głowacki, znany z oddzierżawienia mieszkania Żydowi Francuzowi w Poznaniu przy ul. Kramarskiej. Brakująca ilość podpisów zbiera się obecnie po wsiach przynależnych do gminy Buk. Jak jednak słychać od samych „sanatorów”, mają oni słabą nadzieję uzyskania brakujących podpisów, bo wieś wobec filoniemieckiego nastawienia kandydata nie chce słyszeć o liście. Zaznaczyć należy, że notariusz jeździł tu z Grodziska aż trzy razy i zalegał zwołać zaledwie około 300 podpisów w mieście i na terenie gminy, do której należy 13 gromad. (bm)

Nakło. Na zebranie rady miejskiej, zwołane celem dokonania wy-

boru delegatów do zgromadzenia okręgowego, z Klubu Narodowego, liczącego pięciu radnych, nikt się nie stawiał. Z klubów robotniczych na dziesięciu radnych stawili się tylko pięciu.

Kostrzyn. Na posiedzenie wyborcze rady miejskiej przybyła „impunująca” ilość 4 radnych, mimo, że klub „sanacyjny” ma 10 członków.

Stęszew. W zebraniu wyborczym rady miejskiej uczestniczyło 6 radnych, Klub Narodowy w zebraniu udziału nie wziął, nie przybyło też 2 przedstawicieli „sanacji”.

Polska - wieś, pow. poznański. Na posiedzenie wyborcze rady gminnej przybyło 11 radnych na ogólną liczbę 16. Klub Narodowy w zebraniu udziału nie wziął. Z pośród 11 „sanatorów” 4 odmówiło podpisu.

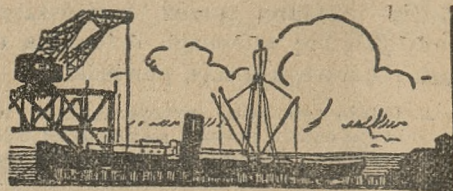
Bandyci żądają okupu

Nankin (PAT). Rząd nankiński czyni usilne starania celem uwolnienia, porwanych przez bandytów, obywateli angielskich i w tym celu znajduje się w stałym kontakcie z władzami prowincji Czahar. Urząd spraw zagranicznych oczekuje w najbliższym czasie wiadomości w sprawie wysokości okupu, żadanego przez bandytów.

Do wszystkich cudzoziemców wydano ostrzeżenia, aby na przyszłość nie pojawiali się na niektórych obszarach bez ochrony chińskich oddziałów wojskowych.

WYCIEZKI AUTOKAROWE POLSKA - JUGOSŁAWIA

Najbliższe odjazdy: 13 i 22 sierpnia oraz 3-go września 1935 r.
Czas trwania wycieczki 23 dni. Cena uczestnictwa od zł 335,- łącznie z paszportem, wizami, przejazdami itd.
Trasa wycieczki: Kraków - Wien (koleją), następnie autokarami Wien - Graz - Ljubiana - Postumia - Abazzia - Fiume - Crikvenica (14-dniowy pobyt wypoczynkowy nad morzem) Zagreb - Budapest - Wien poczem koleją do Krakowa.
Dzienny czas jazdy maksimum 5 godzin następnie zatrzymanie się w danej miejscowości na 1-3 dni!
Zgłoszenia i informacje: Krak. Biuro Podróży „ESCOPOL” Kraków, ul. Szczepańska 7, telef. 159-99 - Lwów, ul. Szajnochy 3, tel. 209-24 i 204-73 - Warszawa „ICAR” ul. Marszałkowska 118, tel. 216-94.

KRONIKA WYBRZEŻA

Gdynia, 2 sierpnia.

STAN POGODY

Pierwsze dwa dni sierpnia były na całym wybrzeżu naogół pogodne. W dniu dzisiejszym jedynie w okolicy Gdyni padał kilkakrotnie drobny, szybki mijający deszcz. Temperatura powietrza podniosła się i wynosiła dziś 25 st. C. Wiatr wschodni zapowiada dalszą pogodę.

NAPLYW GOŚCI

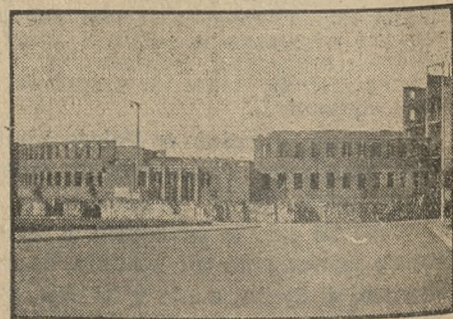
Do Gdyni nadchodzą od dnia dzisiejszego pociągi popularne z różnych stron kraju. Pociąg z Katowic przywiózł 900 osób, z Poznania przybywa 1200 osób, z Warszawy 400, z Torunia 600, ze Lwowa 560. Nadto zapowiedziane są liczne wycieczki autobusowe z bliższego zaplecza. W związku z masowym napływem gości na polskie wybrzeże wydano kilka zarządzeń kwaterekowych i aprowizacyjnych.

ZNIŻKI KOLEJOWE

Chóry, przybywające na dzień piśni do Gdyni, jak doniosło ministerstwo komunikacji, korzystać będą ze zniżek kolejowych. Na zjazd śpiewaczy przybywa do Gdyni 1500 osób samych tylko śpiewaków.

RUCH NA REDZIE PORTU

Reda portu gdyńskiego tuż za głównym falochronem od dwu dni przedstawia wspaniały widok. Na wejście do portu czekają niewidziane dawno ilości statków, które omijają Gdańsk, zająłają do Gdyni. W porcie samym pracują dniem i nocą. Statki na redzie są zmuszone czekać aż do chwili, kiedy będzie dla nich wolne miejsce przy właściwych nadbrzeżach.

Oczom przybywającym do Gdyni przedstawia się naprzeciw dworca kolejowego widok na wielki kompleks gmachów, będących w budowie. Są to przyszłe siedziby sądów i prokuratury w Gdyni. Zdaleka nowowznoszące się gmachy przypominają ruiny rzymskiego cyrku.

KONKURSY HIPICZNE

Zawody konne w Gdyni rozpoczęły się przy dość dużym zainteresowaniu ze strony publiczności. Konkursy potrwać kilka dni. W zawodach biorą udział wszyscy jeźdźcy, którzy przybyli swoje zapowiedzieli.

Zderzenie pociągów we Francji

Paryż. (Tel. wł.). Na stacji kolejowej w Annemasse w piątek w nocy zderzył się pociąg towarowy z pociągiem pospiesznym Paryż-Evian. Oba parowozy i kilka wagonów zostało poważnie uszkodzonych. 15 pasażerów odniosło rany. Kilka osób musiano odstawić do szpitala.

Przez VADEMECUM BIELSZE ZĘBY ŚWIEŻY ODDECH

Polacy w Charbinie

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego”)

Charbin, w czerwcu 1935

W pismach, nadchodzących z kraju, znajdujemy wiele opisów i korespondencji, dotyczących życia kolonii polskich w różnych częściach świata. To nas ośmiela i zachęca do skreślenia choć paru słów o stosunkach i położeniu, w jakim się znajduje ciągle malejąca nasza gromada, rzucona przez los na teren, gdzie od dłuższego już czasu wre bezustanna skryta lub otwarta wojna, gdzie działania wojenne prowadzone są przez regularne umundurowane armie, to znów przez bandy rozbójniczo-powstańcze, pozostające pod komendą linjowych oficerów.

Polonia charbińska składa się z potomków dawnych zesłańców oraz z emigrantów, którzy w celach zarobkowych zapuścili się het na krańce Syberji aż do Mandżurji i w swoim czasie byli przyjmowani na urzędników i pracowników kolejowych bez żadnych zastrzeżeń i ograniczeń. Poza tem są to potomkowie żołnierzy i oficerów, którzy byli wysłani na Syberję w czasie wojny rosyjsko-japońskiej i już stamtąd nie wrócili, a wreszcie tułacze porewolucyjni, którzy nie mieli środków na dalszą wędrówkę i powrót do wolnej ojczyzny.

Wśród tej kolonii osiadł przed 26 laty obecny ks. prałat Wład. Ostrowski, posłany do Charbina przez ks. bisk. Cieplaka dla pełnienia pracy duszpasterskiej wśród Polaków, zatrudnionych na kolei wschodnio-chińskiej.

Po trzyletnim pobyciu na Dalekim Wschodzie ks. Ostrowski założył w Charbinie szkołę polską pod wezw. św. Wincentego à Paulo, którą potem zamieniono na gimnazjum im. Sienkiewicza. Obecnie istnieje tu szkoła powszechna i wspomniane gimnazjum (koedukacyjne), przyczem w obu tych uczelniach kształcą się z górą 200 dzieci.

Wszystko to zostało zrobione dosłownie z niczego, pracą i siłą woli niezmordowanego ks. prał. Ostrowskiego. Gdy zasłużony ten kapłan jako młody ksiądz przyjechał do Charbina, zastał Polaków tutejszych przeważnie opuszczonych. Zaczął więc od dzieci, zaczął je zbierać na odczyty i t. zw. lampę czarodziejską. Potem założył konferencję św. Wincentego. Przewodniczył wszędzie sam. Gdy zobaczył, że praca ta wydaje owoce, wzmocniony na duchu, postanowił zabrać się do pracy na szerszą skalę. Utworzył mianowicie dwa internaty (męski i żeński), w których zgromadził sieroty i dzieci biednych rodziców. A biedactwa tego było sporo. Gdy zabierał się do pracy oświatowej, miał tylko plac, na który zwożono odpadki z miasta, i gołe mury, a w stosunkowo krótkim czasie powstał tam budynek szkolny, mieszczący gimnazjum, które posiada obecnie prawo publiczności w Polsce.

W Charbinie i okolicy mieszka obecnie wraz z dziećmi do 4 tys. Polaków. Mają oni tu dwa kościoły: św. Stanisława i kościół przy warsztatach kolejowych. Księży jest 4 — ks. prał. Ostrowski, 2 wikariuszy i jeden ksiądz u św. Józefa.

Po odzyskaniu niepodległości najmniejsi rodacy powrócili do kraju, a ci, którzy nie mieli funduszy na kosztowną podróż, z bólem serca musieli pozostać na miejscu. Liczbę tych, co mogli stąd odjechać, oblicza się na jakieś 3 tys.

Po rewolucji dola Polaków znacznie się tu pogorszyła, ponieważ bolszewicy usuwali rodaków naszych z kolei jako prawowierców, a po sprzedaży kolei Japończykom rozpoczęło się rugowanie wogóle wszystkich Europejczyków w myśl hasła „Azja — dla Azjatów!” Wobec tej sytuacji starsi starają się wszystkimi sposobami przenieść do Polski, a pozostają tu młodzi, którzy Polski nigdy nie widzieli, zwłaszcza, że mają nadzieję osiąść na roli. W tym bowiem kierunku Japończycy prawdopodobnie Polakom, do których odnoszą się naogół życzliwie, nie będą robili trudności. Ziemia zaś tutejsza jest tania, żyzna i rodzi dwa razy na rok. To naturalnie bardziej pociągga, aniżeli nadchodzące z kraju wiadomości o borykaniu się z bezustannymi

trudnościami i kryzysem gospodarczym, marnującym siły, energię i zasoby finansowe.

Bolączką tutejszej Polonji jest niezawsze odpowiedni dobór ludzi, jacy zjeżdżają z kraju.

Ostatnio np. otworzył tu filję Bank Polski i już kursują pogłoski, że kierownikiem jej ma zostać niejaki p. Cykman. A przecież na tym terenie, który tak długo pozostawał pod wpływami antysemitki carskiej Rosji a obecnie jest ośrodkiem nacjonalistycznej japońskiej akcji kolonizacyjnej — żydostwo jest wprost czerwona płachtą zarówno dla białych, jak i żółtych.

Dużo niezadowolenia wywołuje również działalność żony tutejszego konsula R. P. mjr. Kwiatkowskiego, z domu Landsberżanki, której matka Landau pochodzi z Łodzi. Działalność ta ma na celu wzmocnienie elementu żydowskiego w Charbinie i okolicy. Pani konsulowa założyła świetlicę dla młodzieży żeńskiej, a pierwszy odczyt w tej świetlicy ku ogólnemu zdumie-

Przy bladej, szarawo żółtej cerze, przygasłych oczach, złem samopoczuciu, zmniejszonej chęci do pracy, ogólnym przygnębieniu, ciężkich snach, bólach żołądkowych, ucisku mózgowym i chorobliwym podnieceniu zaleca się pić przez kilka dni z rana naczczo szklanke wody gorzkiej **Franciszka Józefa**. Zalecana przez lekarzy.
Tg 1494

niu wygłosiła „nowopolka” p. Arkin. Ale na tem nie koniec. W konsulacie „wytłumaczono” przedstawicielom tutejszej Polonji, że Żydzi są również obywatelami polskimi i wobec tego należy ich przyjmować do wszystkich towarzystw, jak np. Gospoda Polska, które od chwili założenia aż do czasów ostatnich były przeznaczone jedynie dla rdzennych Polaków.

Pan konsul dopiął swego, Żydów — choć z ciężkim sercem — wpuszczono, ale jak na tem wyjdzie Polonja, przyszłość pokaże.

Może te uwagi nakażą wreszcie odpowiednim czynnikiem liczyć się z tutejszym społeczeństwem polskim, które zawsze spełniało i spełnia swe obowiązki wobec dalekiej, a tak ukochnącej ojczyzny.
B. R.

Złoty jubileusz poznańskich rzemieślników

Do zaszczytnego grona organizacji społecznych, spoglądających już na pół wieku swej działalności, przybywa nowy członek Katolickie Towarzystwo Rzemieślników Polskich w Poznaniu. W r. 1885, a więc przed pięćdziesięciu laty, gromadka rzemieślników, z Dobrowolskim, Gazińskim i Nowakiem

ni do późniejszego porywu zbrojnego?

To też nazwiska działaczy wyżej wymienionych, a dalej różnych, dziś już nieżyjących, jak Józef Budaszewski, Nikodem Wolniewicz, Teodor Krause, Fr. Węclawski, któż zresztą legion ich wymieni, zapisane zostaną w historii nie tylko Towarzystwa-Jubi-

ZARZĄD KAT. TOW. RZEMIEŚLNIKÓW POLSKICH W POZNANIU

które w niedzielę obchodzi 50-lecie swego istnienia. Siedzą od lewej: Ludwik Nowacki (wiceprezes), M. Kasztelan, (prez. honorowy), ks. Haenschke, (asyst. kościelny), Józef Eliński (prezes), J. Mokarski (sekr.). Stoją od lewej: Stef. Maliński (radny), F. Kretschmer (skarbnik), St. Kusztelski (radny), J. Zajaczek (zast. sekr.), St. Mokarski (bibliotekarz), M. Tschuschke (zast. biblj.).

na czele, przeprowadziła szlachetny zamiar przeciwstawienia się dążnościom pruskim wyniszczenia narodu. Przy pomocy wybitnych jednostek z kół duchowieństwa, jak ks. Antoniego Stychla (pierwszy patron Towarzystwa), ks. Wal. Kolasińskiego, ks. Kaz. Michalskiego, a z pośród inteligencji Romana Szymańskiego (założyciela i redaktora „Orędownika”), który dwukrotnie piastował urząd prezesa w wymienionem Towarzystwie, dalej szamb. Stefana Cegielskiego, dr. Wituskiego (honorowi członkowie Tow.) i wielu innych organizacja wkroczyła na tory rozwoju.

Głównym celem i zadaniem było oczywiście staranie o podniesienie rzemiosła, by podobać należycie konkurencji niemiecko-żydowskiej. To się udało w całej pełni. W ciągu lat pięćdziesięciu setki i tysiące dzielnych jednostek rzemieślniczych przeszło przez tę szkołę organizacyjną. Poza tem jednak, treścią trudnej i mozolnej pracy było krzepienie ducha narodowego, pielęgnowanie języka i pieśni polskiej, a wszystko razem obliczone było na pełną zwycięstwo idei narodowej, co się też spełniło z końcem wojny światowej, z wybuchem powstania wielkopolskiego.

Zapytajmy szczerze i uczciwie:

Nie byłaż to pełna zasług, długa, tak często niebezpieczna praca niepodległościowa? Nie byłaż to robotą narodowa niemniej ważna od porwania za karabin, aby tą drogą walczyć z wrogiem? Bez tych przygotowańczych prac niepodległościowych, czy byłibyśmy zdol-

ni do późniejszego porywu zbrojnego? lata, lecz w historii Poznania i całej Wielkopolski.

Mimo przemian, jakie przeżyliśmy wskutek wojny, Towarzystwo ostało się nadal i nadal też — acz w zmienionych warunkach — prace i idee swe przeprowadza dla dobra rzemiosła jako całości.

Jubilatowi - Towarzystwu, tak zasłużonemu dla sprawy, szczęść Boże w jak najdłuższe jeszcze lata.

Przed uroczystościami powstańcami w Środzie

Towarzystwo Uczestników Powstania Wlkp. 1918/19 w Środzie urządza w dniu 11 b. m. uroczystość poświęcenia pomnika i przeniesienia zwłok poległych powstańców wielkopolskich do wspólnego grobu. W związku z zbliżającą się uroczystością zarząd Tow. Uczestników Powstania Wlkp. w Środzie wydał odezwę, w której pisze, że chcąc spłacić dług wdzięczności, przynosi zwłoki poległych zmarłych na froncie 9 powstańców do wspólnego grobu. Na uroczystość, połączone z poświęceniem pomnika powstańca, zbudowanego własnoręcznie i bezinteresownie przez towarzyszy broni, zarząd najserdeczniej zaprasza duchowieństwo powstańcze organizacje ze sztantarami, tak z ziem zachodnich Polski jak Małopolski i b. Kongresówki, wojsko

polskie, organizacje parafjalne, związki rolnicze, rzemieślnicze, robotnicze, organizacje kobiet, młodzieży męskiej, żeńskiej, naukowe, prasę, artystów, śpiewaków, by byli świadkami historycznych uroczystości i oddali cześć bohaterom powstania wielkopolskiego.

Komitet zwraca się do mieszkańców wsi i miast, by zechcieli wziąć jak najliczniejszy udział w uroczystości i przybrali domy swe chorągiewami o barwach narodowych.

Odezwę podpisali: organizator powstania proboszcz miejscowy ks. Meissner, prezes Towarzystwa p. Machajewski, sekretarz Dawidziński, sarnik Foltynowicz, Antkowiak, Palszewski, Cychnerski, Biechowiak, Olejniczak, Goliński, Błaszak i kpt. Bogdański.

Po 7 latach istnienia

Wyzszego Katolickiego Studium Społecznego w Poznaniu

Gdy przed 7 laty powstawała Katolicka Szkoła Społeczna, dzisiejsze Wyzsze Katolickie Studium Społeczne w Poznaniu, było wielu sceptyków, co z wielkim niedowierzaniem odnosili się do racji bytu wzgl. możliwości rozwoju tej uczelni. Wykazało się jednak w ciągu tych 7 lat, że bardzo była to szczęśliwa inicjatywa. Obawy, że absolwenci tego Studium niełatwo będą znajdowali posady, okazały się zupełnie nieuzasadnione.

Bliższe informacje o warunkach studiów w tej uczelni podaje prospekt, który wysyła na żądanie sekretariat Wyzszego Katolickiego Studium Społecznego w Poznaniu, Podgórna 12 b, za nadesłaniem 1,15 zł.

3 miesiące więzienia

W tych dniach rozpoczął we więzieniu tutejszem przy ul. Młyńskiej odsiadwanie 3-miesięcznej karni więziennej wydawca miejscowego pisma antyżydowskiego „Pod Pręgierz” p. Jan Kuliga. Na karę tę został swego czasu zasądzony za artykuły, skierowane przeciwko Żydowi J. Ajlenbergowi, kierownikowi hurtowni Kronenberga przy ul. Wielkiej, który w sposób niewłaściwy miał się wyrazić o Pomniku Wdzięczności. Sąd dopatrywał się w tych artykułach obrazy osobistej.

Pismo „Pod Pręgierz” nie przestaje nadal wychodzić, mimo chwilowej nieobecności p. Kuliga.

Zapisy do Kół Kobięcych LOPP. przyjmuje Ośrodek Propagandy LOPP przy ul. 27 Grudnia 19 i Biuro Okręgu Wojewódzkiego LOPP. przy ul. Fredry nr. 3 m. 4 I. p.

Dla dzieci i dorosłych
STOSUJĄ SIĘ ROŚLINNE
PIGULEKI PRZECZYSZCZAJĄCE
z ZAKONNIKIEM
PUDEŁKO 40 GROSZY

3 Aktualne Książki

DZIEDZICTWO
powieść K. Wybranowskiego.
Wydanie drugie zł 4,-

MASONERJA
czem jest a czem nie jest.
Napisał Verax. Tłomaczone z francuskiego zł 1,60

Z tajemników pożycia małżeńskiego i jego społecznych powikłań
(Metoda Smuldersa na podstawie odkryć Ogino-Knausa) przez J. E. Georga z przedmową Prof. Dr. Gantkowskiego zł 4,-

Żądać w księgarniach lub wprost u nakładcy
Księgarni św. Wojciecha — Poznań

DZIAŁ GOSPODARCZY

Najdotkliwsza ustawa podatkowa

Jednym ze świadczeń publicznych najdotkliwiej odczuwanym przez ludność wiejską jest szarwark w formie, nadanej mu przez ustawę z dnia 26 marca. Stał się on nawet źródłem poważnych zaburzeń. Nie powinno to być zbytnią niespodzianką, gdyż już w dyskusji, jaka miała miejsce nad projektem tej ustawy w Sejmie, z szeregu stron podnoszono ostrzeżenia, jakie skutki uchwalenie powyższej ustawy może wywołać na wsi.

Obowiązkiem świadczeń w naturze można obciążyć w celu: 1) budowy i utrzymania dróg samorządowych; 2) wykonania melioracji wodnych, uzasadnionych interesem publicznym, oraz utrzymania istniejących urządzeń melioracyjnych o takim samym charakterze; 3) wznoszenia budynków gminnych i gromadzkich; 4) zagospodarowania i zalesienia nieużytków gminnych i gromadzkich.

Ilość świadczeń w naturze na cele, nieobjęte zadaniami, należącymi do zakresu działania gminy i gromady, nie może przekraczać w roku budżetowym 25 proc. obciążenia świadczeniami w naturze. O obciążeniu obywatelom świadczeń w naturze postanawiają rady gminne lub rady powiatowe.

Obowiązek świadczeń w naturze obciąża osoby fizyczne i prawne w gminach wiejskich i miastach niewydziałonych, opłacających podatek gruntowy, podatek od nieruchomości, podatek przemysłowy, podatek wyrównawczy, lub, jeśli chodzi o obciążenie obywatelom dostarczenia robocizny na cele drogowe lub szkolne, podatek dochodowy. Za podstawę wysokości świadczenia przynajmniej się wysokość zasadniczego podatku bez jakichkolwiek dodatków. Dla płatników podatku przemysłowego przyjmuje się wyłącznie cenę świadectw przemysłowych i kart rejestracyjnych. Dla osób opłacających tylko podatek dochodowy, wysokość świadczeń nie może przekraczać trzech dniówek robocizny pieszej w ciągu roku.

Obowiązkiem świadczeń w naturze można obciążyć jedynie w celu wykonania robót na obszarze tej gminy, w której znajduje się przedmiot podatkowy, uzasadniający ten obowiązek, z tym zastrzeżeniem, że do robót melioracyjnych można pociągnąć tylko mieszkańców tych gromad, które z wykonywanych albo konserwowanych urządzeń odnoszą albo odniosą korzyść lub udogodnienie gospodarcze, a robotami przy wznoszeniu budynków gminnych lub gromadzkich, służących na pomieszczenie szkół powszechnych oraz mieszkań dla nauczycieli, można obciążyć tylko tych, których przedmioty, uzasadniające obowiązek świadczenia, znajdują się w obwodzie szkolnym. Posiadacze gospodarstw rolnych i leśnych nie mogą być obciążeni obowiązkiem świadczeń w naturze w okresach pilnych robót polnych i leśnych oraz w okresach wykonywania robót, związanych ze scaleniem gruntów.

Ilość robocizny w stosunku do podstawy podatkowej oblicza się i wymierza w dniówkach robocizny pieszej. Dla posiadaczy środków przewozowych całość lub część świadczeń w robociznie pieszej może

być przeliczona na świadczenia w robociznie zaprzęgowej. Wymiar świadczeń w robociznie zaprzęgowej nie może przekraczać faktycznej możliwości posiadacza zaprzęgu co do ilości dni roboczych i ilości środków przewozowych. Władza wymiarowa może przypadającą ilość dni robocizny zamienić na wykonanie określonej ilości robót, dokonywując obliczenia na podstawie średniej wydajności pracy.

Zamiast dostarczenia robocizny można uiścić w gotówce równowartość pieniężną. Niewykonanie robocizny w określonym terminie stwarza również obowiązek uiszczenia równowartości w gotówce. Sumy pieniężne, stąd otrzymane, mogą być użyte wyłącznie na wykonanie robót, na które przeznaczone są świadczenia w naturze.

Wojewoda w drodze rozporządzenia ustala maksimum dopuszczalnego obciążenia, okresy pilnych robót leśnych i rolnych, najdalszą dopuszczalną odległość miejsca robót od przedmiotu podatkowego, wartość dniówki zaprzęgowej oraz najwyższe dopuszczalne stawki równowartości pie-

nieżnej za jeden dzień robocizny pieszej, której wysokość ustalają rady gminne lub miejskie.

Wyżej streszczona ustawa natrafia na opory natury przede wszystkim psychologicznej. Nie liczy się zupełnie z bardzo rozwiniętym w Polsce poczuciem wolności osobistej w stosunku do ogromnej większości płatników, a przede wszystkim chłopów, ustawa faktycznie nakłada obowiązek pracy przymusowej, gdyż uiszczenie w gotówce przy dzisiejszej sytuacji gospodarczej chłop jest zupełnie czemś wyjątkowym. Przymus pracy wywoływać wśród chłopów może bardzo nieprzyjemne reminiscencje z przeszłości. Przylgają się one jeszcze przez to, że mimo usiłowań ze strony ustawodawcy chłop nie widzi często bezpośredniego związku pomiędzy dokonywaną pracą a osiąganą przez niego korzyścią, oraz, że sam podatnik bezpośrednio nie współdziała przy ustalaniu obowiązku i wysokości świadczenia w naturze. Jeśli do tego dodać bardzo możliwe na tle tej ustawy błędy jej wykonania, to jasnym dla nas będzie, dlaczego spotyka się ona z ostrzejszym niezadowoleniem zainteresowanych od innych ustaw podatkowych, może również ciężkich pod względem gospodarczym. J. K.

Nowa polityka gospodarcza i handlowa Francji

W najbliższych dniach rząd francuski ma wydać szereg dalszych dekretów gospodarczych, które mają być poświęcone przede wszystkim problemom handlu wewnętrznego i zagranicznego. W związku z tem na uwagę zasługują deklaracja, złożona dziennikowi „L'Information” przez min. handlu Bonnet'a.

Jak oświadczył kilkakrotnie premier — mówił p. Bonnet — byłoby rzeczą daremną starać się o równowagę budżetową, gdyby wysiłkom w kierunku uzdrowienia finansów nie towarzyszyło ogólne ożywienie życia gospodarczego, od którego zależy poprawa wpływów skarbowych. Wysiłki premiera zmierzają przede wszystkim w kierunku przystosowania wewnętrznych cen francuskich do istniejących w czasie kryzysu ogólnych warunków gospodarczych. Przyniesie to w konsekwencji z jednej strony zmniejszenie znacznej rozpiętości, zachodzącej między cenami, otrzymywanymi przez producenta, a cenami, płaconymi

przez konsumenta, z drugiej zaś strony pozwoli przemysłowi na skuteczne konkutowanie z zagranicą.

Przewidziane jest uruchomienie zamrożonych należności clearingowych wobec eksporterów francuskich. Odstąpienie od klauzuli największego uprzywilejowania w umowach kontyngentowych oraz zmniejszenie, zresztą ostrożne i stopniowe, ilości kontyngentów zapewni między innymi nowe materiały negocjacyjne w rokowaniach z zagranicą. W dalszym ciągu minister wspominał o prowadzonych i mających się rozpocząć rokowaniach handlowych Francji.

Wreszcie muszę podkreślić — mówił minister — że będę się starał w całkowitem porozumieniu z ministrem finansów uzyskać obniżkę kosztów produkcji, zwłaszcza przez ogólną obniżkę kosztów kredytu. Tak wygląda droga, której stanowczo zamierzamy się trzymać.

KRONIKA GOSPODARCZA

Z KRAJU

(k) **Ponowne osłabienie florena.** Na wczorajszych giełdach walutowych nie zanotowano żadnych poważniejszych zmian z wyjątkiem ponownego dość wyraźnego, ale prawdopodobnie przejściowego, osłabienia florena holenderskiego. Osłabienie to wystąpiło już w dniu przedwczorajszym, na giełdach, późno kończących swoje zebrania. Spowodowane ono zostało prawdopodobnie jakimiś bliżej nam w tej chwili nieznanymi trudnościami natury politycznej, względnie budżetowej w Holandji. Dewizy anglo - saskie nie wykazały prawie żadnych zmian. Z pozostałych dewiz — Medjolan nie był w Warszawie notowany, natomiast w Zurichu i Paryżu kursy jego pozostały dokładnie na poziomie ostatnich kilku dni. Jest to zresztą dowodem małej roli, odgrywanej obecnie przez dewizę włoską na giełdach zagranicznych, oraz sztuczności jej kursów, zależnych od interwencji.

Z ZAGRANICY

(z) **Ołbrzymi odpływ złota z Banku Niderlandzkiego.** Bilans Banku Niderlandzkiego z dnia 29 lipca r. wykazuje następujące zmiany ważniejszych pozycji w porównaniu z poprzednim sprawozdaniem (w mil. flor.): zapas złota spadł z 688,5 do 557,7; portfel wekslowy wzrósł z 24,8 do 43,6; pożyczki wzrosły z 134,3 do 228,8; obieg biletów bankowych wzrósł z 811,7 do 818,7; inne rachunki bieżące spadły z 62,4 do 45,6. Jak widać więc, odpływ złota z Banku Niderlandzkiego był w tygodniu sprawozdawczym rekordowy. Zaznaczyć należy, że i po ustaniu paniki odpływały jeszcze pewne ilości złota w związku z wcześniejszymi kontraktami. Pokrycie zlotem obiegu banknotów i natychmiast płatnych zobowiązań spadło w ciągu tygodnia bardzo poważnie, bo z 77,2 proc. do 64,0 proc.

Z życia spółek akcyjnych

Walne zebranie Drukarni Mieszczańskiej Sp. Akc. w Poznaniu.

W sali cukierni Fangrata przy al. Marcinkowskiego odbyło się walne zgromadzenie akcjonariuszów Drukarni Mieszczańskiej Sp. Akc. w Poznaniu. Reza-

gajeniu zebrania przez prezesa rady nadzorczej p. Latanowicza dokonano jednogłośnie wyboru p. adw. dr. Jagielskiego na przewodniczącego zgromadzenia, który na wstępie stwierdził prawomocność zebrania.

P. dyr. Kontrowicz w imieniu własnym i z upoważnienia mniejszości akcjonariuszów zakwestjonował ważność zebrania z powodu nieformalności w zwołaniu zgromadzenia, stwierdzając przytem, że według ogłoszenia zwołano zwyczajne walne zebranie, a porządek zaś obrad nie przewiduje punktów koniecznych dla zwyczajnego walnego zebrania (sprawozdań zarządu i komisji rewizyjnej, uchwalenia absolutorium i in.), natomiast zawiera porządek, wskazujący, iż zwołane zgromadzenie posiada charakter nadzwyczajnego walnego zebrania. Po dłuższej dyskusji, w której zabierali głos m. in. p. dr. Krzyżankiewicz i p. dyr. Leitgeber, wykazując na podstawie kodeksu handlowego wadliwość w zwołaniu zebrania, notariusz p. Z. romski stwierdził, że walne zebranie zostało zwołane nieprawidłowo. Przewodniczący p. dr. Jagielski oświadczył, że zebranie w dalszym ciągu się odbędzie, tym natomiast akcjonariuszom, którzy kwestjonują ważność zebrania, przysługuje prawo odwołania się do sądu. Wówczas p. dyr. Kontrowicz, stwierdziwszy raz jeszcze, iż zebranie w warunkach tak daleko idących nieformalności nie może mieć mocy obowiązującej, złożył protest przeciwko głosowaniu akcjami zlotowymi, ponieważ par. 3 statutu przewiduje i dopuszcza do udziału tylko akcje markowe. Ponadto stwierdzono, iż mimo wezwań niektórych akcjonariuszów o przepisanie akcji markowych na zlotowe, zarząd spółki akcji tych nie przepisał, oraz nie doręczono akcjonariuszom akcji, oznaczonych numerami od 1507 do 1520. Wniosek o wykluczenie akcji zlotowych oraz akcji spornych (markowych, zamienionych na zlotowe) upadł.

W punkcie 2-gim porządku obrad, dotyczącym zatwierdzenia zmian statutu do dostosowania go do kodeksu handlowego, stwierdzono, iż w szczególności zmiana par. 3 statutu, ustalającego wysokość kapitału akcyjnego, jest niemożliwa do formalnego przeprowadzenia wobec braku bilansu otwarcia i niemożności ustalenia faktycznej wysokości kapitału

Każda tutka zaopatrzona jest w sacek z waty „SOKOLINA”, zabezpieczającej przed szkodliwymi składnikami nikoty. Wyrób Fabryki Tutek „SOKÓL” w Warszawie, ng 13 074

akcyjnego. Po gorącej dyskusji, w której stwierdzono również, iż od lat 4-eh nie odbywały się roczne walne zgromadzenia sprawozdawcze, postanowiono zakończyć bieżące zebranie i zwołać w najbliższym czasie zwyczajne walne zgromadzenie spółki z porządkiem obrad, uzgodnionym z przedstawicielami mniejszości, z przedłożeniem bilansu otwarcia per 1 stycznia 1935 r. do zatwierdzenia oraz z bilansem za lata ubiegłe. Na tem zebranie zakończono.

W sprawie „kartelu rzepakowego”

W związku z zamieszczeniem w nr. 337 „Kurj. Pozn.” notatka p. t. „Kartel rzepakowy” z kół producentów nasion oleistych otrzymujemy następujące wyjaśnienia:

Nie powstał żaden „kartel” rzepakowy, gdyż jak wiadomo w zakresie produkcji rolniczej ze względu na przeszkodę natury organizacyjnej i przyrodniczej, kartelu w pojęciu nauki i praktyki ekonomicznej producenti utworzyć nie są w stanie. Natomiast już w ub. r. gospodarczym (1934/35) działał ustanowiony przez rząd system preferencji dla nasion oleistych krajowego pochodzenia, który został utrzymany na obecny rok gospodarczy. Celem tego systemu jest zapewnienie naszym producentom zbytu nasion oleistych po ostatecznych cenach, aby tym sposobem zabezpieczyć ich do zwiększenia produkcji nasion oleistych, a temsamem osiągnąć samowystarczalność w tej dziedzinie i zaprzestanie szkodliwego dla kraju i rolnictwa przywozu tłuszczów i surowców tłuszczowych z zagranicy. Na podstawie systemu preferencji zawierane są corocznie między Centralą obrotu nasionami oleistymi sp. z ogr. odp. w Warszawie (której udziałowcami są regionalne stowarzyszenia producentów i firmy handlowe), a Związkiem polskich olejarni, umowy dotyczące skupu nasion oleistych (rzepaku, rzepiku, lnu i konopi).

W skupie nasion oleistych na podstawie warunków zawartych umów, uczestniczą solidnie firmy handlowe, które we właściwym czasie zgłosiły się na udziałowców Centrali obrotu nasionami oleistymi. Firmy te zgłoszone im przez regionalne stowarzyszenia producentów nasion oleiste dostarczają do ostatecznych olejarni, pobierając za swe usługi w umiarkowanej wysokości prowizję, której niewielką część przekazują na rzecz Centrali obrotu nasionami oleistymi w Warszawie. Z pośród firm poznańskich kilka brało i bierze udział w skupie nasion oleistych na warunkach i po cenach ustalonych w wyżej wymienionych umowach. Inne firmy tutejsze, mimo nakłaniania ich przez stowarzyszenie poznańskie jeszcze w r. ub. do przystąpienia na udziałowców Centrali obrotu — tego nie uczyniły we właściwym czasie i wobec tego nie mogą brać udziału w bieżącej kampanji w skupie nasion oleistych na podstawie zawartych z przemysłem olejarskim umów.

Stowarzyszenie producentów nasion oleistych Zachodniej Polski w Poznaniu powstało przed rokiem i jest organizacją zawodowo-społeczną, a jako stowarzyszenie, nie jest oparte na udziałach i nie prowadzi żadnych interesów handlowych i przemysłowych, ani też nie pobiera prowizji przy skupie nasion.

Olejarni Szamotuły zamierza nabyć nie Stowarzyszenie, lecz niedawno utworzona przez tut. producentów nasion oleistych „Rolnicza Spółka Olejarska”. Projekt zakupu tej olejarni, nie pozostał jednakże w bezpośrednim związku z zorganizowanym na podstawie systemu preferencji, obrotem krajowymi nasionami oleistymi.

Krótkie informacje gospodarcze

— Rozporządzeniem Rady ministrów z dnia 24 lipca b. r. wydany został zakaz przywozu celuloidu do Polski.

— Rokowania handlowe francusko-amerykańskie są na dobrej drodze i istnieje nadzieja zawarcia zadowalającego dla obu stron traktatu handlowego.

— We Francji powstał kartel przetworów blachy p. n. „Union professionnelle des transformateurs de toles”.

— Dnia 5. b. m. odbędzie się w Brukseli międzynarodowa konferencja w sprawie przedłużenia układu cinkowego, t. zw. „planu Chadbourne’a”. Układ ten wygasa z końcem września b. r.

— W Belgji doszło do ogólnokrajowego porozumienia w dziedzinie szrub. Kartel powołał do życia organ wykonawczy w formie spółdzielni p. n. Comptoir des Boulonneries Belges.

— Austria wprowadziła zakaz przywozu maszyn włókienniczych.

— Z dniem 1 lipca b. r. zostały wprowadzone w Austrii ograniczenia paszportowe w stosunku do szeregu krajów, również do Polski.

— Włoska flota handlowa przez ostatnie 20 lat wzrosła o blisko 100%, a mianowicie z 1 430 tys. trb. do 2 838 tys. trb. Udział Włoch w tonnażu światowym wzrósł z 2,7% do 4,5%.

— Hiszpańskie Kortezy przyjęły ustawę o konwencji części zadłużenia państwowego.

— Brazylijski urząd handlu zagranicznego wstrzymał wywóz bawełny do Niemiec w obrótach kompensacyjnych.

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Sierpień
4
NIEDZIELA

Kalendarz rzym.-kat.
Niedziela: Dominika w.
Poniedziałek: N. M. P.
Śnieżnej

Kalendarz słowiański
Niedziela: Ostomira bł.
Poniedziałek: Stanisława

Słońca: wschód 4,16
zachód 19,40

Długość dnia 15 g. 24 min.

Księżyc: wschód 9,53 zachód 20,46

Faza: 5 dzień po nowiu.

Przewidywania pogody na niedzielę: Pogoda bez większych zmian, dość ciepło — pochmurno z przejaśnieniami i skłonnościami do miejscowych burz.

Poradnia przedślubna Polskiego Towarzystwa Eugenicznego Collegium Medicum, Fredry 10, udziela bezpłatnych porad w poniedziałki o godz. 18-ej — kobietom, we wtorki o godz. 18-ej — mężczyznom.
zg 10 386

KRONIKA KOŚCIELNA

— Odpust „Przemienienia Pańskiego” w wtorek, 6 bm. w kościele Przemienienia Pańskiego. W wigilię uroczystości o godzinie 16,30 nieszpory. W dzień uroczystości 6 sierpnia r b i w niedzielę 11 sierpnia r b wystawienie Najśw. Sakramentu od godz. 6 rano do nieszpór. Msze św. o godz. 5, 6, 7, 8 i 9, suma z kazaniem o godz. 10,30. Nieszpory z kazaniem o godz. 5 po poł. W czasie oktawy (od 6 do 13 sierpnia br.) msze św. o godz. 5, 6, 7, 8 i 9. Wystawienie Najśw. Sakramentu od godz. 6 do 10 rano. Nieszpory o godz. 5. Po sumie i po nieszporach w czasie oktawy przyjmują się w zakrystji do Bractwa Przemienienia Pańskiego.

OSOBISTE

— Osobiste. Dyplom i tytuł inżyniera mechanika na wydziale mechanicznym politechniki warszawskiej uzyskał p. Feliks Frankowski, kierownik techn. fabryki Centra-Metale w Poznaniu.

WYCIECZKI

— Wycieczka do Wrocławia. Polski Touring-Club oddział w Poznaniu urządził w bieżącym miesiącu kilkodniową wycieczkę samochodami do Wrocławia. Szczegóły nie są jeszcze ustalone.

— Wycieczka Sokola do Kobylnicy gn. I i żeńskiego gniazda. Poznań XII odbędzie uroczystości punktualnie o godz. 7,30 rano dzie się w nadchodzącą niedzielę. Zbiórka przed biurem „Sokola”, Zygmunta Augusta 10, skąd nastąpi wyjazd.

KOMUNIKATY RÓZNE

— Przetargi na szycie mundurów kolejarzy. W ministerstwie komunikacji w Warszawie odbyła się konferencja w sprawie przetargów na szycie odzieży służbowej. Przetargi będą ogłaszane przez koleje państwowe raz do roku w marcu — kwietniu i będą obejmowały szycie odzieży według numeru, wielkości i na miarę. Zamówień na odzież szytą według nume-

Specjalne popularne przedstawienie

Po cenach niebywale zniżonych. Cały parter 50 groszy, cały balkon 75 groszy urządza Kinoteatr „Słońce” w niedzielę, dnia 4 sierpnia o godz. 3 po południu.

Wystawiane będzie przepiękne arcydzieło filmowe wytwórni „Universal”, zrealizowane przez znanego reżysera Edwarda Słomana. Film p. t.:

„Prawda o miłości” jest wzruszającym obrazem życiowym na tle słynnej powieści Urszuli Parrot.

„Prawda o miłości” jest filmem najgłębszych wzruszeń.

„Prawda o miłości” jest filmem najaktualniejszych problemów, oraz najwznioślejszych marzeń!

„Prawda o miłości” to film, który zachwycać musi każdego!

W rolach głównych: Binnie Barnes — Frank Morgan — Lois Wilson.

Dyrekcja kinoteatru „Słońce” przypomina, że wskutek specjalnych i jedynych w Poznaniu urządzeń technicznych, mimo panujących upalnych dni — temperatura na widowni jest zupełnie chłodna i powietrze świetnie wentylowane!

Sprzedż biletów na przedstawienie odbywa się w niedzielę, dnia 4 sierpnia br. od godz. 12 w południe przy kasie III w kinoteatrze „Słońce”.

Perski lotnik bawi w Poznaniu

Wezoraj w południe, na polach pod Owińskami, lądował przymusowo samolot typu „Arago”. Samolot prowadził Pers, Gazdar z Teheranu, uczeń „Deutsche Verkehrsschule” w Szczecinie.

Dziś rano samolot niemiecki z perskim pilotem wzbił się do lotu powrot-

nego, ale nad samym Poznaniem w silniku urwał się wał korbowy i przebił karter. Pilot Gazdar zdołał bez wypadku wylądować na lotnisku w Ławicy.

Dziś wieczorem Pers Gazdar wraz z uszkodzoną maszyną uda się koleją do Szczecina.

rów dyrekcje okręgowych kolei państw. będą udzielały tylko większym wytwórniom, spółdzielniom, oraz dużym zakładom rzemieślniczym, które zarówno pod względem technicznym, jak i finansowym dają gwarancję wykonania większych zamówień oraz rękojmię ciągłości pracy. Natomiast ubrania szyte na miarę poszczególne dyrekcje okręgowych kolei państw. będą powierzały do uszycia tylko firmom które w drodze przetargu otrzymują zamówienia. Z reguły taką dostawę będą mogły otrzymywać firmy, które się znajdują w większych skupieniach funkcjonariuszów kolejowych.

— Legitymacje szkolne ważne do 2 września. Kuratorium okręgu szkolnego poznańskiego podaje do wiadomości, że legitymacje uczniowskie z roku szkolnego 1934/35 r. przy zakupowaniu indywidualnych ulgowych biletów kolejowych, ważne są do dnia 2 września r. b. włącznie.

— Sodalicja Pań Miejskich p. w. Niepok. Poczęcia NMP. Rekolekcje zamknięte odbędą się w dn 5—9 bm. pod kierownictwem ks. prof. dr. Kazimierza Kowalskiego z Gniezna u SS. Zmartwychwstańek w Poznaniu — ul. Marsz. Focha 147. Początek w poniedziałek 5. o godz. 6 po poł. Zakończenie w piątek 9 bm. rano. Opłata za pobyt u Sióstr wynosi 10,—. Dalsze jeszcze zgłoszenia przyjmuje sekretarka Sodalicji p. Aleksandra Górnicka — Krańcowa 15a (tel. 27-90). Nabożeństwo miesięczne w kaplicy św. Józefa we wtorek 6 bm. o godz. 8,30.

— „Sala Malinowa” kawiarni „Orzeł” w Bydgoszczy wita od 1 sierpnia swoich gości w nowej szacie i nowymi atrakcjami. Mianowicie zbudowana została mała scena w artystycznie ujętej oprawie dekoracyjnej, na której popisują się będą swymi talentami i strojami artyści scen warszawskich i innych, a więc: Bolesław Mierzejewski, Halina Dorde, Ika Lacka, H. Lwowska, Wacław Janukowski, Z. Czarkowa, S. Staw, Eug. Bołski i inni. Poza tem balet Zwierzynskiego. — Pierwszy program zatytułowano: „Orzeł w kwiatkach”. (es)

KRONIKA MIEJSCOWA

KOMUNIKAT ORBISU. ULGOWE PASZPORTY: DO CZECHOSŁOWACJI, AUSTRJI, BELGJI, NIEMIEC, JUGOSŁAWJI, FINLANDJI, BUŁGARJI, SZWECJI. Wszelkie formalności załatwia: ORBIS, Narodowe Biuro Podróży Polski, Poznań, Plac Wolności 9, tel. 52-18. ng 13 047

— Publiczność zali się, że ustępy publiczne przy ul. Dworcowej są od dłuższego czasu zamknięte. Restauracyi nie przeprowadza się, a byłoby pożądanym, ażeby je jakoś odświeżyć, bo stanowią rażący kontrast wobec w dobrym porządku utrzymanego domku kolejowego. Natomiast nie każdy może wie o tem, że ustępy te służą w nocy za miejsce schadzek rozmaitych podejrzanych osobników. (wel)

— Narazie jeszcze tylko Komisja. Komisja w liczbie 18 osób zeszła się dziś w sobotę na miejscu budowy gmachu P. K. O. przy Pl. Wolności. Celem przybycia Komisji było badanie terenu pod fundamenty projektowanej budowli. W ubiegłym miesiącu minął szczęśliwie rok od chwili rozebrania domu przy Pl. Wolności 3. (pt)

— Oświadczenie p. L. Halagier. W związku z artykułem: „Echa niesnasek rodzinnych”, zamieszczonym w „Kurjerze Poznańskim” w dniu 31 bm. i zawierającym sprawozdanie z rozprawy sądowej o krzywoprzysięstwo przeciwko A. Lipińskiemu z Łodzi p. Ludwik Halagiera (Sieraków, pow. Międzybóże) informuje nas, że:

1) Nie jest byłym porucznikiem, lecz jest porucznikiem-pilotem;

2) z wojska nie usunięto go, lecz został przeniesiony w stan spoczynku na własną prośbę.

Dalej p. L. Halagiera stwierdza w zw. z przytoczonymi w sprawozdaniu zeznaniami A. Lipińskiego, złożonymi podczas rozprawy sądowej w dniu 30 lipca 1935 r.,

na której nie był obecny z powodu niedo-ręczenia mu wezwania iż:

1) Ocena, czy pobory jego w sumie ok. 1000 zł miesięcznie przeznaczone przez niego na utrzymanie domu i żony są wystarczające, jest rzeczą względną, której nie zamierzam szerzej rozstrząsać.

2) Zatarę z żoną na tle rozwodowym został spowodowany nieuleczalną chorobą żony z lat dziecięcych (gruźlicze zapalenie otrzewnej), którą to chorobę A. Lipiński zataił przed nim przed ślubem.

Co do laszych szczegółów zeznań A. Lipińskiego — p. L. Halagiera wstrzymuje się od wszelkich wyjaśnień do czasu definitywnego ukończenia procesów.

KRONIKA WYPADKÓW

— Umysłowo chory? Na poznańskim dworcu osobowym przytrzymał i odstawiono do szpitala miejskiego 27-letniego Jana Skrzypczaka z Poznania, rzekomo zamieszkałego przy ul. Mickiewicza 35. Chodził on bez celu po dworcu i odnosiło się wrażliwie, że jest chorem umysłowo.

— Podrzucone niemowlę. Przy ul. Bukowskiej 9 podrzucono wczoraj wieczorem niemowlę płci męskiej. Dziecko umieszczono tymczasowo u jednego z sąsiadów. (kl)

— Chory leżał kilka godzin na ulicy W dniu wczorajszym mieszkańcy ulic: Czajczej, Doliny i Dolnej Wilcy oraz liczni przechodnie byli świadkami zaśląbnicia na chodniku pewnego starego człowieka, którego, według oświadczenia chorego, dzieci wyrzuciły na bruk. Chory leżał od godz. 13 pod płotem przy ul. Dolina, koło ogródków na Dolnej Wildzie.

Przechodnie wezwali policję, ale ta nie usunęła chorego. Ponieważ stan jego się pogorszył i zdawało się, że starzec wyzionie ducha, przywołano o godz. 15,15 księdza z parafji OO. Zmartwychwstańców na Wildzie. Ksiądz dr. Poneta udzielił choremu ostatnich Sakramentów św. i sprawdził taksówkę, którą przewiózł już nieprzytomnego na własny koszt do szpitala miejskiego. Dwóch posterunkowych PP. było księdzu pomocnymi przy wnoszeniu chorego do samochodu.

Jak się dowiadujemy, chorem jest 52-letni Stanisław Janiszewski (ul. Pocztowa 22). Niewdzięczność dzieci, które wyparły się chorego ojca i dopuszczenie do tego, że nieprzytomny człowiek leżał przeszło dwie godziny na chodniku, są smutnymi objawami.

KRONIKA POLICYJNA

— Ujęcia. W areszcie policyjnym w Poznaniu, osadzono 25-letniego rolnika Jana Ciulkowskiego, wyznania grecko-katolickiego, bez stałego mieszkania. Jest on podejrzany o podstępna kradzież 16 obligacji Pożyczki Konwersyjnej z 1924 r. o ogólnej wartości 500 zł p. Helenie Mittelstaedt z Poznania (ul. Ogrodowa 18). Dochodzenia w sprawie wymienionej kradzieży, przeprowadza wydział śledczy. — Na Placu Wolności przytrzymał jako podejzranego o kradzież kieszonkową znanego z tego rodzaju przestępstw Daniela Duszyńskiego (ul. Św. Marcin 13). — Pod zarzutem kradzieży gotówki i dokumentów ujęto i osadzono w areszcie policyjnym 20-letniego Bolesława Mielcarka z Poznania (Piotra Wawrzyniaka 24). Pieniądże i dokumenty zdołano Mielcarkowi odebrać i zwrócić poszkodowanemu. (kl)

— Składnica biżuterji w... policji. Podczas rewizji przeprowadzonej w podejrzanej kryjówce złodziejskiej zajęła policja większą ilość biżuterji. W wydziale śledczym na m. Poznań przy Pl. Wolności 12 (pokój 74) znajduje się 18 papierosnic srebrnych i alpakowych, 14 złotych zegarków męskich i damskich, 12 złotych obracek, 11 pierścionków złotych, 8 złotych łańcuszków, 3 bransoletki złote, parę spinek złotych, 2 pary kolczyków, złota broszkę i żeton złoty dla króla kurkowego.

Ponadto w wydziale śledczym znajdują się medaljon w formie serca z inicjałami. Policja poszukuje właścicieli wymienionych przedmiotów. (kl)

KONCERT LIGI MORSKIEJ I KOLONJALNEJ

Koncert Ligi Morskiej i Kolonjalnej. Dnia 4. bm. o godz. 15 Oddział Macierzysty Ligi Morskiej i Kolonjalnej urządza piękny „Koncert Morski” w parku Wilsona. Wszyscy, którzy przyjdą posłuchać pięknej muzyki, będą mieli możliwość zarazem wesolo się zabawić gdyż koncert urozmaicony będzie licznymi atrakcjami, m. in. program przewiduje: dancing pod gołym niebem, loterię fantową, strzelanie o nagrody, występy artystów (Winiarzówna, Pluciński, Kierczyński i Hańcza). A zatem wszyscy do parku Wilsona na zabawę taneczną, gdzie będzie można wygrać lisa syberyjskiego.
zg 310

Dożynki na Górczynie. Katolickie Stow. Młodzieży Żeńskiej i Męskiej Poznań — Górczyn, urządzają w niedzielę, dnia 4-go bm. o godz. 16 w ogrodzie przy ul. Bolej 16 „Staropolskie Dożynki”. W programie śpiewy, tańce narodowe oraz liczne niespodzianki.
zg 308/309

Kiermasz parafji Bożego Ciała w Poznaniu, celem zebrania funduszy na budowę „Domu Katolickiego” odbędzie się w niedzielę, dnia 4 sierpnia br. o godz. 14 na boisku Sokola przy Drodze Dębińskiej. Liczne niespodzianki i urozmaicenia. Podczas kiermaszu, który potrwa aż do zmroku, przygrywać będzie orkiestra p. Sternańskiego. Wstęp na boisko wynosi 25 gr. od soby. Dzieci w towarzystwie osób starszych mają wstęp wolny.
zg 11 566/7

Odjazd

parowca z wycieczką Związku Prac. Kupieckich w niedzielę, 4. bm. o godz. 8-mej z Aleji Szelażowskiej.
dg 3431/2

Dożynki „Lutnia” Tow. Śpiewu „Lutnia” Poznań urządza tradycyjny wieniec, połączony z zabawą 4 sierpnia br. w ogrodzie p. Grzesiaka, ul. Św. Szczepana. Początek dożynek o godz. 17,30. Dziedzica, krakowiacy, cyganie i żydzi.
zg 305/6

Towarzystwo Ogródków Działkowych im. J. Chociszewskiego w Poznaniu urządza zabawę latową w dniu 4 sierpnia 1935 r. na boisku własnym przy ul. Palacza. Początek o godzinie 15, wstęp dobrowolne datki. Zarząd.
zg 11 559/60

Z pobytu min. Kościalkowskiego

Dziś o godz. 10 minister spraw wewnętrznych Kościalkowski w towarzystwie wojewody Kwaśniewskiego przyjechał na ratusz poznański. Na ulicy przed ratuszem oczekiwał na przyjazd tymczasowy prezydent miasta Więckowski w towarzystwie naczelnika Dropińskiego, dyr. Schoenlecha i sekretarza osobistego p. Iglukowskiego. W gabinecie prezydenta miasta, gdzie zgromadzeni byli naczelnicy wydziałów i dyrektorzy miejscy, tymczasowy prezydent miasta powitał ministra Kościalkowskiego przemówieniem.

Po konferencji na ratuszu o godzinie 11, min. Kościalkowski, w towarzystwie wojewody Kwaśniewskiego i tymcz. prezydenta miasta, zwiedził folwark miejski w Naramowicach i dziedziniec przy drodze Dębińskiej.

W południe min. Kościalkowski wyjechał samochodem do Bydgoszczy.

STRZELANIE KONKURSOWE U POWSTAŃCÓW WIELKOPOLSKICH

Jutro na strzelnicy brackiej w Szelażu odbędzie się doroczne dziewięć z rzędu strzelanie konkursowe Tow. Powstańców i Wojaków Poznań — Śródmieście o srebrny puchar i mistrzostwo, oraz cenne nagrody.

O godz. 8.30 zbierają się towarzystwa na Nowym Rynku, o godz. 9 nabożeństwo w kościele farnym, poczem następuje zbiorowy wymarsz z Nowego Rynku do ogrodu brackiego na Szelaż.

O godz. 11 następuje otwarcie strzelania strzałami honorowymi na cześć Rzezypospolitej, Prezydenta R. P., armji itd. a o godz. 12 rozpoczyna się strzelanie o nagrody. Podczas zawodów koncert w ogrodzie i gry towarzyskie o premje.

Składki i pokwitowania

Na pomnik Serca Jezusowego: Józef i Marja Lisowie z Dziewiczej Góry z prośbą o szczególne łaski 5,— zł; razem z poprzednio pokwitowaniami 276,55 zł.

Na chleb św. Antoniego: S. H. procent od pensji 5,— zł razem z poprzednio pokwitowaniami 8,— zł.

Śmierć w płonącej oborze

Sapowice (sk). W Wolkowie w pow. kościańskim spłonęła obora dominjalna własność p. Keszyckiej.

W czasie młócki młockarnią parowaz zapaliło się łożysko. Ogień objął momentalnie elewator, a od niego zapaliła się słoma. Płomienie objęły następnie stopy słomy, złożonej na strychu obory i w ten sposób odcięty wyjście. W płomieniach zginął 43-letni Piotr Węclewski, ojciec czworga me-

letnich dzieci. Ciężkim poparzeniom uległ 27-letni Stanisław Malinowski, którego w stanie ciężkim przewieziono do szpitala w Kościanie.

Na miejsce pożaru zjechała komisja sądowo-lekarska, która przeprowadza dochodzenia, mające na celu ustalenie winowajcy wypadku.

Wypadek wywołał w okolicy wstrząsające wrażenie.

Z WIELKOPOLSKI

— Buk. W czasie zwożenia żniw przewrócił się wóz ze zbożem, własność p. Cichego w Szewcach. Powożący wozem 18-letni parobek Dębina został zbożem przygnieciony. Dopiero konie zwolniwszy się z uprzejmy zwróciły uwagę gospodarza na wypadek, którym chłopak zawdzięcza życie, gdyż gdyby nie natychmiastowa pomoc, byłby się niewątpliwie zadusił.

— Dożynki urzęda w niedzielę, 11 bm. ruchliwe tow. „Sokół” w Dobieżyńcu w ogrodzie p. Stasiaka. W Wojnowicach w ogrodzie p. Adameczaka tamt. K. S. M. Z. a K. S. M. M. w Dobieżyńcu zabawa letnią w niedzielę, 4. bm.

— Podkłady kolejowe przeznaczone na opał skradzione w ostatnim czasie kilku kolejarzom z podwórza przy dworcu.

— Loterie fantowa urzęda tuż stow. Pań św. Wincentego à Paulo. Cenne nagrody w losowaniu, które odbędzie się 25. bm. oglądać można w oknach wystawowych pp. Blaszcaków. Cena losu 50 gr, a każdy trzeci wygrywa. Losy loteryjne, z których czysty dochód przeznaczony na potrzeby najuboższych naszego miasta, nabyć można w składach pp. Szydłowskiego, Gundermanna, W. Morkowskiego, Wojtczaka, A. Siuchnińskiego i u członkin towarzystwa.

— Pożar powstał w zagrodzie gospodarza Balceerka w Januszewicach, prawdopodobnie od iskier wydobywających się z komina. Przy sprzyjającym ogniwie wietrze nieomal wszystkie zabudowania gospodarskie, jak stodoła z tegorocznym żniwem, chlewy, szopy itd. splonęły. Straty wynoszące ponad 10 tys. zł ponosi częściowo ubezpieczenie.

— W Urzędzie Stanu Cywilnego w Buku zgłoszono w miesiącu lipcu 20 urodzeń i 10 zgonów. Ślubów zawarto cztery. (bm)

— Bydgoszcz. Nowy przystanek kolejowy Brdyński utworzony zostaje zamiast przystanku Jasiniec z dniem 14. bm., o kilometr za dotychczasowym przystankiem Jasiniec.

— Wydział statystyczny miasta Bydgoszczy, ustalił, że koszty utrzymania 4-osobowej rodziny na lipiec spadły o 0.42 proc. Stanal mianowicie chleb ptylowy z 28 na 27 i pół gr. masło z 2.20 na 2 zł i mleko z 18 na 16. Podroża natomiast jaja z 5.3 na 5.2.

— Statek kursujący między Bydgoszczą a Brdyńskiem, odpływać będzie w dniu powszednie odtąd raz tylko dziennie, a mianowicie o godz. 3 z Bydgoszczy i o godz. 8 spowrotem. W Świata rozkład zostaje bez zmian.

— Wszystkie lampy elektryczne zgasył wczoraj nagie w tych dzielnicach, które dotychczas posiadają prąd stały. Przyczyną ciemności był defekt na stacji transformatorów. Po pół godzinnych ciemnościach latarnie zapaliły się ponownie.

— Niebezpieczne wyrwy utworzyły się po bokach ul. Stepcowej tuż za mostem kolejowym nad linią Bydgoszcz — Gdynia. Ponieważ szczególnie w miesiącach letnich droga ta jest przez wycieczkowiczów licznie uczęszczana, zdarzyć się może o zmkroku tragiczny wypadek, tem bardziej, że droga ta idzie nasypem, wzniesionym ponad poziom o kilka metrów. Względ na bezpieczeństwo publiczne domaga się natychmiastowego uregulowania wyrwy i doprowadzenia drogi do stanu istotnej używalności.

— W konkursie premjowania okien i balkonów w Bydgoszczy nagrodzonych zostało 50 osób m. in. pp.: Piradoff, Gustaw Brauer, Piliński, Mutchler, Michalak, Adameczewski, Wedell, Prus, dr. Gadomski, Arndt, Born, Dittmann, Bigalke, Ramisch, Majchrzak, Raatz, Reiss, Pawelski, Bieske, dr. Czajkowski, inż. arch. Orlicz, Neumann, Jahr, Barcz, Misterek, Kamiński, Wiecki, Andreas, Nowak, Lasowski, Niezgodzki, Stange, Matteszek, Mühle, major Selwig, Kosiński, Chmista, Drożdżyński, Kuklińska, Kaźmierki, Dabrowski Wiktor, Szymański, Końcewicz, Jaworski, Dombek, Jendrick, Woźniak, Sosnowski i Krene Teodor. Premie stanowią palmy, araukarię, paprocie, szparagusy i kolekcje kaktusów, które komitet ofiarował nagrodzonym.

— Czarnków. Zaliczki na zboże otrzymać mogą w K. K. O. rolnicy, za 100 kilo żyta i owsa można dostać zaliczki 7 zł, jęczmienia 8, pszenicy 10, siemienia lnianego 20. Oprocentowanie kredytu wynosić będzie 3 proc. w stosunku rocznym. Pożyczka ma być spłacana ratami miesięcznymi od grudnia do maja.

— Doroczna zabawa letnią z zawodami sportowymi urządzono w niedzielę, 28. bm. K. S. M. Wrzeszczyn.

— Zjazd b. powstańców Straży Ludowych, Rad Ludowych i organizacji tajnych z Powstania Wielkopolskiego 1918/19 r. odbędzie się w niedzielę 4 sierpnia b. r. w lokalu „Pod Strzechą”, o godzinie 12.30.

— Grodzisk. Na równorzędne stanowisko do Wagrowca przeniesiony został nagie nacelnik urzędu pocztowego p. Antoni Herde.

— Nowa linia autobusowa na trasie Grodzisk — Wolsztyn została uruchomiona z dniem 1 b. m.

— Sąd grodzki skazał Franciszka i Wacława Wrackowiaków z art. 241 na 2 tygodnie z zawieszeniem. Woźnego Stanisława z art. 282 na miesiąc więzienia z zawieszeniem na 2 lata. Sprawę członków Obozu Narodowego Mściława Frankowskiego, Andrzeja Majchrzaka, Feliksa Flisaka, oskarżonych o wyboicie szyby Żydowi odroczone do czasu powołania nowych świadków.

— Inowrocław. Pożar wybuchł w Dabrowie Biskupiej w zagrodzie rolnika Wilhelma Golina. Splonął dom mieszkalny, w którym ulokowanych było kilka rodzin.

— Za kradzież kieszonkową odpowiadał przed sądem, przychwycony na gorącym uczynku znany recydywista Franciszek Szutarski. Sąd skazał go na 10 miesięcy więzienia.

— Wśród duchowieństwa kujawskiego, a specjalnie pow. inowrocławskiego nastąpiły poważne przesunięcia. Administratorowi w Płonkowie ks. Jabłońskiego oddano w zarząd parafie w Glinnie Wielkim, a ks. Fiurtaka z Glinna Wielkiego powołano do Ostrowa pod Gniewkowem. Ks. Lorkiewicza z Kruszwicy do Czarniejewa, ks. Mnichowskiego z Polanowic do Kruszwicy, ks. Dziamskiego do kościoła św. Józefa w Inowrocławiu, ks. Kaczmarka do Polanowic, ks. Lubeckiego do Płonkowa, ks. Zielińskiego do Szadłowic i wreszcie ks. wikarego Plutowskiego z Inowrocławia do pracy duszpasterskiej we Francji.

— Wycieczka parowcem do Plocka urzęda Bractwo Kurkowe w Gniewkowie z miejscowym Tow. Kupców.

— Pomnik Serca Jezusowego otrzyma z inicjatywy K. S. M. Gniezkowo. Narazie przystąpiono do niwelacji terenu, na którym pomnik ma stanąć.

— Kilkadziesiąt mandatów karnych wygotowała policja inowrocławska przeciwko kupcom, którzy nie zamykali swych składów punktualnie.

Kamienica, w której są tylko żydowskie składy

Niedawno pisaliśmy o b. właścicielce „Baru Angielskiego” Żydówce Sarze Bursztyn, która z żydowskiego domu przy ul. Zamkowej przeniosła się na ul. Wielką 7 i tam otworzyła jadalnię.

Dom przy ul. Wielkiej 7 jest domem narożnikowym z wejściem od ul. Wielkiej i od ul. Kramarskiej 27. Stanowił on własność Polki Heleny Loodtowej. Z chwilą jej śmierci w sierpniu 1932 r. całą nieruchomości przeszła na sukcesorów: synów: Bolesława Loodta, oficera rezerwy piechoty, który przejął administrację i Stanisława Loodta, oraz na córki: Stefanję Dowgiałło, żonę rotmistrza W. P., zamieszkałą w Warszawie i Władysławę Golczową, żonę majora saperów, zamieszkałą w Wilnie.

Z chwilą śmierci dawnej właścicielki nastąpiło gwałtowne zażydzenie kamienicy.

Na parterze ulokowała się wielka „firma”. Na szybie wystawowej znajduje się napis: „Hurtownia „Futerał” Poznań, Bydgoszcz, Grudziądz, Toruń, eksport-import”. Na wewnętrznych drzwiach składu znajduje się mała tabliczka z napisem: „F. Ickowicz”.

Od ul. Kramarskiej mięcie się cały szereg takich „firm”. trochę jednak mniejszych. Jedynie na dwóch sklepach znajdują się napisy właścicieli.

W wykazach lokatorów domu Wielka 7 i Kramarska 27 znajdujemy żydowskiego czapnika Józefowicza, skład materiałów krawieckich, reklamujący się jako „wygoda dla krawców”, S. Wygodka, dalej spis I. Grünbaura, P. Bargman, Lask Grosberg, Br. Swarc,

— Piorun uderzył w zabudowania folwarczne majątku Kwilno pod Osiecinami. Spaliła się duża obora i stajnia. Straty sięgają kilku tys. złotych. Spalone obecnie budynki padły już dwukrotnie pastwą płomieni wskutek uderzenia gromu.

— Nowy zarząd Opieki Polskiej nad rodakami na obczyźnie ukonstytuował się w następującym składzie pp.: mec. Groblewski prezes, ks. kanonik Jaśkowski — wiceprezes, Kaczmarek — sekretarz, dr. Lemm — skarbnik.

— Za handel nieocleconymi zapalniami skazano na wysokie krzyżny St. i E. Matuszaków oraz Michała Gruntkowskiego.

— Rozcieńczony denaturat sprzedawał chłopom zamożny gospodarz Wesolowski we wsi Zyguntowo. Jeden z chłopów stracił wzrok, a drugiego dopiero po długim leczeniu zdołano uratować. Wesolowski odpowiadać będzie przed sądem, gdzie go nie minie surowa kara.

— Koźmin. Na wspólnym zebraniu „Sokoła” pod przewodnictwem prezesa Opielewicza wygłosił referat n. t. „Sokolstwo w dobie obecnej” p. Sylwester Ambrożykiewicz. Kapelanem obu gniazd wybrano ks. Sella.

— Pod zarzutem usunięcia zajętych przedmiotów: 30 ctr. koniczyny i jednego akumulatora oskarżono p. Schneidra, którego sąd jednak uwolnił od winy i kary.

— Ostrów. W kwietniu rb. dokonano napadu rabunkowego na zagrodę Marii Hetmankowej w wsi Tabor Wielki, w pow. kępińskim. Łupem zamaskowanych bandytów padła gotówka w kwocie 350 zł. Sprawców ujęto. Stajni oni przed ostrawskim sądem okręgowym. Trybunał zasądził: Jana Kociembińskiego na 3 lata więzienia, Józefa Piępię na 2 i pół roku, a Jana i Franciszka, braci Noculaków na jeden rok i 8 miesięcy więzienia. Młodocianego Jana Piępię skazano na przymusowy pobyt w domu poprawczym.

— Hale ćwiczeń na dziedzińcu koszar Kocięsiński przebudowuje się obecnie na kaplice wojskową, połączone z domem żołnierza. W tych dniach powstał komitet z p. starostą dr. Ekkerem na czele, który zajmie się zebraniem odpowiednich funduszy. Wojsko zebrało już 4 tys. zł, potrzeba dalszych 9 tys.

— Nowa skrzynka pocztowa do listów zawieszona w rynku pod nr. 20 — obok składu żelaza p. Stobieckiego.

— P. prof. Józef Czerwiński z Trzemeszna został przeniesiony do gimnazjum męskiego w Ostrowie, a p. prof. Kurkowiakówna z tutejszego gimnazjum męskiego do gimnazjum w Grudziądzu. — Komendant Pow. Komendy Uzupelnienia w Ostrowie p. Bzyczkowski przechodzi na emeryturę. Jego miejsce zajmie mjr. Łoziński z 60 pp.

— Bawi tu w gościnie student politechniki w Grenoble we Francji Charas Santisivi, syn ministra sprawiedliwości z Bankoku w królestwie Sjamskim.

— W lipcu rb. zgłoszono w tutejszym urzędzie stanu cywilnego 45 urodzeń, 13 ślubów i 11 zgonów.

Krwawe wesele na Kujawach

Młody pan i druzbowie odstawieni do więzienia

Inowrocław. (c) — We wsi Kępa Polska na Kujawach rozegrała się wstrząsająca tragedia.

Na ślub mieszkanka tejże wsi Jana Stawierskiego zjechali liczni goście, którzy przy zabawie obficie raczyli się wódką. W pewnej chwili jeden z gości, 49-letni Jan Głowacki zamówił u orkiestry oberga, czemu sprzeciwił się pan młody i dwaj druzbowie. Na tem tle

o oraz tacy lokatorzy, jak Leib Lewi... Czy dziwić się, że takie nagromadzenie Żydów przynosi sukcesorom s. p.

Żydowskie handlarki pierzeń na Placu Sapięzyskim w Poznaniu.

Heleny Loodtowej aż 5.171,85 zł miesięcznie brutto?

— W niedzielę, 4. bm. o godz. 17 odbędzie się tu rewanżowe spotkanie piłkarskie „Venetii” i „O. K. S.” (os)

— Szamotuły. Następnym jarmark na konie i bydło odbędzie się w Szamotułach w środę dnia 14 bm.

— Śrem. Posiedzenie komisji przetargowej odbyło się w piątek w południe. Na budowę stacji transformatorowej i miejskiej sieci elektrycznej wpłynęło 5 ofert firm: Mloczko i Skłba, Poznań; Spotański, Warszawa; Gertych, Poznań; „Strzała”, Poznań i Wielkopolskie Tow. Elektryczne, Bydgoszcz. W wyniku posiedzenia komisji odbyło się wieczorne posiedzenie rady miejskiej, na którym komisja przetargowa zakomunikowała wynik swojej pracy. Z przetargu pozostały oferty 2 firm, przyczem rada miejska upoważniła komisję do rachunkowego zbadania ofert i przedłożenia zarządowi miasta gotowej umowy, rozszerzając ją ewentualnie poza kosztorysem do łącznej sumy 40 tys. złotych. Poza tym rada uchwaliła zakupienie gruntu pod stację transformatorową na lewym brzegu Warty od p. Stefaniaka za sumę 2 tys. zł. Należy się spodziewać, że prace zostaną rozpoczęte w najbliższym czasie.

— Przez przewód mancewowy pochwyciona została w Błociszewie 11-letnia Gertruda Szczepaniakówna, córka gospodarza z Nieczewa, bawia w Błociszewie u swego brata. Dziewczynka doznała tak silnych obrażeń wewnętrznych, że mimo pomocy lekarskiej po 6 godzinach zmarła.

— Środa. W Leśnej Grobli skradziono J. Luczakowi z zamkniętego chlewa konia wartości 200 zł. Podejrzanie pada na cyganów.

— W Winnogórze ze względu na śmierć ks. prob. dr. Kozierowskiego wmurowano w kościele tablicę na pamiątkę bohaterskich szczeń braci Płonczyńskich, którzy padli w powstaniach polskich, a pochodzili z pobliskiej wsi Chocicz. (ak)

— Szubin. W niedzielę, 4. bm. o godz. 12 odbędzie się w Szubinie Zjazd Powstańców z b. Straży Ludowych czł. Rad Ludowych i tajnej Organizacji z Powstania Wielkopolskiego 1918/19 oraz tych powstańców, którzy z ramienia Straży Ludowych wyszli na front i kobiety, które brały udział w czerwonym krzyżu jak wszystkich tych obywateli, którzy w jakikolwiek bądź sposób w organizacjach pokrewnych udział w powstaniu brali.

— Września. Dnia 13 bm. odbędzie się w Wrześni jarmark na konie i bydło. Spęd byłaby dozwolony.

— Zbąszyń. Półkolonje letnia dla dzieci najbardziej potrzebnych kolejarzy urządzono w b. gmachu dworca zbąszyńskiego staraniem Rodziny Kolejowej. Zakończenie kolonji nastąpi 12 sierpnia.

Troska o wygląd naszego miasta

Kilkakrotnie już podkreślaliśmy usiłowania naszego kupiectwa na Starym Rynku, dążącego do upiększenia swoich magazynów.

W tych dniach ukończono prace około przebudowy posesji p. Florjana Kasprzaka na Starym Rynku 55, gdzie mieszczą się magazyny obuwi p. Kasprzaka i mechanicznej konfekcji męskiej i składu białawatów firmy W. Lewandowski i Ska. Front domu przebudowano nowoczesnie i solidnie. Fasadę ze sztucznego granitu zdobią luksusowe wystawy kupieckie z bogactwem kryształowego szkła a na tle sztucznego kamienia umieszczono artystycznie wykonane godła firmowe.

Wnętrze magazynu fabryki wykwintnej konfekcji męskiej firmy W. Lewandowski i Ska wykonano z dębu w połączeniu i dekoracjami z trawionego szkła. Wśród ornamentów wycytać można zastrzeżony znak fabr. firmy „Wykwint”.

Magazyn obuwi właściciela posesji p. Florjana Kasprzaka, wyposażono w harmonijnie zestawione dekoracje z palisandru. Z oryginalnych dekoracji w trawionym szkłe, wyróżnia się, umieszczony w promieniach wschodzącego słońca, w prostych literach ujęty monogram firmy „F. K.”

Na uznanie zasługuje też pomysłowość w urządzeniu oświetlenia reklamowego wystaw, zastosowanego oddzielnie dla każdej branży i szczęśliwe rozwiązanie wejść do obu magazynów, dzięki czemu rozszerzono znacznie front obu wystaw sklepowych.

Kupiectwu naszemu ze Starego Rynku, które nie szczędi kosztów i zachodów około upiększenia swych magazynów i posesyji, a temsamem podniesienia wyglądu naszego miasta, towarzyszy nie tylko uznanie interesującej się żywo temi przemianami publiczności, ale i życzenia, by przedsiębiorcy kupcy nasi doczekali się jak najobfitszych plonów swej pracy. (kl)

— Noc Wenecka urzęda 11. bm. w ogrodzie i na sali p. Olejniczakowej koło śpiewu „Halka” w Zbąszyniu.

— Odpust św. Wawrzyńca odbędzie się w niedzielę, 11. bm. w kościele w Łomnicy. W uroczystości Wniebowzięcia N. M. P. w dniu 15. bm. przypada odpust patronki naszego kościoła farnego. Tegoróż dnia będzie wystawienie Najśw. Sakramentu od rana do niesporów, oraz procesja po sumie i niesporach. Po sumie odbędzie się zebranie półroczne Bractwa Wstrzemięzliwości, o godz. 4 w szkole przy rynku Kat. Stow. Mężów.

Z POMORZA

— Chełmno. Wynalazek strażaka naczelnika miejscowej straży pożarnej p. Gawrona, t. zw. prądownicą, czyli przyrządem, który umożliwia szybkie tłumienie ognia został poraz pierwszy, podczas obrady naczelników w Chełmnie, zaprodukowany i to z wynikiem dodatnim.

— Śmiałego włamania dokonali nieznanymi sprawcy do mieszkania rolnika Tabbata w Błotach pod Chełmnem, skąd to skradziono białeżne, pościel i inne przedmioty z garderoby na łączną wartość około 800 złotych.

— Świecie. Ku czci Najśw. Marii P. Anielskiej czyli pocjunkuli, obchodzącej parafja świecka w dniu 2 sierpnia swój doroczny odpust, przy bardzo licznym udziale wiernych.

— KSM męskie, którego asystentem obecnie jest ks. Krauze, odbyło reorganizacyjne walne zebranie, na którym dokonano wyboru nowego zarządu. Prezesem jest p. Sumiński, sekretarzem p. Grębiszewski, skarbnikiem p. Jedwabny, naczelnikiem p. Sitkiewicz. Równocześnie z reorganizacją oddziału przeprowadzono też reorganizację orkiestry tuż KSM.

— Toruń. Rolnik Otto Pommering z Papowa Toruńskiego od dłuższego czasu prowadził proces rozwodowy ze swą żoną. Na tem tle pomiędzy małżonkami dochodził do częstych kłótni. Znieważano się, grożono sobie nawzajem. M. in. Pommering zapowiedział kiedyś swę żonę, że zniszczy wszystkie zabudowania gospodarza. Groźby nie pomagały — nieporozumienie się pogłębiało. Wreszcie Pommering postanowił urzeczywistnić swą groźbę. Onegdaj wstawił do stajni małą kuźnię polową i pod pozorem zgotowania smoly, którą miał później wysmarować dachy, rozniecił na kuźni ogień. Gdy węgle dostatecznie się rozżarzyły, zamknął spokojnie stajnię i udał się do stodoły, wyczekując tam dalszych wypadków. Tymczasem w stajni ogień na dobre się rozpałił, smola rozgotowała się a następnie wylała na leżącą pod kuźnią słomę, powodując pożar. I może zbrodnicy plan Pommeringa byłby się udał, gdyby nie jego robofnik Karol Brose, który zauważywszy ogień, przy pomocy swej żony stosunkowo łatwo go ugasił. Po pożarze, w czasie dochodzenia policyjnego, zdołano ujawnić niecne zamiary rolnika, którego też na polecenie prokuratora aresztowano i osadzono w więzieniu śledczym w Toruniu.

— Nieznany narazie złodziej skradł p. Leonowi Wiśniewskiemu z Kępy Bazarowej w Toruniu żelazną kotwicę wagi około 25 kg. Inny złodziej wsiadł w Łęczu w powiecie lipnowskim na łódź p. Henryka Sonnenberga i popłynął Wisłą w kierunku Torunia. Nieznanego wioslarza narazie nie ujęto.

— Jakiś nieustalonego nazwiska chłopiec, rzucając przy ulicy Sobieskiego na Mokrem kamieniami do gołębi, trafił w okno mieszkanki p. Heleny Bucholcowej, mieszkającej przy tej ulicy. (z)

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

PARĘ CHWIL W GORCACH I W PIENINACH

Tu deszcz, tam pogoda — Milczenie jest złotem, ale mowa często nie bywa srebrną — Łodziami po Dunaju — Grajkowie w wodzie — „O, pieśni gajona!...” — Barbarzyńcy — Cuda lasów pieniąskich — Pachną i dźwięczą — Herbatka w pustelni — WIG gotuje nową mapę — Pod Czorsztynem będzie jezioro.

Zakopane, 30 lipca

Chodząc po bezsłonecznych graniach i upłazach Tatr Zachodnich, z zazdrością spoglądałem wdół, ku złotemu od słońca Podhalu. Tam chyba zawsze jest pogoda! Z wielką też radością wsiadałem któregoś wieczoru do pociągu nowotarskiego; noc spędziłem ponad „miastem”, w Szufłowiu. Pierwszy dzień wycieczki zaprowadził mnie na rozłożysty Turbacz, czy „Truboc”, w gnieździe ukochanych przez Władysława Orkana Górców.

Schronisko dawne spaliło się; nowe, murywane, jest w połowie skończone. Ze szczytu jednak spędziła mnie szybko gromadka harcerek; wrzask i rozgwar zanadto mącił ciszę górską; co tam było z prawem harcerskim nie w porządku.

Gorce są bardzo mało przez człowieka zniszczone. Rozległe hale grzbiętowe, ciemna zieleń lasów bukowych i świerkowych, głębokie jary dolin oraz wielki widnokrąg na Tatry, Spisz, Podhale i Beskid Wyspowy — to w istocie nadzwyczajny krajobraz tego pasma. Nie dziw, że Orkan na stałe tu zamieszkał.

Odwieczny kościółek drewniany w Dębnie świetnie się jeszcze trzyma. Szczęście, że kościelny nie próbuje „objaśniać” turystów o jego historii — gorzej jest w ruinach zamku w Czorsztynie. Stary człowieczek tamtejszy opowiada gościom tak fantastyczne brednie o Janosiku, fałszerzach pieniędzy, Bemie i strachach, że chciałoby się wyrobić mu emeryturę, byle tylko przestał gadać i poszedł gdzieś indziej. Ruiny dość same za siebie mówią.

W Niedzicy mieszka rodzina węgierskich hrabiów Salamonów; hrabstwo zabronili nawet wstępu w sąsiedztwo zamkowe. Jaskółki jednak nic sobie z zakazu nie robią i całymi stadami zamieszkują w dziurawych murach zamkowych baszt.

Przy niedzickim moście, jak zwykle, wielki ruch, bo tu zaczyna się sławna droga łodziami po Dunaju. Przewoźnicy w barwnych strojach krzątają się przy łodziach z wydrążonych pni; zrzeszyli się w związki i narzucili ceny za przejazd zostały uregulowane. Cyganie z za czeskiej granicy próbują przy tej okazji zarabiac muzyką i śpiewem. Na całej przestrzeni dunajcowej jazdy ciągle ich widzimy, jak stoją po pas w wodzie, rzepolą na skrzypcach domowej roboty i śpiewają... „Zimnego drania” i „Rebekę”. Żebyż to przynajmniej coś z węgierską papryką! Istotnie, Włast zablądził pod strzechy naddunajackie.

W Szczywnicy Niżnej dużo wolnych mieszkań; w Zdroju, jak słyszę, podobno mało Izraela w tym roku. Dziwy, nie gorsze od czorsztynskich bajek zamkowych!

Trzeci dzień poświęciłem całkowicie Pieninom. Od samego wschodu słońca cudna pogoda — niebo prawie bez chmur. Ruszyłem wprawdzie na urwiska Sokolicy, aby z góry przyjrzeć się rudym wodom Dunajca i oglądnąć lasy Pienińskiego Parku Narodowego. Odrazu na wstępie przykry widok: oto na jednej z kilku sosen szczytowych odarty pierścień kory i wyryte głębokie „wizytówki” pana Z. Gaierskiego z towarzyszeniem. Obaj służą w 5 baonie saperów. Od prof. dr. Wł. Szafera dowiedziałem się, że za ten barbarzyński wybrk otrzymali od dowódcy przybłądną karę. Ktoś z turystów, uniesiony oburzeniem, wypisał na białej ramie drzewa słowo: „barbarzyńcy”. Co za szkoda, że pisząc to, nie pomyślał o sobie.

Ale to tylko ten jeden niemiły fakt. Lasy pieniąskie są zupełnie pierwotne; siekiera ludzka im nie grozi. Są w nich zakątki tak urocze, że trudno ich czar zapomnieć. Całe rzesze plectwa wyspiewują swe różnorodne piosenki; sosny i świerki są poważne, buki wesołe i rozchwywane, a czereda jałowców bujnie podnosi łebki na polankach śródleśnych. Te polanki i łączki, to odrębne cuda. Łany kwiatów o stu barwach, wysokie po pas trawy i osty wydają odurzający zapach. Roje motyli uwijają się wśród przyziemnej tęczy; królują naturalnie wielkie „Apolony”, białe, włochate, podobne do małych ptaszków. Wielka to osobliwość Pienin, troskliwie ochrania.

Pod zameczkiem św. Kingi stoi „pustelnia”. Nie robi wrażenia opuszczonej, bo gromadki turystów ciągle zapijają w niej herbatę, jedzą poziomki i rozsyłają na całą Polskę pocztówki z widoczkami. „Pustelnik” sypia w zgrabnie wybudowanej trumnie z jasnego drzewa i od wczesnego ranka krząta się przy kuchni. Nad drzwiami napis głosi, że „...osobom w kąpielowych kostjumach wstęp wzbroniony”.

Wojskowy Instytut Geograficzny już w ubiegłym sezonie rozpoczął prace nad oryginalnym zdjęciem Pienińskiego Parku. Wykonano szereg fotografii specjalnym aparatem „fotogrametrycznym”, a obecnie kpt. Żarski poprawia rysunek warstwic i zasięgi leśne. Tak dokładne metody pomiarowe dadzą wartościowy rezultat. Pienińska mapa popularnego wśród turystów i naukowców „Wigu” będzie miała pierwszorzędne znaczenie, podobnie jak przed rokiem wydana mapa fotogrametryczna Tatr.

Ścieżki pieniąskie są doskonale utrzymane. W paru miejscach poręcze i schodki ułatwiają wyjście nad przepaściste skały Trzech Koron nawet bardziej korpulentnym turystom.

Tuż pod szczytem Okrąglicy jakiś pomysłowy góral wybudował sobie na klucz zamykaną piwniczkę z „dobrze pielęgnowanym” kwaśnym mlekiem i kolorową lemoniadą. Nie uschną z pragnienia turysty.

Wracam z Trzech Koron przesłizniętą poprowadzoną ścieżką ku Czorsztynowi. Górale koszą trawę, owce pełną po zielonym kobiercu polany, a na lewo, nad pogarbią krainą Spisza, błękitnieja łańcuch Tatr w złoto-srebrnym zawoju obłoków.

W trzy godziny później jestem znowu przy szosie do Niedzicy. Krótkie detonacje dynamitowe w skalnej ścianie nad Dunajcem pouczają mnie o jakichś zamierzeniach przemysłowych. Tak! buduje się tu olbrzymią tamę „przeciwpowodziową”; stanie za parę lat i spiętrzy wysoko wody Dunajca. Zniknie dolny Czorsztyn i część Kluszkowiec. Jak też będzie wyglądać sztuczne jezioro u stóp czorsztynskich ruin? Mieszkańcom sni się już St. Moritz, a mnie, zmęczonemu wędrowką i wrażeniami... gęsty, smrekowy pieniąski las, państwo wiewiórki, która nigdy nie sypiała huku siekiery.

dr. Jerzy Młodziejowski

POD ZNAKIEM „RODŁA”

Byliśmy niedawno w odwiedzinach u śpiewaków polskich w Olsztynie w Prusach Wschodnich (o czym Dział Kultury i Sztuki donosił). Uderzyło nas odrazu, że wszyscy, z kim nam tylko wypadało się zetknąć, nosili małą prostokątną tarczę czerwoną z białym znakiem na niej, jakby zygzak czy piorun. Znak bardzo charakterystyczny i wpadający w oko, więc pytałyśmy, jakie jest jego znaczenie i co symbolizuje?

Okazało się, że jest to **rodło**, symbol, pod którego znakiem jednoczą się wszyscy Polacy w Niemczech i znakiem tym wyróżniają się wśród obcych. Nie wiedzieliśmy, tak jak tyłu ludzi w Polsce o tem nie wie. Trzeba jednak, żeby wszystko, co dotyczy życia, spraw i organizacji polskich na terenie Rzeszy, było znane jak najdokładniej i jak najpowszechniej, są to bowiem rzeczy bardzo ważne, pouczające i bardzo krępujące. Trzeba, żeby wszyscy wiedzieli, co to jest rodło, co to jest Związek Polaków w Niemczech, jakie są dzielnice, jakie są osobliwości tych dzielnic i kto nimi kieruje.

*

Otóż **rodło**, wyraz o dźwięku archaicznym, wygrzebany został podobno ze starych kronik polskich, a pierwiastkiem swym tkwi prawdopodobnie w słowie **ród**. Znak jego streszcza się w schematycznym zygzaku, który przedstawia bieg Wisły. Umieszczona w pierwszym załamaniu krótka kreska pionowa oznacza Kraków, drugie załamanie jest wyjściem do morza. Znak jest tak dalece wyrazisty i charakterystyczny, że intryguje wszystkich, a szczególnie Niemców, dziwiących się, że są ludzie, którzy ośmielają

ŻYCIE KULTURALNE

NAUKA

Polska na Kongresie Socjologicznym. Między licznymi kongresami, jakie odbywają się w Brukseli ex re wystawy powszechnej, jest i międzynarodowy Kongres Socjologiczny. Obradował on będzie w końcu sierpnia. Z Polaków zgłosili referaty prof. dr. Florjan Znaniński (Poznań), prof. J. K. Kochanowski (Warszawa) i H. Karnecki (Warszawa).

Z lwowskiego Tow. Naukowego. Sekcja historii sztuki i kultury odbyła posiedzenie z referatem dr. Aleksandry Majarskiej p. t. „Technika impresjonizmu na tle rozwoju optyki”.

LITERATURA

Zegadłowicz dostał konia. Bawiący obecnie w Gorzeniu Górnym pod Wadowicami Emil Zegadłowicz obchodził temi dniami imieniny. Młodzież wiejska z okolicy ofiarowała mu ze składek siwego konia.

Szekspir i Biblia. Richmond Nobel wydał obecnie w Londynie studjum p. t. „Wiedza biblijna Szekspira” (Shakespeare Biblical Knowledge“).

TEATR

Malicka we własnym teatrze Salę dołą w gmachu przy ul. Karowej w Warszawie wynajęła Marja Malicka. Występy zacznie w połowie września. Narazie będzie grała we dwójkę ze swym mężem (Sawanem) komedię Niewiarowicza „I co z takim robić?” Oboje grali ją w poznańskim teatrze Polskim.

Nowe „studio dramatyczne” zamierza zorganizować w Warszawie p. Zofja Modrzejewska, b. aktorka teatrów sztymanowskich i Reduty. Studio miałyby się mieścić w sali przy ul. Hipotecznej.

Teatr w Sosnowcu, który prowadził w ubiegłym sezonie i nadal będzie prowadził p. Jerzy Golaszewski, jest teatrem miejscowo-objazdowym, tak jak np. katowicki i wileński. Jednakowoż więcej przebywa na miejscu. W Sosnowcu dał 210 przedstawień, objazdami zaś w Będzinie, Czeldzi, Dąbrowie Górniczej i innych miejscowościach tylko 74, sięgając aż do Kielc. Zespół jest mały, tylko 19 osób, lecz wiadomo, że np. Wilno zamierza w przyszłym sezonie dać sobie radę w 17 osób (?). Gaże są tylko procentowe, tj. aktorzy nie mają stałych plac, a tylko zależnie od dochodu brutto. Jest to system coraz częstszy teraz na prowincji, przy coraz trudniejszych warunkach bytu. Repertuar idzie przeważnie za Warszawą. Grany był m. in. „Stefek” Devala, „Cień” Niccodemiego, „Dzień jego powrotu” Nałkowskiej, „Przebiegaczka” Zeromskiego i w. in. Frekwencja nieco się podniosła w stosunku do sezonu poprzedniego.

się nosić co innego, niż swastykę. Intrują ich w rodle charakterystyczne załamania, w których dopatrują się podobieństwa rodła ze swastyką — podczas, gdy co najwyżej możnaby dopatrzeć się jakichś rysów wspólnych przy złożeniu dwóch rodła na krzyż; są też i tacy, którzy utożsamiają rodło ze znakiem „Wolfangel”, rzekomo odznaką jakiejś niemieckiej organizacji wojskowej z czasów wojny trzydziestoletniej. (Nie mogłem, niestety, znaleźć informacji na ten temat w żadnej encyklopedji ani polskiej, ani obcej; chyba przyszłoby szperać w specjalnej literaturze lub historii wojny trzydziestoletniej, ale nie mam do tych rzeczy dostępu — zresztą czy warto!).

Jeden z młodszych działaczy polskich w Niemczech p. Osmańczyk przełożył symbol graficzny rodła na język poetycki, a wielce muzykalna i dla spraw polskich bardzo zasłużona p. Kaczmarska napisała do słów tych melodję i w ten sposób powstał hymn Polaków w Niemczech nazwany również **rodło**. W identyczny sposób powstała druga pieśń „Hasło Polaków w Niemczech” śpiewane zwykle chętnie razem z rodłem.

Melodje obie są proste a wyraziste. Melodja rodła ma dwa okresy — pierwszy poważny, nawet surowy i wolny, drugi żwawy i wesoły. „Hasło” jest przystępnym dla ucha żwawym marszem.

Oto tekst rodła:

Od wieków wszystko zwyklim kłaść
w ofierze,
Od wieków walczyć co dnia wciąż
na nowo
O okrucz prawa, polskie: „W Boga wierzę”
O polską duszę, każde polskie słowo.

Jesteśmy Polakami
I tego żadna moc nie zmieni
Bóg z nami! Sprawa z nami!
Bóg nam wiarę serca rozplomił,
Godło królewskie mamy!
Jesteśmy Polakami!

RUCH REGIONALISTYCZNY

Lemkowie w Zakopanem. Przed niedawnym czasem zamieściliśmy w Dziale naszym szereg informacji o Lemkach i Lemkowczyźnie, jako przyczynę regionalną. Górale z Lemkowszczyzny wezmą teraz udział w t. zw. „Święcie Gór”, a mają przybyć w liczbie około 400, z własnym zespołem t. neczny mi chórem.

Winobranie w Zaleszczykach. „Polska Riviera” nad Dniestrem posiada, jak wiadomo, dość liczne winnice. W połowie września odbędzie się tam uroczyste winobranie obliczone na szereg różnych pokazów i obchodów. Włączone będą w te dni m. in. dożynki, poświęcenie kamienia węgielnego pod budowę przetwórni owoców, wystawa przemysłu ludowego, dziesięciolecie podolskiego Tow. Turystyczno-Krajoznawczego (które jest jednym z naszych najenergiczniejszych) itd.

MUZYKA

„Halka” pod Giewontem. Z Zakopanego donoszą nam (krt): Dnia 9 sierpnia będzie wykonaną w Zakopanem, u podnóża Tatr, „Halka” z p. Werwińska w roli tytułowej pod batutą p. Mazurkiewicza. Nie po raz pierwszy arcydzieło Moniuszki ukazuje się na tle panoramy tatrzańskiej. „Halka” była już przed paru laty wykonywaną w Zakopanem pod gołym niebem i miała oczywiście należyty sukces.

PLASTYKA I ZDOBNICTWO

Na międzynarodowym kongresie rysunku i sztuki stosowanej w Brukseli będzie Polska reprezentowana przez urzędnika ministerjalnego. Dlaczego nie przez artystów-zdobników? Kongres odbędzie się w bieżącym miesiącu.

VARIA

PIM jako gospodarz. Na wrzesień jest zapowiedziany do Warszawy międzynarodowy zjazd państwowych instytucji meteorologicznych. Protektorat przyjął p. Prezydent Rzplitej, prezesem komitetu organizacyjnego jest dyrektor PIM-a, dr. Lugeon.

Pisma nadesłane

„**Życie Mazowsza**” nr. 6. Mag. fil. Zofja Kornacka: Stan bibliotek i czytelnictwa w Płocku. — Romuald Chmielewski: Mistrz Solski w teatrze płockim. — Stefan Kieffer: O początkach elektryfikacji Płocka (dok.) Ks. A. Dmochowski: Z teki inwentaryzacyjnej Mazowsza Płockiego. — Powiat pułtuski w świetle statystyki. — Mazowszanie w kraju i zagranicą (c. d.). Z teki karyktur W. Kuczewskiego. Kronika. — Redakcja: Płock, Kolegjalna 13.

Idziemy z siłą, co płynie z słuszności.
Nam walka hartem, a siłą wytrwanie
I przysięgamy na swych ojców kości:
O sprawę walczyć nigdy nie ustaniem.
I powtarza się znów refren żywy:
„Jesteśmy Polakami!”

A oto tekst „Hasła” które jest niejako dalszym ciągiem rodła:

I nie ustaniem w walce
Siłę słuszności mamy
I mocą tej słuszności
Wytrwamy i wygramy.
Organizacyjnie wszyscy Polacy w Niemczech są zrzeszeni w „Związku Polaków”, któremu przydykuje ks. patron dr. B. Domański proboszcz z Zakrzewa, pow. złotowski. Kierownikiem jest dr. Jan Kaczmarek, który jest równocześnie od szeregu lat prezesem związku wszystkich mniejszości narodowych w Niemczech. Zanośnijmy wreszcie, że Związek Polaków dzieli się na pięć dzielnic: 1. Śląsk, z siedzibą w Opolu, 2. Berlin, 3. Pogranicze i Kaszuby z siedzibą w Złotowie, 4. Prusy Wschodnie z siedzibą w Olsztynie i 5. Westfalja z siedzibą w Bochum.

St. Wiechowicz.
Poznań.

W następnym Dziale:
MOLIER W ODEONIE
list paryski przez
prof. Alfreda Jesionowskiego

Książki nadesłane
Włodzimierz Bączkowski: „U źródeł upadku i wielkości”. Warszawa 1935. Nakładem księgarni F. Hoessicka.
Dr. Marjan Zempliński, H. Adamkiewicz i J. Skorupski: „Po ostrej ścieżynku prawdziwe, walka o prawa dziecka i prawa opieki szkolnej”. Kalisz 1935. Nakładem autorów. Chocz. Rynek

Park Mycielskich — cmentarzem kalwinów

Dziwne koleje najwięcej uroczego zakątka starego Poznania

Pomiędzy ul. Ogrodowa, ul. Fr. Rajtaczaka a ul. Półwiejską w Poznaniu znajduje się cmentarz ewangelicki, który ma poza sobą niezwykle ciekawą historię.

Jeżeli zajrzemy w stare dokumenty, to stwierdzimy, że przed zaledwie 100 laty był to park Mycielskich, herbu Dołęga, jednej z wybitnych rodzin wielkopolskich.

Już samo wejście na cmentarz do-

tek starego Poznania przedostał się w ręce kalwinów.

Poznajmy historię cmentarza.

Cmentarz kalwiński, a raczej Braci Czeskich, które to wyznania połączyły się w r. 1627 na synodzie w Ostrorogu (pow. Szamotuły), znajdował się pierwotnie za kościołem św. Wojciecha, na tak zwanej Lysej Górze (patrz „Kurjer Poznański” nr. 283 p. t.: „Czarownice na Lysej Górze w Poznaniu”). Z tego

z napisem w języku łacińskim z r. 1811), Fryderyk Wilhelm von Grl, dziedzic na Orłowie (najstarszy zdaje się na tym cmentarzu nagrobek z r. 1803). Duża przewaga zmarłych, to rodziny polskie, lub z pochodzenia polskiego: dr. Alfons Toporski, Wiczyński, Szyszkowie, Jagielscy, Brzezińscy, Wosidło, Rzeszkowie, Zychliński. Są między nimi też tacy, którzy nagrobki mają wystawione w języku polskim: Pilascy (grobowiec-kaplica) i Karól Thiel.

Cmentarz jest całkowicie zaniedbany. Grasują tu, jak na wszystkich innych cmentarzach, wandalę, niszcząc i rozkradając krzyże i żelazne opłotowania.

Najsmutniejszym w tem wszystkim jest to, że wśród zaniedbanych mogił znajduje się grób polonofila i wielkiego filantropa Gotthilfa Bergera, zmarłego 4 lutego 1874 r. Jego przecież dziełem jest gimnazjum przy ul. Strzeleckiej oraz dom dla starców na Wildzie, które miastu zapisał.

Równie w opłakanym stanie znajduje się grób fabrykanta fortepianów Arnolda Droste'go, zmarłego 23 marca 1904 r. Obaj uczynili dużo dobrego dla miasta — i obaj zostawili podobno fundusz na utrzymanie grobów.

Sporna wydaje się być kwestja, kto jest istotnym właścicielem cmentarza: luteranie, posiadający kościół św. Krzyża na Grobli, czy kalwini — Bracia Czescy, z kościołem św. Piotra przy pl. Świętokrzyskim. Luteranie coprawda zawiadują cmentarzem i chowają tutaj swoich współwyznawców, kalwini natomiast są jakoby prawowitymi właścicielami już nietylko z samej tradycji. Leżą tu bowiem w przewadze rodziny polskie, które wyznawały kalwi-

winów (Petrigemeinde), a ojciec jej Otto von Hindenburg (landrat poznański, też krewny b. prezydenta Rzeszy) był członkiem kościoła św. Krzyża. Za tem, że jest to cmentarz kalwiński, przemawia także fakt, iż spoczywają tu zwłoki pastora kościoła kalwińskiego Karola Goebela, zmarłego w r. 1881.

Ostatnio mgr. Janusz Deresiewicz ogłosił wyjątki z odkrytych przez siebie dokumentów w nieznanym nam bliżej starym kościele. Dokumenty te wspominają podobno także o dawnej historii cmentarza i obalają w dwóch zdaniach ustalone daty i szczegóły. Są one tak rewelacyjne, że należałoby je nieco naświetlić.

Jeden z rzadkich napisów polskich na cmentarzu kalwińskim.

Grobami krewnych Hindenburga opiekował się osobiście sam feldmarszałek. Zwiędził je dwukrotnie: kilka miesięcy przed wybuchem wojny światowej i w roku 1915. Następnego roku w kwietniu, wyżej wspomniany Kronthal, który ubolewał nad zaniedbanymi grobami wszystkich tu spoczywających, tak napisał w „Posener Neueste Nachrichten“:

„Jeżeli Hindenburg w czasie pokoju znowu do swego rodzinnego miasta,

DAWNY DWOREK MYCIELSKICH, stojący na najwyższym wzniesieniu cmentarza kalwińskiego przy ul. Półwiejskiej.

wodzi, że piękna aleja, obsadzona kasztanami, wijąca się łagodną serpentyką pod górę — to nie droga, którą wędrowały śmiertelne szczątki zmarłych innowierców, lecz wjazd do dworku zamożnych dziedziców obszernych włości w Wielkopolsce.

Dworek ten, typowo polskiej budowy, jeszcze do dziś stoi na najwyższym wzniesieniu cmentarza, pośrodku doczesnych prochów wyznawców Lutra i Kalwina. Główne wejście do parku znajdowało się dawniej od strony przedmieścia Nowe Ogrody (stąd nazwa: ul. Ogrodowa), gdzie w r. 1741 stało jeszcze osiem podobnych dworków zamożnych rodzin wielkopolskich. Na frontonie dworku, pomimo braku specjalnej kon-

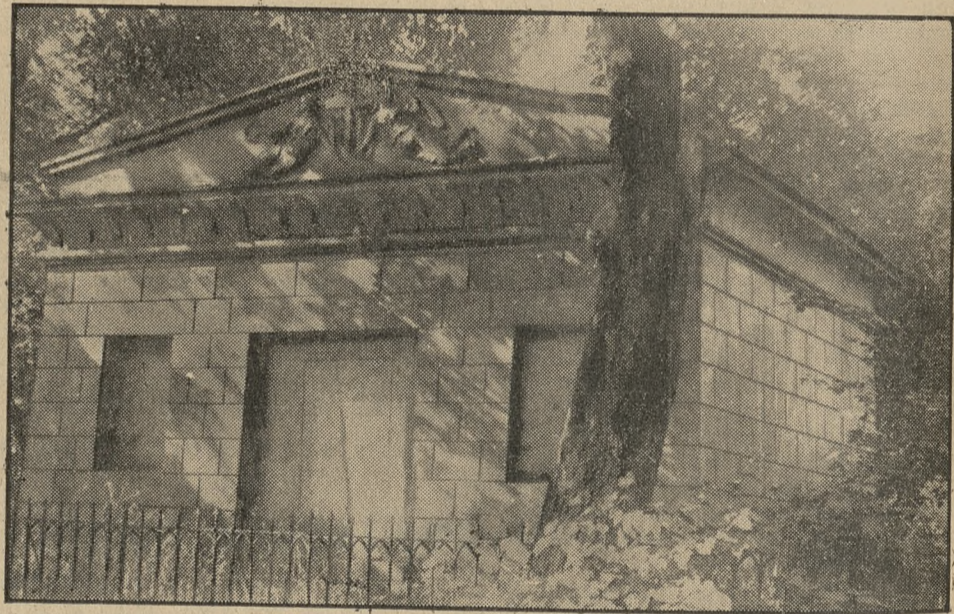
tytułu Bracia Czescy opłacali proboszczowi parafji św. Wojciecha 130 ówczesnych złotych rocznie. W r. 1617, po przejęciu drewnianych kościołów polskiego i niemieckiego Braci Czeskich oraz terenów, do nich należących, — przez Karmelitów Bosych — cmentarz pozostał nadal grzebalny praktyki religijne natomiast musieli wyznawcy Braci Czeskich wykonywać w ukryciu. Podczas rozbudowy fortyfikacji Poznania, rząd niemiecki uszczuplił teren cmentarny, a nawet uznał, że pozostawianie na Lysej Górze cmentarza, nie byłoby rzeczą pożądaną. Przystąpiono więc do likwidacji. W zamian za stary cmentarz otrzymali kalwini park Mycielskich za cenę 5 000 talarów, w której to transakcji rząd niemiecki chętnie pośredniczył. W roku 1831, w grudniu, po przeniesieniu na nowe miejsce szczątków kalwinów oraz starych nagrobków, dokonano poświęcenia cmentarza.

Jedynym śladem, że na Lysej Górze istniał niegdyś cmentarz, to nagrobek w formie kolumny, poświęcony baronowej v. Reibnitz, zmarłej w r. 1823. Kolumna nagrobkowa była niegdyś większa i miała na szczycie pruskiego orła. W roku 1919 kilku powstańców zrzuciło orła z kolumny.

Na cmentarzu przy ul. Półwiejskiej, z pośród wybitniejszych rodzin niemieckich znajdują się groby: Mönnichów i Kniffków (krewnych byłego prezydenta Rzeszy, Hindenburga), Krosigków (z pochodzenia Polaków; jeden z tej linii jest obecnie ministrem Rzeszy), Naumannów (wśród nich Eugenjusz Naumann, który w latach 1835—1871 był nadburmistrzem Poznania; prowadził bezwzględna walkę z Polakami, a w r. 1848, po kosynierce, z niesmakiem musiał przyjmować żądania Polaków jako jeden z dwóch Niemców — członków komisji dla narodowej reorganizacji Poznańskiego); Obstów (w kaplicy-grobowcu tej rodziny spoczywają prochy burmistrza Poznania Ottona Mathias-Guderiana).

W grobowcu Obstów przed kilku laty, gdy głód mieszkaniowy rozszalał na dobre, ułokowała się jakaś rodzina bezrobotnych. Pozostałaby w ukryciu, gdyby nie przypadkowy ogień. Od porzuconej niedopałki zajęła się śłoma, służąca za posłanie, ogień przerzucił się na obok stojący prymitywny, drewniany stół i krzesła, a także na zbutwiałe trumny. Straż pożarna ogień ugasiła. Wejście do grobowca wkrótce potem zamurowano, ażeby przeszkodzić gorszemu nieposzanowaniu prochów zmarłych.

Leżą tu także: Albert Vogt (muzyk), Ernst Gotlieb Copinus (jeden nagrobek

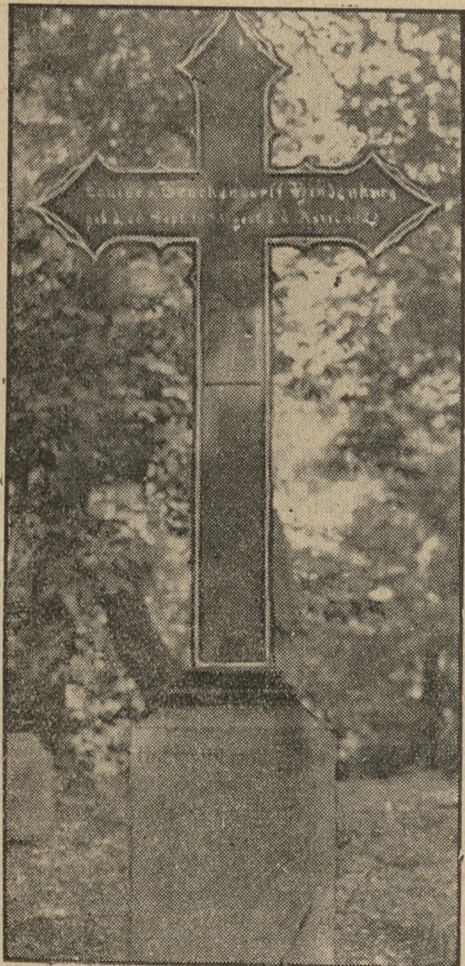
GROBOWIEC RODZINY OBSTÓW,

w którym przed kilku laty przypadkowy pożar odkrył, że mieszkała w nim rodzina bezrobotnych.

nizm i należały napewno do parafji kościoła Braci Czeskich przy pl. Świętokrzyskim w r. 1841 powstałym. Nawet u samych Niemców wydaje się rzecz sporna. Niemiecki historyk-regjonalista Artur Kronthal np. dziwuje się, że Luisa von Hindenburg, której zwłoki tu spoczywają, należała do kal-

którego jest honorowym obywatelem. przyjedzie, zwiędzi niewątpliwie groby swoich krewnych, a wtedy stwierdzi, że są one dobrze pielęgnowane“...

Tymczasem Polska zmartwychstała i Hindenburg już do Poznania nie przyjechał. (w e l).

Grób krewnych Hindenburga.

serwacji. zachowana jest po dziś dzień w dość dobrym stanie płaskorzeźba, wyobrażająca niewiastę.

U stóp dworku — staw, częściowo zasypany. Wokoło stare kasztany, akacje, klony... Cmentarz ma w sobie dużo nieprzpartego uroku! Nic dziwnego, że każdego Polaka zastanowić musi rzecz: w jaki sposób ten piękny zak-

Onegdaj wrócili z kolonji letniej w Parkowie dzieci VI szkoły powszechnej w Poznaniu. Kolonja ta zorganizowana została przez zarząd Opieki Rodzicielskiej. Na zdjęciu (pierwszy od lewej) prezes Opieki Rodz. p. St. Murawa; (w środku) ks. prob. Pilatowski oraz kierownik kolonji p. Ciesielski i kierownik szkoły w Parkowie p. Penier.

PRZEGLĄD RADJOWY

Sprawa „przeciętnego słuchacza”

Kiedy p. Jesse L. Lasky, żydek amerykański, wpadł na pomysł podsluchiwania w kinie, co publiczność mówi o filmie, rozpoczęła się nowa epoka w metodach twórczych pewnych gałęzi przemysłowej sztuki. Autor — ze swoimi ideami, zdobyciami myślowymi, zmartwieniami — poszedł w odwagę i spadł do rządu linoskoczka, który interesuje dyrektora cyrku tylko ze względu na swoją umiejętność chodzenia po linie. Zaczęto sobie bowiem wyobrażać, że publiczność wie, czego chce, i że to, co się jej dziś podoba, podobać jej się będzie i jutro.

Dlaczego przemysłowcy dali się nabrać na tak naiwne złudzenie, jeszcze nie stwierdzono: może dlatego, że potrzebowali bodaj fikcji bezpieczeństwa, bo w interes wkładali duże sumy i za każdym razem ryzykowali, jak gracze w Monte Carlo, często przegrывая.

A w co człowiek nie uwierzy, gdy wiary pragnie, gdy mu ona do wewnętrznej spokoju jest potrzebna! Dość, że wiara ta rozpowszechniła się bardzo szybko. Przyczynili się do tego też różni niedokształceni pismacy, zaangażowani w wytwórnictwo filmowych i redakcyjnych czasopism, a łączący z braku pomysłów i dla zarobku w najdziwniejszy sposób takie pojęcia, jak sztuka i demokracja, genjusz i lud, rozrywka i wychowanie oraz budujący z tych papierowych zestawień jakieś legendy o roli społecznej sztuki i nieomal o posłannictwie kulturalnym kina.

Nic nie pomagało, że — mimo wszystko — od czasu do czasu największe powodzenie miewali producenci, którzy jeszcze nie podsłuchiwali publiczności i że jednak najlepiej szły filmy, robione według kaprysu, widzi mi się i pańskiej swawoli dumnych autorów. Obskuranci widzieli w tem za każdym razem tylko objaw „zmiany gustu u publiczności”, i jak owce w ogień rzucał się w tym nowym kierunku, nastawiając produkcję na naśladowanie nowego szablonu. Takie widoczne są prawa przemysłu.

I nie może być inaczej, gdzie chodzi o zysk z rzeczy, a nie o rzecz samą. Coprawda, księgarstwo też jest przemysłem i niewątpliwie istnieją domy wydawnicze, stosujące te same metody, ale naogół przecież obowiązują tu zasady pewnej przyzwoitości i czynny jest jakiś kult dla rzeczy samej w sobie, jakiś szacunek dla wysiłku twórczego niezależnie od jego komercyjnej wartości.

Radio coraz więcej kosztuje, bo coraz bardziej się udoskonala i komplikuje. Stąd radiostacje coraz bardziej gorączkowo poszukują abonentów, by pokryć bieżące wydatki i móc czynić nowe inwestycje. To jest zrozumiałe. Radiostacje też zdają sobie sprawę, że liczba abonentów zależeć będzie w znacznej mierze od tego, czy programy radiowe potrafią konkurować z innymi rodzajami rozrywki kulturalnej. To jest oczywiste. Sala koncertowa, teatr, kino, gazeta, a wreszcie książka, oto rywale radia, a raczej instytucje i wytwory, z którymi radio musi podjąć walkę. Rzecz jasna, konkurencja jest wcale względna, bo przecież nie chodzi o prostą o wydzieranie sobie publiczności: publiczność ciggle rośnie, każdy kulturalny człowiek podwaja i potraja swój udział w konsumpcji dóbr kulturalnych, a czekają jeszcze na przycięcie wielkie rzesze ludności, prawie zupełnie albo nawet zupełnie odciętej od wszelkich dobrodziejstw kultury duchowej.

Ma więc radio przed sobą także robotę pionierską, jak zresztą miało czy ma ją i kino. Ponieważ jednak tereny nie dadzą się oddzielić i kto pierwszy trafi albo częściej trafić będzie do kieszeni konsumenta, ten powiększa swoje szanse, — więc jednak wytwarza się rywalizacja i walka.

Na tym terenie radio jest konkurentem najmłodszym, choć tegim i groźnym. W swoim zaborczym pochodzie zagarnia, co mu się najbardziej podoba, i stara się być dla każdego wszystkim. Ta tendencja jest zdrowym przejawem ambicji nowej dziedziny kultury i choć życie niejedną gałązkę na tem drzewie ideału obetnie, to jednak im większy szmat rzeczywistości świadomej radio zdoła

zagarnąć, tem większa będzie ta realna reszta, która mu w rezultacie zostanie.

Chodzi tylko o to, w jaki sposób radio ma walczyć o abonentów, to znaczy jaka metoda jest najpewniejsza. Świeży przykład kina wywiera na radio wielką sugestję: jeżeli kino dobrze wyszło na swojej metodzie przystosowywania się do publiczności, dlaczegożby i radio nie miało tej metody wypróbować? Stąd ankiety, skrzynki radiowe, biura studjów i cała akcja „nawiązania kontaktu ze słuchaczem”.

Narazie — dopóki nie nastąpi specjalizacja radiostacji — program jest jeden i tylko dla drobnych spraw regionalnych pozostawiono krótkie wyścinki czasu, w których biegnie obok siebie kilka programów regionalnych. Ale regionalizm nie jest zagadnieniem najbardziej palącym. O wiele więcej zmartwienia, niż różnice potrzeb regionalnych, sprawiają radju różnice poziomu potrzeb. I te różnice są naprawdę ogromne. Żyje przecież obok siebie kilka pokoleń, różnie się rozwijających, ale i szereg warstw, rozmaicie do konsumpcji przygotowanych. Może dałoby się zagadnienie rozwiązać bardzo prosto, gdyby warstwa, pośrednicząca w szerzeniu dóbr kultury, była w posiadaniu większego zasobu doświadczeń oświatowych, i to różnicowanych w zależności od rozmaitości poziomów intelektualnych poszczególnych warstw społeczeństwa. Wówczas bowiem wystarczyłoby na tem doświadczeniu oprzeć całe kompleksy programu, dobrać rozporządzających nim specjalistów i trudność polegałaby już tylko na rozwiązaniu czasowego rozmieszczenia poszczególnych kompleksów programu. Sedno sprawy tkwi jednak właśnie w tem, że tego doświadczenia oświatowego naszej

warstwie oświeconej brak, ba, że sama ta warstwa oświecona mogłaby stanowić doskonały obiekt oświaty. Tym całkowitym brakiem ideałów oświatowych tłumaczy się znaczenie, jakie potrafiła uzyskać sprawa t. zw. „przeciętnego słuchacza”. Skoro niema określonych grup słuchaczy (określonych oświatowo, a nie zawodowo — oczywiście), najlepszym programem będzie program, który mniej więcej zadowolili wszystkich. Zamiast zasady: dla każdego coś, stawia się w ten sposób zasadę: dla wszystkich trochę. Jest to koncepcja w całym tego słowa znaczeniu kompromisowa, bo „przeciętny słuchacz” jest idealną konstrukcją, czystą fikcją: niema takiego słuchacza, którego by cały program zadowolili. Lecz przy zastosowaniu zasady kompromisowej niema też audycji, któraby kogokolwiek zadowolila całkowicie. (Mowa tu, oczywiście, o zasadzie, nie o praktyce: bo z drugiej strony zasada „programu dla przeciętnego słuchacza” też nie da się urzeczywistnić idealnie, skutkiem czego wiele audycji w praktyce zadowala pewne koła słuchaczy całkowicie, co jednak jest raczej przypadkiem, a nie o przypadkach się mówi, gdy się mówi teoretycznie.)

Analoga z kinem jest istotnie uderzająca, bo i w kinie zadowala się każdego potrochu, nikogo całkowicie. W kinie podchwytuje się mody, stwarzane przez „bestsellery” sezonu, w radio usiłuje się modę wyłowić z korespondencji ze słuchaczami. Lecz istnieje różnica między kinem a radjem: kino jest przemysłem, nastawionym na zysk, a radio instytucją kulturalną o celach wychowawczych. Co z tej różnicy wynika dla organizacji programu radiowego, o tem kiedyś indziej.

JAN ULATOWSKI.

Poznań na fali ogólnopolskiej

Poznański zespół mandolinistów na fali eteru.

W piątek, dnia 9 sierpnia, o godz. 13.05—13.30 przed mikrofonem poznańskim w zasięgu ogólnopolskim koncertować będzie popularny zespół mandolinistów poznańskich „Sempre Vivo” pod dyr. Z. Szymborskiego. Zespół ten wykona szereg lekkich utworów nastrojowych.

Marja Jarrova przez głośnik.

W sobotę, dnia 10 sierpnia, o godz. 16.15 koncertować będzie przed mikrofonem poznańskim na W. R. P. wybitna śpiewaczka poznańska Marja Jarrova. Talent Marji Jarrovy jest szczególnie sprawczym w zakresie pieśni miłosnych. W programie: szereg utworów Schuberta, Wolffa i Respighiego.

„Wielkopolska w przekroju”.

Transmitowana po raz pierwszy na W. R. P. ub. m. „Wielkopolska w przekroju” — pióra J. Gerzabka wykazała, iż rozgłoszenia poznańska stanęła śmiało do rozgrywki między rozgłoszeniami Polskiego Radja w dziedzinie audycji wesołych. Skeny Gerzabka w najlepszym gatunku literackim wykazały, że humor poznański potrafi utrzymać się na poziomie literackim, łącząc w tem i dobry smak i aktualność, a nie przekraczając granic humoru w dobrym tonie. Ten początek zdaje się wróżyć, że „Wielkopolska w przekroju” jako „poznańska fala” utrzyma się w programie radiowym na stałe. Właśnie dnia 10 sierpnia o godz. 22.10 usłyszymy powtórnie zespół poznański. Audycję i tym razem przygotowuje pod względem literackim i reżyserskim Jerzy Gerzabek. Nad stroną muzyczną czuwa Ludomir Szeliga, który i teraz komponował oryginalne melodie, znajdując w Kajetanie Kopczyńskim doskonałego ich wykonawcę.

Józef Madeja przed mikrofonem.

Wśród klarncistów doby obecnej bezsprzecznie pierwsze miejsce zajmuje wirtuoz i kompozytor poznański Józef Madeja. To też występy jego przed mikrofonem bynajmniej nie należą do rzadkości, przyczyniając się w wydatnym stopniu do utrzymania radiowych programów muzycznych na odpowiednio wysokim poziomie. Właśnie 13 sierpnia o godz. 15.30 — 16 rozgłoszenia poznańska nadawać będzie na

wszystkie rozgłoszenia polskie koncert klarinetowy J. Madeji. Artysta wykona przepiękny nastrojowy poemat I. Bearmana „O zmierzchu w górach”.

Józef Woliński w głośniku.

Jeden z najznakomitszych polskich tenorów Józef Woliński wystąpi z koncertem przed mikrofonem poznańskim dnia 14 sierpnia o godz. 21.40 — 22. Znakomity artysta wykona z właściwą sobie maestrią techniczną szereg pieśni polskich i obcych kompozytorów. Głównym punktem programu recitalu Wolińskiego będzie wykonanie pieśni znakomitego francuskiego kompozytora Claude Debussy'ego.

Szanujmy spokój sąsiadów

Polskie Radio zwraca się do wszystkich słuchaczy o poszanowanie spokoju sąsiadów. Zwłaszcza w wielkich miastach, wcześniej rano i późnym wieczorem nie należy nastawić odbiorników na najwyższą siłę przy otwartych oknach, gdyż powoduje to słuszne skargi i narzekania sąsiadów. Słuchacz radiowy, przez fakt posiadania odbiornika, należy do pewnego środowiska kulturalnego — i to właśnie zobowiązuje go do liczenia się z potrzebą cudzego spokoju i wypoczynku. Oczywiście słuchacz radia należy rano i wieczorem, ale dbać się musi przy tem o pogodzenie własnej przyjemności i pożytku ze spokojem sąsiadów.

Obrady radiowe na statku transatlantyckim

W połowie lipca r. b. bawili w Warszawie przedstawiciele Amerykańskiego towarzystwa radiowego N. B. C. pp. J. F. Royal i Max A. Jordan. Goście przeprowadzili szereg rozmów z kierownikami programowymi radiostacji polskiej. Celem wizyty było zbadanie na miejscu możliwości zorganizowania w przyszłym sezonie kilku audycji dla Ameryki. Brane były pod uwagę audycje muzyczne o charakterze ludowym oraz transmisje nabożeństw z Częstochowy względnie Krakowa lub Ostrej Bramy.

W czasie rozmów delegacji N. B. C. za-

wiadomili Polskie Radio, że złożyli wniosek do Międzynarodowej Unji Radjofonicznej w Genewie, aby jedno z najbliższych posiedzeń Unji obradowało na pokładzie statku transatlantyckiego, między Europą a Ameryką. Byłby to piękny symbol międzykontynentalnej współpracy radiowej, a jednocześnie okazje do zwiedzenia „Radio — City” w Nowym Jorku.

Kongres prawa radiowego w Brukseli

W dniach od 8 do 10 lipca b. r. odbył się pod przewodnictwem p. van den Bosh'a, vice-prezesa Narodowego Instytutu Belgijskiego Radjofonji, 6-ty z kolei Międzynarodowy Kongres Prawa Radiowego. Z ramienia Polskiego Prawniczego Komitetu Radiowego w obradach Kongresu wzięli udział: adw. Jerzy Biernacki, adw. Stanisław Tybor i Feliks Lubiński. Następny Kongres odbędzie się w Tangerze.

Olimpiada starogrecka w Radjo

W związku z Olimpiadą Sportową, która odbędzie się w Berlinie, Polskie Radio zwróciło się do jednego z wybitnych znawców starożytności greckich o napisanie słuchowiska radiowego, poświęconego igrzyskom olimpijskim. Ponieważ sztuka polska odnosiła na poprzednich olimpiadach wybitne sukcesy, zdobywając wiele nagród, można mieć nadzieję, że i w dziedzinie twórczości radiowej pisarz polski zdobędzie w Olimpijskim Konkursie na twórczość radiową, związaną z tematami sportowymi, należne uznanie.

Radjowe koncerty międzynarodowe od Nowego Roku

Jak wiadomo, na ostatnim posiedzeniu Międzynarodowej Unji Radjofonicznej, ustalono 2 typy koncertów wymiennych między poszczególnymi radiostacjami, a mianowicie koncerty europejskie i koncerty międzynarodowe. Koncerty europejskie organizuje po kolei każde państwo według specjalnego kalendarzyka, transmisja zaś ich obowiązuje wszystkie pozostałe kraje. Inaczej organizowane będą koncerty międzynarodowe. Będą to krótkie i na wysokim poziomie artystycznym stojące audycje muzyczne, które poszczególne radiostacje proponować będą do transmisji innym państwom. „Tematy” tych audycji nie są ograniczone do muzyki narodowej, ale obejmują najbardziej różnorodny zakres twórczości muzycznej.

Idea koncertów międzynarodowych została przyjęta przez wszystkich z dużym zadowoleniem, gdyż stanowią one pewnego rodzaju „gościnne występy” w dziedzinie radja.

Celem przygotowania odpowiedniego tych koncertów, Międzynarodowa Unja Radjofoniczna zawiadomiła wszystkie broadcastingi, że wejdą w życie z początkiem następnego roku.

Radjofonja niemiecka wprowadza Still'a

Jak donosi fachowa prasa niemiecka, radiostacja w Monachjum zrobiła interesujący reportaż przy pomocy nowej aparatury Stilla. Aparatura zmontowana była w samochodzie, który jechał z szybkością 70 km na godzinę. Mimo tej szybkości reportaż słowny i akustyczny zapisany został na taśmie stalowej z uderzającą dokładnością bez zniekształceń. Dotychczasowy sposób nagrywania reportaży na płyty metalowe i woskowe miał tę niedogodność, że auto, w czasie nagrywania reportaży, musiało być nieruchome. Still pozwala na dokonywanie zdjęć akustycznych dla radja w czasie ruchu auta, ponadto zaś można przenosić fragmenty reportaży ze Stilla na płyty woskowe i w ten sposób je utrwalac.

Stalowa taśma, na której zapisuje się dźwięki przy pomocy magnetycznych impulsów, jest nawinięta na bęben, jak film. Taśma porusza się z szybkością półtora m na sekundę, a więc dla reportażu 5-minutowego potrzeba 450 m taśmy stalowej. Na bębnie nawinięte jest 3.000 m taśmy, dzięki czemu można dokonywać akustycznych zdjęć 30-minutowego reportaży.

RUCH KOBIECY

Odpowiedzialność kobiety przy wyborze zawodu

Jaki wybrać zawód? Pytanie to zadają sobie obecnie szerokie rzesze maturalistek. Rozważają wszelkie „za i przeciw”, zastanawiają się nad przyszłymi możliwościami zarobkowania, nad tem, który zawód jest najbardziej lukratywny. Ale nie zastanawiają się z pewnością nad tem, co najważniejsze: nad odpowiedzialnością osobistą i społeczną, jaką ciąży na barkach kobiety, która zamierza przystąpić do pracy zawodowej.

Kto winien?

Mnożą się dziś ze wszech stron narzekania na nadmiar kobiet pracujących, na fakt, że kobiety często niepotrzebnie zajmują miejsca na wyższych uczelniach mężczyznom, bo nie doprowadzają w wielu wypadkach studjów do końca — a te, które „dobrną” do dyplomu, zniechęcają się przykremi czy trudnymi warunkami pracy, wykonywują swe obowiązki nieudolnie lub niechętnie. Mówi się z drugiej strony, że kobiety „pchają się” za wszelką cenę do biur i instytucyj, choćby na warunkach „bezpłatnych praktykantek” i obniżają dzięki temu w sposób katastrofalny ogólny poziom stawek zarobkowych.

Rośnie więc niezadowolenie ze wszech stron: niezadowoleni są mężczyźni z nadmiernej konkurencji kobiet na studjach i w pracy zawodowej, niezadowolone same kobiety, zdobywające z wielkim trudem marne grosze za swą pracę.

Czyja wina? Niestety, trudno zaprzeczyć, że znaczną część winy za ten stan rzeczy ponoszą same kobiety, które przy wyborze zawodu kierują się lekkomyślnym kaprysem, ambicją, chęcią uzyskania większej swobody, przykładem znajomych, czy jakimkolwiek innym względem — tylko nie rozważone głęboko postanowieniem wytrwania na obranej drodze, istotnym zamiłowaniem do nauki i wybranego zawodu.

Zamiłowanie — najważniejszym bodźcem

Czy wytrwa? Czynnikiem zamiłowania do zawodu jest u kobiet stokrotnie ważniejszy, niż u mężczyzn: kobiecie zawsze trudniej jest wytrwać, bo więcej spotyka przeszkód na swej drodze, przeszkód, wpływających z samej natury kobiecej i trybu życia.

Mężczyzna, który pracuje w zawodzie nielubianym — ma przynajmniej tę rekompensatę, że po skończonych godzinach urzędowania czeka go tylko wypoczynek i przyjemność. Kobietę natomiast, poza pracą zawodową czy studjami czeka zazwyczaj praca domowa, różne dokuczliwe kłopoty gospodarskie, troska o tysiączne drobniaki, które w sumie są bardzo uciążliwe i wyczerpujące dla jej wrażliwej natury: szala niezadowolenia z pracy zawodowej nie tylko nie jest zrównoważona, ale przechyla się jeszcze więcej w złą stronę, wywołując przygnębienie, rozgoryczenie, niedbałe wykonywanie obowiązków, pretensje do całego świata i ludzi, wreszcie do własnego męża, który „nie lubi, gdy żona jest w złym humorze”.

Kobiety — mrówki i kobiety — motyle

W czasie trwania samych studjów kobieta, która nie kieruje się istotnym zamiłowaniem z głębi serca płynącym, czy potrafi znieść wszystkie trudności, jakie stwarzają kobiecie kłopoty materialne? Kilka lat wytężonej pracy umysłowej, praca zarobkowa i domowe zajęcia, mieszkanie kątem, gotowanie śniadań, kolacyj, pranie, przyszywanie i cerowanie garderoby — to wszystko razem nie jest tak łatwe do zniesienia. Czarowny blask słowa „samodzielność” wypieszczonemu w snach pensjonarskich, przygasa szybko, przysypany gorzkim popiołem troski o chleb codzienny. Szczy się gorycz kropla po kropli, przygasa, uróda, zniszczona nadmiernym trudem — noc nad książką, cerowane łokcie i podarte pantofle — to wszystko tak prędko się przykrzy!

Kołacze się niedopuszczana do świadomości myśl, że istnieją przecieź strojne, pachnące perfumami kobiety-motyle, żyjące bez troski o jutro. — Wśród mężczyzn niema tak jaskrawych nierówności społecznych — mię-

dy kobietami, żyjącymi beztrudno, a kobietami walczącymi o byt z prawdziwym — wobec kryzysowych trudności — bohaterstwem, leżą całe przepaście. Trzeba niezwykłego uporu, niezwykłego hartu i woli, by przetrwać wszystkie trudności, nie załamać się, nieść wysoko sztandar dobrej i dzielnej pracownicy.

Kobiety, które nie potrafią wytrwać

KANDYDATKI NA „MISS“ ANGLJĘ

Sowiecki dekret o młodzieży

W ciągu ostatnich lat kilkunastu prasa całego świata zajmowała się wielokrotnie losem bezdomnych dzieci w Rosji Sowieckiej. Dzisiaj można stwierdzić, że sytuacja ta bynajmniej nie poprawiła się w stosunku do pierwszych lat rewolucyjnych, że przeciwnie tragedia niedoli dziecięcej w Rosji trwa w dalszym ciągu, bez zmiany. Jaskrawą ilustracją do obecnego stanu rzeczy jest publikowane ostatnio przez prasę tamtejszą rozporządzenie następujące:

— Małoletnich od 12 roku życia począwszy, których się przychwyli na czynach kradzieży, na dokonywaniu gwałtów, na uszkodzeniach cielesnych lub usiłowaniu zabójstwa — należy przekazać sądowi karnemu, który w stosunku do nich przeprowadzić winien wszelkie prawem przewidziane normy karne.

Dekret ten został wydany w lecie bieżącego roku.

Z powyższego wynika, że młodzież 12-letnia urodziła się już po 5-letnim istnieniu obecnego régime'u w Rosji sowieckiej, że nie jest więc bynajmniej jakimś produktem dziedzictwa z czasów wojny.

Wiemy zresztą ze sprawozdań podróźnych, udających się przez Moskwę w głąb kraju, lub zmierzających tamte dy do Azji, że na szerokich szlakach całej Rosji sowieckiej spotykali się z nieprawdopodobną wprost niedolą młodzieży. A były to przeważnie wielkie gromady, nieraz wprost hordy żebrzących, wygłodniałych, na pół nagich dzieci, czyniących wprost wrażenie jakiejś ilustracji z piekła dantejskiego.

Już w publikacjach swoich z r. 1923 wdowa po Leninie podawała ilość 7—8 milionów żyjących w Sowietach bezdomnych dzieci. Z tych 80 000 znajdowało się w przytułkach, których urzędzenia higieniczne i atmosfera moralna były wprost okropne. Pani Krupskaja jednakże przyznawała już wówczas, że tylko pewna ilość tej zaniebanej młodzieży była produktem minioniej niedoli i dawniejszego nieładu wewnątrz kraju. Reszta jednakże powstała już z przyczyny bezrobocia i nędzy wsi sowieckiej.

Niewiele lepiej przedstawiały się sprawozdania komunikowane w kilka lat później przez wychodzące w Charkowie czasopismo „Komunista”. Spo-

na wybranej placówce, nie czują istotnego powołania do danego zawodu — niech lepiej nie zabierają miejsca mężczyznom — i przedewszystkiem niech nie podkopują swoim przykładem zaufania pracodawców do pracy kobiet, która tylko wtedy jest wydajna, wartościowsza nieraz od pracy męskiej, gdy wykonywana jest „duszą i sercem” — jak wymaga tego uczuciowa natura kobiety.

Decyzja kobiety przy wyborze zawodu ma większy ciężar odpowiedzialności, niż decyzja mężczyzny. Tegoroczne maturalistki powinny o tem pamiętać.

A. Orzechowska.

ny małżeństwa mogą być zawierane i rozwiązywane — tam dziecko nie mające oparcia o własne środowisko rodzinne zostaje przekazane państwu. Dostaje się więc do jakiegoś przygodnego przytułku, najczęściej jednak pozostaje po prostu, bez opieki, na ulicy.

Na wstąpienie i przeznaczoną na pokaz ilość zakładów wychowawczych, w których pewna ilość młodzieży znajduje opiekę — istnieje przytłaczająca liczba młodzieży bezdomnej i zaniebanej. W chwili obecnej istnieje w Rosji więcej niż 5 milionów bezdomnych dzieci, które w hordach ciągną przez kraj cały, żebrząc, plondrując i mordując.

Na tle tych stosunków powstał właśnie ów dekret z lata tego roku dopuszczający karę śmierci dla małoletnich.

Świadcstwa dla służby domowej

W dawnym ustawodawstwie pruskim istniał przepis, że każda pracownica domowa musiała posiadać książeczkę służbową, w którą każda pracodawczyni zmuszona była wpisać swoje poświadczenie w chwili zmiany posady przez służącą. Przyjęta też była norma, że do takiej książeczki nie należało wpisywać oceny zdecydowanie ujemnej, można jednak było przeprowadzać pewną gradację w kwalifikowaniu.

Obecnie przypomina się pantom domu o konieczności wystawiania świadectw swoim pracownikom domowym na następujących zasadach:

A więc: 1) do wydania świadectwa pracy służącej obowiązana jest pracodawczyni wówczas, gdy rzeczywiście zatrudniła daną służącą na podstawie umowy (zwykle w tych wypadkach ustnej) niezależnie od czasu, przez jaki pracownica była zatrudniona i niezależnie od tego, czy przyjęta była na próbę, czy też na okres określony z góry, czy też bez oznaczenia przy umowie okresu jej pracy. 2) Dalej — świadectwo należy wydać wtedy, (gdy pracownica tego zażąda) już z chwilą wypowiedzenia pracy, niema oczywiście znaczenia tutaj, kto wypowiedział pracę, czy pani domu, czy też pracownica sama. 3) Świadectwo musi być wydane na piśmie — nie wystarczy oznajmienie swej pracownicy, że z chwilą, gdy ktoś się zgłosił po informację, informacje takie zostaną mu udzielone.

W świadectwie musi być uwidocznione imię, nazwisko pracownicy, rodzaj pracy, a więc czy była kucharką, pokojówką itp. czas, przez który była zatrudniona, więc datę przyjęcia do pracy i datę zwolnienia z pracy. Co się zaś tyczy kwalifikacji moralnej i fachowej pracownicy, to nie wolno w świadectwie zamieszczać żadnych tego rodzaju uwag, któreby mogły utrudniać zwolnionej pracownicy znalezienie nowego zajęcia. Nadto nie wolno jest czynić żadnych znaków, któreby mogły ułatwić określenie pewnych niekorzystnych dla pracownicy cech, jak np. wypisywanie pewnych rzeczy czerwonym atramentem itp.

Świadectwo winno być zwięzłe i rzetelne — oto jest zasada, jaką należy się kierować przy wydawaniu świadectw swym pracownikom.

Jest to sprawa niewygodna dla pań domu, przyjmujących nowe siły do pomocy w domu, przykra dla pracownicy uczelnych, zdolnych, pracowitych, jednym słowem posiadających powiedziałabym komplet zalet, jednakże chroni ona ogół pracownicy o różnych kwalifikacjach i zdolnościach, oraz hamuje, a nawet uniemożliwia wydawanie świadectw nierzetelnych, szkódzących w jednakowej chyba mierze zarówno pracownikom zdolnym, jak i nie-mogącym się dociągnąć do niektórych wymagań swych pracodawców.

Ze względu jednak na niezmierną wagę, jaką posiada sprawa przyjęcia pracownicy do swego domu, głównie ze względu na jej kwalifikacje moralne, niektóre panie radzą sobie w ten sposób, że osobiście, lub telefonicznie zasięgają informacji o kwalifikacjach pracownicy u jego poprzednich pracodawców i w ten sposób zabezpieczają się przed nemiłymi niespodziankami.

Nakoniec należy dodać, iż wydanie nierzetelnego świadectwa pociąga za sobą obowiązek wynagrodzenia szkód, jakie swą treścią wyrządziły pracownikowi (odszkodowanie za nieotrzymanie pracy itp.). Szkody te rzecz oczywista mogą być dochodzone tylko na drodze sądowej.

JAPONSKI PROSZEK
KATOL ZABIJA
AZUMI & CO. LTD
OSAKA
OWADY
i ROBACTWO
nr 12 538

Dzieci przyniesione przez swe mamusie na konkurs piękności w Anglii — jakoś nie-
zbyt są rade tej okazji. Widocznie w pewnym momencie, zagadawszy się dokument-
nie, mamy zapomnieli o nich całkowicie.

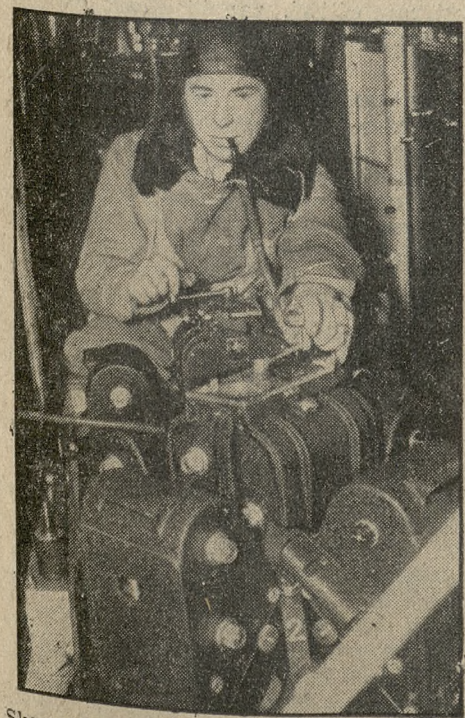
Trudności filmu barwnego

Przycichły nieco wiadomości, dotyczą-
ce tego tematu. A jednak w świecie za-
wodowym wiele głów i rąk pracuje z za-
palem, aby po przewycięzeniu wielu już
trudności, pokonać ostatnie etapy. Jak
więc przedstawia się obecnie sprawa fil-
mu kolorowego? Dlaczego tylko okazynie
można film taki zobaczyć w nadprogramie,
co do wartości którego zdania są naj-
częściej rozbieżne? Jakiego rodzaju są
w praktyce zastosowane? Który z nich
może mieć największe widoki? Jakiego za-
dania należy jeszcze rozwiązać? Czy film
kolorowy da się dostatecznie tanio wyko-
nać? To są pytania interesujące świat fa-
chowy.

W krótkości zaznaczyć należy, że ma-
my trzy zasadniczo różne metody sporzą-
dzenia filmu kolorowego. Sposób dodają-
cy (addytywny), sposób ujmujący (sub-
traktywny) i sposób koloryzacyjny.

Naukowe wyliczenie zasad musimy
tu pominąć. Nadmienić tylko można, że
przy sposobie dodającym chodzi głównie
o zagadnienia optyczne, przy ujmującym
o zadania chemiczne, a przy koloryzacyj-
nym — o wprawę rzemieślniczą.

Wspólną cechą wszystkich sposobów jest
zależność od największej precyzji zastoso-
wanych aparatów, jak również od warstwy
światłoczułej, od oświetlenia, wywołania,
a więc od przebiegu fotochemicznego. Do-
kładność największa zachowania koniecz-
nych warunków — są to założenia powo-
dzenia w dalszej pracy. Dotyczy to za-
równo negatywu, jak i pozytywu w jedna-
kowej mierze. Jeżeli wszystko to jest ko-
nieczne przy zwykłym czarno-białym fil-
mie, to źródła omyłek przy filmie koloro-
wym zwiększają się znacznie. Najmniej-
powiedzieć można o sposobie koloryzacyj-
nym, który obecnie prawie bez wyjątku
wykonywany jest metodą „Phatocolor”.
Filmy te są początkowo pojedynczo bar-
dzo pracownie malowane. Dzisiaj usku-
tecznia się do półautomatycznie, czyli szta-
blonami. Faktem jest, że tym sposobem
nie osiąga się barw naturalnych. Te po-
wody przeszkadzają rozpowszechnieniu te-
go sposobu. Poza to jest jeszcze jedna
wada, mianowicie kurczenie się taśm. Je-
żeli przez poszczególne operacje dwie ta-
śmy filmu nie kryją się dokładnie, wtedy

Skomplikowana kamera lotnicza do zdjęć
kartograficznych. Można nią zdjąć od razu
obszar 700 mil kwadratowych.

poszczególne obrazy przy wyświetlaniu o-
trzymują kolorowe kontury. Tu więc wi-
dzimy kres zastosowania filmu koloro-
wanego.

Metoda subtraktywna jest bardzo roz-
winięta w różnych kierunkach. Ten spo-
sób polega na tym, że kolory wizerunku
rozkłada się na dwa, względnie trzy kolo-
ry zasadnicze zapomocą barwnych filtrów.
Negatywy muszą odpowiadać w swym
czarnym tonie odcieniom barw obiektu.
Jeżeli zdejmujemy przedmiot w ten spo-
sób, że przez obiektyw przechodzące pro-
mienie rozłożymy zapomocą półprzeźro-
czystego zwierciadła na dwa pęki promie-
ni, przyczem każdy z tych pęków oddziel-
nie przefiltrujemy i rzucimy na film, to
na tej samej taśmie otrzymamy zawsze
dwa zdjęcia, a w rezultacie mamy nega-
tyw, w którym czerwone i niebieskie pola
obrazu zmieniają się naprzemiennie. Wobec
tego taka taśma przy zdjęciu musi być
dwa razy szybciej przetrącona, jak normalna.

Druga metoda zdjęć polega na tym, że
przeciąga się przez kamerę dwie taśmy
równocześnie, z których jedna, zwrócona
do przedmiotu, jest ortochromatyczna dla
barw niebieskiej i zielonej, i służy zarazem
jako filtr barwny dla drugiej bardzo
czułej taśmy panchromatycznej.

Obydwie powyższe wspomniane metody
produkcji filmu kolorowego wychodzą z
negatywów, z których w używany
sposób przez kopjowanie otrzymuje się
materiał pozytywny. Zasadniczo innego
przebiegu używa się w innej metodzie,
wyzyskującej właściwość żelatyny, ażeby
jej własność pęcznienia, jak również
przyjmowania zabarwienia zmienić. Sto-
suje się dwie taśmy żelatynowe pomocni-
cze, pokrywając je barwami dopełniające-
mi, a następnie odciska się je na głównej
taśmie żelatynowej pokolei, która kolory
obydwóch taśm przygotowawczych wswa.
Osiągnięte musi być przytem najładniej-
sze pokrycie się wizerunków.

Odnosnie więc do sposobu subtraktyw-
nego zaznaczyć należy co następuje: wa-
dliwe pokrywanie zarysów obrazów —
przewyciężono. Wymagana najdokład-
niejsza praca — jest warunkiem nieod-
zownym. Otrzymaony efekt działania
dwóch barw osiągnął swój szczyt. Pożą-
dane wprowadzenie trzeciej barwy nie
jest jeszcze technicznie bez zarzutu roz-
wiązane. Osiągnięte wyniki wogóle zapo-
mocą tego sposobu można uważać jako
piękne. Dla filmów propagandowych jest
on bardzo dobry, gdyż wytrzymuje cenę
kalkulacyjną i dostatecznie pewnie pra-
cuje. Jednak do szerokiego zastosowania
nie nadaje się jeszcze.

Pozostaje jeszcze sposób addytywny
syntezy barwnej. Z punktu praktycznego
można podzielić kierunek ten na trzy kla-
sy: optyczny podział promieni i ponowne
ich łączenie, na fizjologiczną syntezę t. j.
rzucanie poszczególnych barw dopełniają-
cych pokolei i na sposób rastrowy.

Co do pierwszej metody można powie-
dzieć, że dodawanie dwóch barw wywiera
efekt bardzo ograniczony. Jeżeli zaś obra-
zy mają się składać z trzech lub więcej
barw, wtedy występuje brak światła przy
zdjęciach, niedokładność zgodności op-
tycznego systemu przy zdjęciu, jak i od-
tworzeniu i niedokładność filtrów barw-
nych.

Druga metoda syntezy fizjologicznej

polega na zastosowaniu trzech barwnych
zdjęć na jednej taśmie, następujących po
sobie dla jednego obrazu. Chcąc otrzymać
wrażenie barwnej całości, należy film ta-
ki kręcić bardzo szybko, aby w oku i u-
myśle wywołać równoczesny efekt dzia-
łania wszystkich trzech barw. Wywołuje
to przedwczesne zmęczenie widza.

Metoda rastrowa polega na zastoso-
waniu rastru soczewkowego. Nadzieje co do
otrzymania syntezy barw tą metodą były
bardzo duże, jednakowoż nie spełniły się
one. Główne trudności polegały na otrzy-
maniu odpowiedniej kopji, braku światła
przy zdjęciach, jak i przy odtwarzaniach.

Po rozpatrzeniu powyższych sposobów
w konkluzji zaznaczyć można, że proble-
matu filmu barwnego do dzisiejszego dnia
nie rozwiązano zadowalająco.

Koszta filmu barwnego zawsze będą
wyższe, niż zwykłego białoczarowego. Czy
koszta te opłaca się — to pytanie. Czy pu-
bliczność żąda filmu kolorowego — trud-
no to określić. Porównajmy to z trójko-
lorowymi reprodukcjami, które wzbudzają
małe zainteresowanie w porównaniu ze
sztuką czarno-białą. Zapal w tym kierun-
ku ostygnął. O ile film barwny nie spotkał-
by się stale z przyjaznym przyjęciem na-
wet przy barwnej reprodukcji bez zarzu-
tu, to byłaby to strata finansowa niepowe-
towana. Ta okoliczność łącznie z wadami
poszczególnych sposobów wytwarzania fil-
mów kolorowych, stanowi przyczynę, dla-
czego dotychczas w kinoteatrach filmy
barwne nie pokazują się na ekranie, i być
może w najbliższych czasach pojawią się
nie będą. HAJOT.

Szczyty uczciwości

W prasie agielskiej opowiada długolet-
ni kierownik ruchu na kolei, p. Neele, o
przykładach uczciwości, z którymi spotkał
się w swym życiu. Tak np. pewien obywa-
tel przesłał mu pocztą cztery szylingi, nie
mogąc znieść wyrzutów sumienia na myśl,
że choć kupił bilet do trzeciej klasy, to je-
dnak czekał na swój pociąg w poczekalni,
przeznaczonej dla podróżujących pierw-
szej klasy. Pewien Znow profesor z Ok-
sfordu nadesłał zarządowi kolei czek na
50 funtów szterlingów, ponieważ przez sze-
reg lat woził koleją książkę, których ciężar
przewyższał wagę, oznaczoną na bagażu. A
gdy zarząd zwrócił mu czek nadesłany,
skrupulatny uczony przesłał go powtórnie,
nadmieniając, że sumienie jego nie uspo-
koi się, dopóki zarząd kolei sumy powyż-
szej nie przyjmie. Szczyt jednak skrupu-
latności osiągnęła pewna kobieta, która
nadesłała kolei 56 pensów w znaczkach
pocztowych, bo tyle nie dopłaciła za bilet
kolejowy przed 32 laty i przez cały ten czas
dręczyła ją wyrzut sumienia, że dopuści-
ła się oszustwa.

Fińska nauczycielka sportów Lyli Kari.

Obuwie, bielizna, galanterja, kapelusze

Nikt nie pamięta podobnej **rozmaitości**
obuwia. Zadnego roku nie mieliśmy do
czynienia z taką ilością fasonów, rodzajów
i gatunków skóry. Na czoło wszystkich
odmian wysuwa się biały pantofel ze skó-
ry renifera, jest to rodzaj obuwia strojne-
go, eleganckiego i zarazem nadającego się
do każdej toalety letniej. Czółenko z bia-
łego renifera, ozdobione ornamentacją z
okrągłych dziurek lub gwiazdek, stanowi
prześliznięcie pendant do odpowiednio orna-
mentowanych rękawiczek i pasków. Zasa-
dą nowoczesnego modnego obuwia jest po-
zwolenie oddychania nodze. Jak najwięcej
powietrza! — to parol rzucony obuwia-
letniemu. Szeroki nosek i płaska obcas to
typ pantofelka na przedpołudnie, fason
ten gwarantuje wygodę i zdrowie i daje

**Telnowartościowy
posilek w lecie,**

**który ma przynieść ko-
rzyść Twemu zdrowiu,
musi zawierać szklanke**

OVOMALTYNY

na zimno

**Ovomaltyna na zimno
wzmocnia, daje siły, ener-
gję i dobre samopoczucie.**

nr 13 078

możność odbywania dalekich spacerów.
Modne są także eleganckie pantofle z plót-
na, łączonego ze skórą czarną, granatową
lub brązową, przyczem nie jest to płótno
zwykle, lecz grube irlandzkie, przetykane
kolorową, pod ton sukni, nitką.

Prócz pantofli sportowych i płócien-
nych mamy cały arsenał przenajróżniej-
szych sandałów, które stanowią ładny i
praktyczny wynalazek mody. Forma i wy-
gląd pantofelka oraz kształt, jaki nadaje
nodze, zależy w pierwszym rzędzie od ob-
casa. Przy wszystkich sukniach, tak zna-
nych stylowych, pantofelek ma obcas
cienki, prosty, wysoki; do sukien letnich
z organdy czy innej lekkiej tkaniny ob-
cas jest o wiele niższy, a więc wygodniej-
szy do chodzenia. Natomiast modna w
tym roku karbowana tunika grecka har-
monizuje z prawdziwym sandałem. Wa-
skie paski skóry, z której zrobiony jest
sandałek, plecione, krzyżowane, czy zbie-
gające się promieniście, odsłaniają staran-
nie wypedicowaną nóżkę, oczywiście
bez pończoch. Wśród męstwa fasonów na
pierwsze miejsce wysuwają się tak zwane
„przymianki” albo modniejsze „greco”. Te
ostatnie robi się z celofanowej plecionki,
przypominającej struny skrzypiec. Każda
tualeta domaga się innego pantofla.

Ostatnią pasją Paryża i Wiednia są **ko-
lorowe pończochy**. Nosi się je na przed-
południe do sportowych pantofli i utrzy-
mane są w dyskretnych naogół kolorach.
Pończocha taka zrobiona jest z cienkiej
wełny, tkaney w prążki na wzór męskich
pończoch sportowych. Piękny ensemble
stanowi szary kostjum, szary zamaszowy
pantofelek i ciemna, koloru bordo lub gra-
natowa pończoszka. Do brązowego ko-
stjumu nosi się pończochy beige lub zie-
lone. Pończochy te nosi się do kolan, na
gumce lastex.

Co do **bielizny**, to wielka praktyczność
i łatwość prania przemawiają za jedwa-
biem, tembardziej, że dzisiejsze obcisłe
suknie wymagają gładkiego i śliskiego
dessous, nie poszerzającego w biodrach.
Dotychczasowe kolory, jak blade-lila, cy-
trynowy lub herbaciany dostały chwilowo
dymisie, panuje obecnie kolor różowy,
najpiękniej podkreślający karnację i naj-
wytrwalszy w praniu ze wszystkich in-
nych. Nic tak nie szpeci bielizny jak li-
cha tania koronka — lepiej poprzestać na
angielskich mereżkach, które są zawsze
wytworne, niż pakować choćby rapęczek
lichej koronki. Można obecnie dostać bar-
dzo trwałą i piękną koronkę tiulową, któ-
ra się świetnie pierze i nosi dłużej niż
materiał koszulki, którą zdoła.

Istnieje cały szereg sposobów **upiększa-
nia** się, do jednego z nich należy wycza-
ją upiększania sukien kwiatami. Kwiaty no-
simy wszędzie: przy wycięciu sukni, przy
pasku, we włosach, przy zakładce kostju-
mu. Najmodniejsze są kamelje i lewko-
nje, wdzięczne są również margerytki, bła-
waty i złoczone liście. Nowością są kwia-
ty ze skóry. Do ciemnej sukni ładne są
barwne kwiaty, do jasnej ciemne.

Olbrzymie kapelusze, tak wielkie, że
zastępują parasolki, zrobione są z tego sa-
mego materiału, co suknie. Duże białe pa-
sterki lub florentynki przybiera się aksa-
mitem, a małe twarzowe marynarze mają
groteskowo podniesione rondo. Poza to
nosi się dużo беретów. Małe białe czapecz-
ki nie są eleganckie, gdyż zanadto się
przyjęły. Céline.

Luksusowe Wycieczki Śródziemnomorskie.

WYPOCZYNEK urozmaicony ZWIEDZANIEM najpiękniejszych wybrzeży EUROPY i AFRYKI
Zapisy i informacje: **FRANCOPOL, Warszawa, ul. Mazowiecka 9.**

„Powiedz, czy ci nie zimno?”

— Przeczekajmy to stado matek z dziećmi — rzekł Dyrektor Fr., idąc zenną promenadą wzdłuż plaży gdyńskiej. — Może między nimi są jakieś znajome...

— Tak pan nie lubi dzieci? — zapytałam zdziwiona.

— Ach, proszę pani, przepadałem się za nimi, póki mi ich własne matki nie obrzydliły, — odparł Dyrektor z błyskiem nienawiści w oczach. — Doprowadziły do tego, że dziś, gdy zobaczę młodą matkę z bachorem, to uciekam, gdzie pieprz rośnie.

— Rozumiem, szuka pan pieprzyka. Ale przecież i młode mamy posiadają go nieraz.

— Niestety, wiem coś o tem. Człowiek daje się nabrać na takie uosobienie kobiecości, prowadzące dziecko za rączkę, i potem ma z tego tylko same przykrości...

Usiedliśmy na plaży, złożonej z pestek i niedopałków.

— Usiądźmy bliżej morza, a dalej od tych pestek — rzekł po chwili, wstając Dyrektor, — przypominają mi one jedną nieprzyjemną historję, która miała miejsce na tutejszej plaży zeszłego sezonu...

— Niech ją pan opowie, — poprosiłam.

— Owszem, może pani z tego zrobić feljton. Otóż siedzę sobie w moim koszu, który powoli zaczyna nabierać charakteru kosza do śmieci, tyle w nim jest świstków papieru, torebek i gazet, i patrząc beźmyślnie na Bałtyk. Nagle widzę, że w stronę morza kroczy jakaś szafirowa blondynka (rozumie pani, w szafirowym trykocie), tak piękna, że ciche „psiakrew!” pełne zachwytu wyrwało mi się mimowoli. Nie było trudno śledzić ją wzrokiem, ponieważ pływała tuż przy brzegu, jak siekiera zresztą...

— Taka ostatnia z Siekierzyńskich, — podesunęłam dowcipnie.

— Otóż to. Zapatrzony w to zjawisko, nie zauważyłem, że coś podpełzło pod mój schron i dopiero szelest papieru wrócił moją uwagę. Spojrzałem zdziwiony i ujrzałem u swoich stóp małą dziewczynkę w rodzaju Shirley Temple, która najspokojniej w świecie wyjadała mi moje chereśnie. Shirley spokojnie wypluwała pestki, piasek łapał je, — uśmiechnąłem się do niej, ona do mnie, gdy wtem nagle szafirowe zjawisko dostrzegło nas i ociekając wodą, znalazło się przy moim koszu, z miną, nie wróżącą nic dobrego.

— Jak pan śmie karmić cudze dziecko chereśniami! — krzyknęła, wyrwując dziewczynce torebkę.

— Przepraszam panią, ale nie mam swojego, — odparłem skromnie. — A poza tem ona sama...

— Poczekaj! Oduczę cię od zagłędania do cudzych koszu i cudzych torebek, — zawołała piękna matka tym razem nie do mnie, obracając dziewczynkę w stronę, stosowną do wymierzania klapsów.

— Na pani miejscu nie przykładałbym ręki do tego! — rzekłem, stając w obronie dziewczynki. Szafirowe zjawisko spojrzało na mnie zdziwione i wypuściło z rąk dziewczynkę, która zdążyła już z małej Shirley przemienić się w złe nastawione radio.

— Przepraszam pana za całe to zajście, rzekło zjawisko. — Ale z dziećmi

nie można inaczej. — Trzeba je tresować jak pieski, — dodała twardo.

Usiedliśmy na pestkach i zaczęliśmy rozmawiać, a szafirowe ciało okazało się nietylko pięknem, ale i ogromnie interesującym. Niestety, nie mogliśmy się ani na chwilę zatrzymać dłużej na jakimś temacie, bo uwaga jej skierowana była wciąż na bawiącą się w piasku córeczkę. — „Basiu, nie zimno ci?” — pytała się co chwile, chociaż słońce świeciło tego dnia wcale uprzejmie. Było to pytanie, wymagające przeczącej odpowiedzi na zasadzie nasyżych zapytań sklepowych, gdy informujemy się u właściciela, czy jego towar przypadkiem nie jest nieświeży, i gdy tylko chodzi nam o to, ażeby nas uspokoić.

— Basiu, dostaniesz grypy! — zauważyła matka, gdy dziewczynka zanurzyła nogi w wodzie. — Zobaczysz, że jutro grypa gotowa!

— Gry — papa — mama — gry — papa — mama! — zapiszczała wesoło dziewczynka.

Ciekawie, proszę pani, jak matki lubią wmawiać w dzieci choroby, — odszedł trochę od swojego opowiadania Dyrektor. — Takie zdania, jak: „a ja ci mówię, że się zaziębisz”, „zobaczysz, że dostaniesz jutro grypy”, — „jestem pewna, że już cię brzusek boli” — słyszy się w towarzystwie matek co chwile.

Pamiętam, jak profesor Czermak, wielki hipnotyzer, tak długo podczas jednego eksperymentu wmawiał we mnie, że butelka z wódką zawiera perfum fiołkowe, aż wkońcu poczułem ów zapach, a w oczach stanęły mi łzy żalu, że ktoś tak okropnie popsuł pocziwą „monopolkę”. — Matki grzeszą także czasem zupełnym brakiem logiki; moje szafirowe zjawisko, przedstawszy na chwilę sugestjonować swoją córeczkę grypą, uczepliło się dla odmiany słońca:

— Basiu, przepalisz sobie główkę, proszę włożyć czapeczkę, — rzekła nagle surowo. — Już masz przepaloną, — dodała z sugestywną siłą doktora obojga Magji.

Mimo pewnego sceptycyzmu, z jakim odnosiłem się do jej pedagogicz-

nych zdolności, szafirowy trykot i platynowe włosy podbiły mnie zupełnie. — Jakaż to kochająca matka, — myślałem, — i co za szczęście byłoby mieć ją zawsze blisko siebie razem z jej rozkoszną małą Shirley. Kobieta-matka była zawsze moim ideałem, a pani Maka przedstawiała dla mnie urzeczywistnienie owego snu o prawdziwej kobiecie. — „Szczęście trzeba rwać jak świeże wiśnie!” — zaśpiewała mi w duszy najtańsza struna (refleks od pestek, na których siedziałem). Od tego dnia byłem nieodłącznym towarzyszem pani Maki i jej małej córeczki, nosiłem jak głupi w jednej ręce siatkę na ryby, w drugiej łopatkę i wiaderko, a w trzeciej (zakochanym wyrastają dodatkowe pary rąk) worek z kąpielowymi rzeczami obu tych „pań”.

Kwestja odżywiania małej Basi wprawiała mnie zawsze w zdumienie i podziw nad dziwnym systemem higienicznym matek. Gdy dziecko miało ochotę na owoce — dostawało bułkę z szynką. Gdy w nieodpowiedniej porze wołało: „bułkę dać!” — dostawało klapsa i szklanek mleka. To zmuszanie biednego dziecka do picia gorącego mleka, które każdego dorosłego musi przyprawić o miłość, bolało mnie bardzo. Podziwiałem biedną Shirley jak z przymkniętymi oczami i grymasem wstrętu wypijała łyżeczkę: „za mamusię”, „za babunię” (tataś, daj mu Panie Boże zdrowie, był już u „aniolków”). — No a teraz za tego wujcia”, — mówiła pani Maka, pchając znow łyżeczkę białej krowiej cieczy w ma-lutki dzióbek dziewczynki.

— Jeśli za mnie to możesz sobie darować, — rzekłem niepedagogicznie, za co zostałem skarcony surowym wzrokiem matki. Nasza idylla z mleczkiem i dzieciną, byłaby pozbawiona wszelkich zgrzytów i chmur, gdyby nie to, że do Gdyni zjechali znajomi Maki, i mój szafirowo-platynowy ideał coraz częściej zostawiał Basię pod moją opieką, a sam ganiał po różnych wycieczkach i Kasynach. Trokliwość jej o zdrowie i całość Basi osłabiało ogromnie. Czasem nawet nawiedzały mnie okropne przypuszczenia, że całe to jej troskliwe i na pozór tak kochające dreczenie dziecka było podświadomą zemstą za nałożone jej obowiązki macierzyńskie, zabierające jej tyle godzin młodości, które mogła była

użyć na dancingi, flirty lub brydza.

— Przecież gdyby tak było, to mogła wziąć ze sobą jakąś bońcię do dziecka, — zauważyłam.

— Nie zna pani takich platynowych mam, — odparł z jadem Dyrektor: — One wolą za te pieniądze, któreby kosztowała taka bońcia, sprawić sobie jeszcze jedną suknię...

— No i jak się skończyła ta historia?

— Bardzo prozaicznie. Któregoś dnia pojechaliśmy wé trójkę na podwieczorek do Sopotu. Siedzieliśmy w miłym nastroju przy podwieczorku, i ponieważ ja zaprosiłem je na kawę, więc tym razem pani Maka jakoś nie sprzeciwiała się, żeby Basia zjadła trzy ciastka. I znow nieprzyjemna myśl, że moje platynowe cudo nie pozwala dziecku jeść owoców i ciastek — nie z troskliwości o jej brzusek, ale z troskliwości o swoją torebkę, — nie dawała mi spokoju.

— Czy Basi nie zaszkozi, gdy zje jeszcze jedno ciastko? — zapytałem chytrze?

— Skądże znowu, — uśmiechnęła się pani Maka, — cukier jest przecież bardzo zdrowy!

W pewnej chwili szafirowa mama podniosła się i powiedziałam nam, że za chwilę wróci, — oddaliła się pośpiesznie. Widziałem, jak skreśliła do kasyna w stronę sal gry. Strasznie lubię grać na rulecie, więc siedziałem wściekle.

— Bawmy się! — rzekła po chwili Basia!

— No dobrze, — odparłem tłumiąc złość — ale w co?

— W mamę i w dziecko! Ty będziesz mamą i zaprowadzisz mnie do kącika...

Wróciwszy po chwili z szaleciku, natknęliśmy się na panią Makę, wychodzącą z kasyna z całym rozbabionem towarzystwem.

— To świetnie, że was spotykam — rzekła. — Pan odwiedzie Basię do Gdyni, a ja tu jeszcze trochę zostanę...

— Wówczas to okazałem się prawdziwym mężczyzną, który nie da się babie za nos wdrączyć, włożyłem rączkę Basi w jej urzekawiczoną piękną dłoń, i rzekłem: — Instynkty ojcowskie przeszły mi zupełnie, wracam sam do Gdyni, a jutro do Warszawy. Zegnaj panią!

Ta cała pani Maka, to był zwyczajny „makak”, proszę pani. Ale niech mi pani wierzy, że co druga młoda ładna mama na plaży jest podobną do niej!

Od tego czasu unikam młodych matek z rozkosznymi bachorami, a gdy mnie znow tęsknota za dziećmi ogarnia, to chodzę do kina na filmy z Jackie Cooperem i Shirley Temple. Tym dzieciom przynajmniej nikt nie każe pić „mleczka za wujcia”, nikt im nie mówi: „przepalisz sobie główkę”, „nie wolno wchodzić do wody”, „brzusek cię zaraz rozboli”, „czy ci nie zimno?” itp. Tak, proszę pani, jedynymi naprawdę szczęśliwymi dziećmi na świecie są dzieci na ekranie, a wszystkie te, które posiadają piękne, platynowe matki, to mówiąc stylem reklam kinowych — „nieszczęśne ofiary ludzkiej namiętności.”

MAGDALENA SAMOZWANIEC.

WODA GORZKA MORSZYŃSKA

i sól krystaliczna lub proszkowana — znakomite środki w nawykowym zaparciu stolca. Żądajcie w aptekach i składach aptecznych.

ng 12 528

SABAŁOWE GĘŚLICZKI

Hej, zadumał się Sabała,
wspartł stroskane dłońią czoło:
wkrótce zjedzie Polska cała,
wkrótce będzie tu wesoło.
Godnie przyjąć trza rodaków,
trza otworzyć skalne dzwierze,
trza im serca rozdygotać
na wieczyste gór przymierze...

Ujął góral swe gęśliczki,
lekko pieścił smyczkiem struny —
i zabrzmiały pierwsze tony,
wielkiej Pieśni Gór zwiastuny.
Zaszumiały chórem jodły,
kędzierzawe jękły smreki,
odpowiedziały im, jak modły
szept strumyka, skądś daleki...
Cichych dzwonków szklane dźwięki
z hal drzemiących wśród granitów
porwał wiatr wilgotny, miękki
w dal, ku fioletowym szczytom.
Zda się wszystko drga melodia...
Czy się ziemia rozśpiewała?

Gwiazdy nawet, zda się, dzwonią...
...A to jeno gra Sabała!

— A gdy smyczek śmigłym ruchem
znow po strunach mu zadzwierczy, —
wicher halny ostrzem pędu
przetnie wierzchy i przełęczę...
Potem zleci ku dolinom powalonym
dudniąc bukiem
i ciskając złomy głązów
zbudzi echa groźnym hukiem...
Huk potoków, głosy dolin,
poszum skrzydeł z Orlej perci —
wszystko stworzy przepotężny
Hymn Przyrody... Życia... Śmierci...

Wkrótce będzie Polska słuchać,
będzie słuchać Polska cała
jak na prostych swych gęśliczkach
hań, tam w górach, gra Sabała...

ZOFJA LAUBERT-KULAKOWSKA.
Z a k o p a n e.

Ignacy Krasicki a Żydzi

W ostatnim kwartalniku „Pamiętnika Literackiego” znajdujemy m. in ciekawą rozprawę p. Zygmunta Leśnodorskiego p. t. „Miasta i mieszczenie w powieści stanisławowskiej”. Wiadomo, że powieść wieku oświecenia, pojęta jako „służka kwestji społecznej”, obficie zajmowała się zagadnieniami i tematami, jakie nastęrczały miasta i mieszczeństwo, zwłaszcza zaś tak wtedy aktualną sprawą ich reformy. Powieściopisarze stanisławowscy, zastanawiając się nad przyczynami upadku miast w Polsce, zgodni podkreślali jedną: nadmierne rozplęnienie się w nich elementu żydowskiego. Szczególnie ciekawe jest to, co pisze Krasicki w „Panu Podstolim” na ten temat:

„Żydzi to naród przewrotny, bezwzględny, chciwy, wkradający się do miast pomału, przekupstwem, obrotem, cierpliwością, bezczelnym nakonec naprzykrzaniem, coraz się wzmagając i rozsuwając, nieznaczące wszystkie prawa posiadli.” Rdzenni obywatele tych miast, wypierani na przedmieścia, tracą wolną swój stan

posiadania, i — nie będąc ani chłopami, ani mieszczańami — żyją w nędzy, „czcze tylko nosząc nazwisko stanu swego”. Gospodarka żydowska całkowicie nasze miasta zrujnowała, a ich smętny obraz kreśli ks. biskup wamiński następująco: „Widzimy ulomki miast naszych i domy nikczemne, gdzie niegdyś stały kamienice dostatnie i okazałe. Nie tak wojnom i pożarom, jako żydowskiemu rozpięciu przypisywać upadek naszych miast powinniśmy. Jedynie na zysk czuwający ten naród, nigdy się tem nie zatrudnia, co jakkolwiek wydatek bez sowitych korzyści sprawić może. Jak więc obrzydliwie i niechlujno się przyodziewa, tak i o mieszkaniu nie dba. Dość ma czosnku, żeby głód opędził, na gałganach, żeby się okrył, byleby dach miał i ścianę ku przytuleniu, o resztę nie dba.”

W następstwie podobnych zwyczajów domy, które posiadli Żydzi, wyparłszy z nich ludność chrześcijańską, tak gęsto są nimi zapchane, że w miejscu, w którym zmieszczały się jedna

tylko rodzina chrześcijańska, gnieźdzą się po trzy rodziny żydowskie. Wynikają stąd oplakane stosunki higieniczne i sanitarne. zaraza, nieporządek, brud — ogólny stan żydowskich miasteczek w Polsce okazuje „widok niskiemny, podany ku wżgardzie sąsiadom naszym”.

Gdzież leży przyczyna tak łatwego opanowania przez Żydów polskiego terenu? Znajduje ją Krasicki w psychice plemienia Jakóbowego.

„Powszechność narodu tego — stwierdza Krasicki — ma swoje nieodmienne prawidła i trzyma się ich ostaciecznie. Oszukanie pierwszym jest i byleby tylko zysk przyniosło, żadnej takiej przeszkody niemasz, którejby stateczną a naturczywą cierpliwością nie zwyciężyli. Handel duszą jest i jedynym ich celem i dlatego się rolnictwa, kunsztów ledwo nie wszystkich i rękodzieł rzekli. Gdy więc ku temu jedynemu zamiarowi wszystka się ich usilność zwraca, niepodobna, iżby nie wygórowali w tej mierze nad wszystkich”. Jednym zaś z czynników, rozwijających ich niesłychaną żywotność, to fakt, że przez wczesne małżeństwa intensywnie się rozmnażają, i że są

wstrzemięźliwi, zapobiegliwi, oszczędni, sprytni — przez co szybko się bogacą.

Antysemityzm Krasickiego, — stwierdza p. Leśnodorski, — posiada oblicze zdecydowane. Poza ogólnymi rozważaniami nad kwestją żydowską z punktu widzenia społeczno-gospodarczego, widać tutaj jeszcze rasową niechęć w stosunku do rodzaju ludzkiego, który jest „sprawiedliwie wżgardzony, bo chytry, łakomy i podły, bo tyle obrotowym przemysłem i statecznym usiłowaniem dokazał, iż mimo niezdatność swoją, przymusza tych, u których się zagnieździł, iżby go cierpiano”.

Taki był pogląd Krasickiego na Żydów i jego do nich stosunek Aktualność tego, co na ten temat napisał, jest dziwnie świeża. Zmieniły się czasy, lecz pewne dolegliwości narodowe pozostały niezmiennie. Któżby przypuszczał, że kwestja żydowska, drecząca tak silnie zbliżając się ku rychłej katastrofie Rzeczpospolitej, nie przestanie być również jedną z najboleśniejszych ran nowego, po dziesiątkach lat odrodzonego państwa, spinając tem niby klamra złośliwą dwie tak sobie obce i odległe epoki?

A. R.

"prosze paristwa..."

na otworze języka 71

Ilustrował WIT GAWECKI.

Konferansjer rewjowy, rozpoczynający utartym zwyczajem od tych słów swój prolog, czyni to z roku na rok, z tygodnia na tydzień, głosem coraz bardziej ponurym.

Dlaczego?...
...Bo czyni to z roku na rok, z tygodnia na tydzień przed coraz pustszą widownią.

Rewja umiera.
Sądziłmy, że tylko u nas na prowincji. Trupy rewjowe, które odwiedzały nas od lat, ulubieńcy nasi, popularne „Tomasze” przestają nas teraz bawić i wyjeżdżają z kwitkiem.

Nie pomaga żadna reklama, nie pomagają niskie ceny biletów... Klapa na całej linii.

Gdy niedawno nawet występy Sem-polińskiego w Poznaniu zawiodły, zaczęliśmy się zastanawiać nad przyczyną tej klęski. Przecież wszystko było w porządku: Zespół solidny, dobrze z sobą zgrany i, za wyjątkiem Ortyma, elegancko ubrany; teksty i muzyki miały za autorów znane firmy warszawskie; teatr posiadał jeszcze po poprzednich występach niezachwiany kredyt wśród publiczności... A jednak — puchy, puchy!

I puchy nietylko u nas.
Także Warszawie sprzykrzyła się rewja...

Chcą ją tam jeszcze w ostatniej chwili uratować przed śmiercią; na gwalt ją reformują. Po ostatecznej kłapie „Bandy” powstaje nowy kabaret artystyczny pod nazwą „Cyrułik Warszawski”. Niewiem, czy to praktyczne pożyczycie nazwisko od nieboszczyka, nawet gdy ten za życia cieszył się powodzeniem i sławą — i mimo, że niesłusznie zgasł w sile wieku...

Widocznie Jarossy, dyrektor nowego teatru, nie jest przesądny! Z otuchą zapowiada, obiecuje... „Cyrułik Warszawski” nie będzie „rewją” — lecz czemś szlachetniejszym: teatrykiem artystycznym — literackim, będzie się dawało numery, stojące na wysokim poziomie, będzie tam dużo romantyzmu, satyry politycznej — oraz operetki Offenbacha. Będzie Ordonka, Kalinówna, Znicz i t. d.

Nie widzę właściwie, gdzie w tem wszystkim tkwi — nowość. To, co obiecuje Jarossy, znamy oddawna: nie było w „Bandzie” wprawdzie Offenbacha, lecz była bardzo offenbachiczna „Piękna Galatea” Suppégo. Była Ordonka i był „romantyzm”, były numery na t. zw. wysokim poziomie i była satyra polityczna!

Zobaczmy!... „Ja mam czas, ja poczekam...”

Dlaczego rewja, ta stara, poczciwa rewja, znudziła nam się właściwie?

Jest to instytucja naogół dość płytka — może dlatego wkrótce nam obrzydła. Dla nadania tej płytkości pewnych cech „romantyzmu” i pozornej siebie, dawano od czasu do czasu t. zw. numery poważne, artystyczne. Były to przeważnie zdecydowane kicz.

Zwykle wyglądało to tak: Jakaś błada dama śpiewała w mrocznym, egzotycznym wnętrzu piosenkę — dajmy na to, o kokainie... niby, że ta „biała trucizna” ją zniszczyła, lecz się biedna dziewczyna przecież od niej odczepić

nie może, gdyż tylko ona pozwala jej na chwilę zapomnieć o tem, że ją porzucił kochanek, marynarz modrych mór... Podczas refrenu zjawiała się na scenie tancerka w białych gazach — to właśnie owa biała trucizna, kokaina — i tańczyła taniec brzucha. Po ostatniej zwrotce tancerka zniknęła, a śpiewaczka padała martwa na egzotyczne wezglowie — i zmartwychwstawała dopiero, gdy ją publiczność zmusiła do „bisu”.

Czasem to była nie biała trucizna, lecz żółta — opium. Wówczas śpiewaczka miała w ręku cybuch — a tancerka przywdziana była w gazy żółte. Zresztą wszystko pozostało takie same — i zapomnienie — i męka serdeczna — i marynarz modrych mór... Czasem dodano dla pogłębienia piosenki posąg Buddy, który wystrugany był z dykty i miał świecące się oczy...

Tak wyglądały „inscenizacje egzotyczne”. Lecz bywały także „inscenizacje stylowe” — styl rococo był tu najmiej widziany.

Rzecz przedstawiała się w ten sposób: Na przedzie siedziała primadonna w czarnej, lub fioletowej sukni z koronkami, siwej peruce i w charakterystycznej „na staro”; charakterystyka była bardzo niedbała — i to z dwóch zrozumiałych przyczyn: po pierwsze, młodzież primadonny niechętnie postarzała się — a powtóre, dama mogła charakterystykę tylko zamarkować, gdyż natychmiast po tym numerze musiała się przebrać i przebrać do wielkiego finału, pod tytułem naprzykład „Listek figowy”... A więc primadonna siedzi w dużym fotelu i śpiewa: wspomnienia... marzenia o dawnych latach, kiedy to była panną, młodą hrabianką, a on ułanem, i kiedy zatańczyli ze sobą pierwszego mazura. Wspomina też przy okazji o starej, bidermajerowskiej serwantce, w której spoczywają porcelanowe figurki... Biję dwunasta i jak gdyby pod dotknięciem różeczki czarodziejkiej (maszynista ciągnie za sznurek) rozsiewa się czarna kotara i ukazują się owe figurynki rokokowe w naturalnej wielkości, to znaczy formatu dorosłych ludzi: jest to bowiem para baletowa, która odtańczy menueta. Światło w takich wypadkach bywa nastrojowe, to znaczy czerwone.

Przez jakiś czas straszły ludzi t. zw. „numery rosyjskie”. Gromada młodzieńców w rubaszkach śpiewała chóralnie mdławę romanse cygańskie, poczem zatańczyła ochoczo kozaka. Wartości tych numerów nie podnosił fakt, że ich wykonawcami nie byli artyści, lecz oficerowie z armji Denikina, lub urzędnicy bankowi z czasów carskich.

Dziś numery rosyjskie wyszły z mody, zdaje się, że na skutek interwencji ze strony publiczności. Natomiast rozpanoszyły się numery „hawajskie”. Zespół żeński na ten cel ubiera się w słomiane fartuszki i pantofle o wysokich obcasach — i śpiewa o tem, jak to „melodja fal ucieka w dal” i jak „kajaja ha-

wajskie uketele” — W bliskim pokrewieństwie do pieśni hawajskich stoją songi murzyskie; tylko, że wtedy

„wierzchołki palm śpiewają psalm” i że „banjo lka pieśń sentymentalną”...

Nie zapominajmy o girlsach! Jest to coś w rodzaju żeńskiego wojska: wszystko tu, równo umundurowane, wykonuje te same ruchy, przypominające gimnastykę poranną; mundury składają się naogół z szpongi i napierśników — koloru zielonego, gdy taniec nazywa się „foxtrottem wiosennym” — czarnego, gdy „walcem nocy” — a żółtego, gdy (w programie wielkanocnym) „tangem kurczątek”...

Z naszej przyrody

Interes dla przyrody budzi się — Przyroda i nasza prasa — Ziola, ptaki i astronomja — Orion w lecie i jego flirt z kwiatem paproci — baśnią — Nicco o naszych grzybach — Konieczność znajomości grzybów — Grzyby na naszych targach — Sobowtóry trujące naszych grzybów jadalnych — Uprawa roślin lekarskich i nasze władze.

Feljetony o przyrodzie budzą interes... W ostatnim czasie stała się przyroda w całej niemal prasie tematem popularnym. Jest to satysfakcją dla wszystkich propagatorów i lubowników przyrody. Wprawdzie artykuły naukowców, o ile nie są popularyzujące choć cenne literacko, nie mogą wśród szerszego koła czytelników budzić interesu. Feljeton z przyrody pojawiający się w naszym piśmie nie ma pretensji, aby być naukowym. Autor nie jest zawodowo botanikiem, ani ornitologiem, ani specjalistą w astronomji. Stwierdza się to z okazji uwagi o notatce naszej o kwieciu, paproci i — Orionie. Orion jest gwiazdozbiorem naszej hemisfery i można w całym jego blasku i urodzie obserwować go tylko zimą, kiedy czarodziejski kwiat paproci nie rozkwita. Jest to jeden z największych i najokazalszych gwiazdozbiorów, zajmujący znaczną część nieba. Obecnie mógłby ze skraju nieba patrzeć chyba tylko jednym okiem gwiazdkiem na ziemi... Orion był za życia wielkim myśliwym i flirciarzem, uwiódł nawet królową! Był więc może zdolnym do małego flirtu z kwiatem paproci, — nie gorsząc astronomów.

Niechaj wolno nam będzie skorzystać ze sposobności, aby czytelnika zapoznać z kształtem tego gwiazdozbioru.

Oto on:

Tak, kwiat paproci flirtujący i Orion w lecie to baśń...

Kilka feljetonów o przyrodzie poświęciliśmy naszym ziołom lekarskim.

Kwestja, jak i gdzie je można poznać? Otóż sposobność ku temu znaleźlibyśmy w naszym ogrodzie botanicznym, gdzie zioła lekarskie należyte znajdują uwzględnienie.

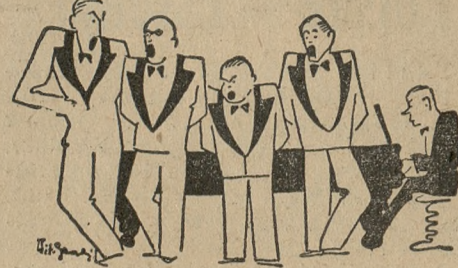
W porze obecnej atoli obok ziół lekarskich, towarem sezonowym są grzyby i bedki, o których rzadko wspominaliśmy. Znajdujemy je w lesie, a nasze panie spotykają się z niemi na targach miejskich.

O grzybach, sprzedawanych specjalnie przez nasze kobiety wiejskie, wydał w Poznaniu broszurę znany i zasłużony badacz przyrody Szulczew-

Znudziło się nam wreszcie to wszystko.

Znudziły nam się girlsy i szmoncesy, dowcipy o Wieniawie i Kadenie, Własty i Petersburczy; znudzili się rewellersi, powtarzający jedno głupie zdanie po dwanaście razy w rozmaitych tonacjach. Patrząc nie możemy na tańce marynarskie i cowbojskie, na obrazy stylowe, na Hiszpanów z Tarnopola i Hawajczyków z Brzeżan. Mamy tego dość!!! Cierpliwość publiczki ma też swoje granice...

...I konferansjer, wychodzący przed kurtynę, by rozpocząć program stereotypowym „proszę państwa”, czyni to głosem z roku na rok, z tygodnia na tydzień, coraz to mniej...

tydzień, smutniejszym — bo tych państw na widowni jest z roku na rok, z tygodnia na tydzień, coraz to mniej...

ARTUR MARJA SWINARSKI.

ski. Twierdzi on, że sprzedające grzyby kobiety znają dobrze swój towar i nie przynoszą na targ grzybów trujących. Wiadomo, że konsumentami tych grzybów są w pierwszym rzędzie sprzedające. Istnieje też kontrola grzybów na targu, co także daje pewność kupującym.

Wszakże zdarzają się zatrucia grzybami i zdarzać się będą — dopóki znajomość ich nie stanie się powszechną wśród mieszkańców miasta. Powinno się popularyzować znajomość grzybów, co leży w interesie ludzi wszystkich. Należałoby położyć nacisk, aby je znali nauczyciele i starali się znajomość wszeźpieć w młodzież.

W Niemczech byli prelegenci, objeżdżający miasta z grzybami i ich modelami. Byli także u nas w Poznaniu za czasów niemieckich, a publiczność niemiecka interesowała się żywo wykładami. To też wśród Niemców w Poznaniu było mnóstwo znających się na grzybach doskonałe.

Prelegent powinien posiadać modele grzybów, wiernie oddające ich

CZASOPISMO

„REKLAMA”

Nr. 4 i 5

JUŻ
JESZ

SPRZEDAŻY W GŁÓWNYCH KSIĘGARNIACH
W KIOSKACH „RUCHU”
ORAZ W SKŁADACH PRZEBORÓW ARTYSTYCZNYCH

kształt i także zabarwienie, trzeba bowiem wiedzieć, że każdy grzyb jadalny ma swoje pendent w grzybie trującym do jadalnego bardzo podobnym. Nawet borownik ma podobnego do siebie grzyba jadowitego, który lud nazywa szatanem. Rydze mają także podobne do siebie grzyby trujące.

Oczywiście chcąc znać się na grzybach jadalnych, powinniśmy znać trujące. Posiadamy w Polsce obfitość grzybów i grzyby litewskie odgrywają pewną rolę w wywozie.

Oczywiście obok wywozu grzybów, moglibyśmy wywozić także zioła lekarskie. Choć w Niemczech od szeregu lat je hodują, sprowadzają dotychczas za miliony marek rocznie rumianek polny z Węgier.

Zapotrzebowanie ziół lekarskich jest większe niż podaż. W najnowszym czasie zainteresowano się u nas w Polsce uprawą ziół lekarskich i władze zajęły się organizacją ich sprzedaży.

Erel.

Nierówne szanse

Przysłowie mówi, że każdy jest kowalem własnego losu.

Inni słowy — dla wszystkich są równe szanse w loterii państwowej. Każdy może wygrać, trzeba mieć tylko los.

W trzeciej klasie, której ciągnięcie zaczyna się 13 sierpnia, głównych wygranych po 100.000 zł jest trzy. Prócz tego wiele innych wygranych, razem na ogólną sumę 1.991.700 zł.

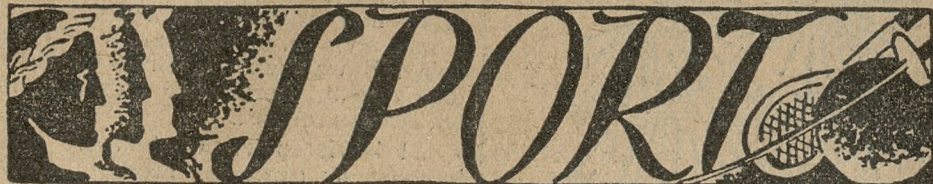
SKAUCI!
SPORTOWCY!
TURYSZCI!

WIEDZ WAWRZEM NA WAWRZEK ZŁOTYCH 350

PUDER DJACHYLOWY MOTOR
przeciwdziałający poceniu i odparzeniom.

DO KRAJU SŁONECZNEJ POGODY JUGOSŁAWJA

Wycieczki towarzyskie wypoczynkowe. Zapisy i informacje: **ORBIS — FRANCOPOL.**

Polska — Estonia — Łotwa 131:127:78

Tallin. (PAT.) W piątek zakończył się w Tallinie dwudniowy trójmecz lekkoatletyczny dwóch państw bałtyckich Łotwy i Estonii oraz Polski. Trójmecz wygrała Polska 131 punktami przed Estonią 127 i Łotwą 78 pkt. (Donosiliśmy o tem w wydaniu porannem — red.)

Do ostatniej chwili walka o pierwsze miejsce toczyła się pomiędzy Polską a Estonią. O zwycięstwie Polaków zdecydowała sztafeta 4x400 metrów, wygrana przez drużynę polską.

Wyniki techniczne drugiego dnia przedstawiają się następująco:

200 metrów: 1. Toomsalu (E) 22,8 przed Biniakowskim (P) 23 i Estończykiem Rattusem 23,2; 6 miejsce zajął Trojanowski.

Dysk: 1. Viiding (E) 46,20 przed Ericksonem (E) 45,19 i Dimzą (E) 44,77. Siedlecki zajął 5 miejsce rzutem 41,22 przed Tilgnerem 39,15.

110 przez płotki: 1. Niemiec (P) 16,1 przed Hasplem (P) 16,1 i Raehnem (E).

Skoki wwyż: 1. Puuse (E) 194 (rekord Estonii) przed Pławczykiem 185 i Chmielem.

1500 m: 1. Kucharski 4:04,8, przed Juerlau (E) 4:05,8 i Proeom (E) 4:07,8; szóste miejsce zajął Orłowski.

Tyczka: 1. Morończyk 396 przed Sznajdrem (P) 396 i Erną (E) 380.

10.000 m: 1. Noji (P) 32:28 przed Petermanem (E) 32:35,6 i Fiałką (P) 32:34.

Sztafeta 4x300 m: 1. Polska w składzie Maszewski, Niemiec, Kucharski Biniakowski w czasie 3:24 (?) przed Estonią i Łotwą. Prowadziła cały czas Estonia, ostatnia zamiana dopiero zdecydowała o zwycięstwie Polaków.

5 zwycięstw Polaków w 6 trójmeczach

Trójmecz lekkoatletyczny Polska — Łotwa — Estonia rozegrany został po raz szósty z rzędu.

Pierwszy trójmecz, rozegrany w 1927 w Warszawie, zakończył się zwycięstwem Polski 142 punktami przed Łotwą 96 i Estonią 95 pkt.

W dwa lata później w Rydze wygrała Łotwa 114,5 punktami przed Polską 112,5 i Estonią 109 pkt.

W 1930 r. w Tallinie zwyciężyła Polska przed Estonią z równą ilością punktów po 119 (Polska miała więcej zwycięstw). Łotwa zdobyła 98 pkt.

W 1931 r. w Wilnie zwycięstwo odniosła znowu Polska 126 p. przed Łotwą 115,5 i Estonią 98,5.

Po trzyletniej przerwie trójmecz odbył się w 1934 w Rydze. Zwyciężyła Polska 134 p. przed Estonią 127,5 i Łotwą 72,5.

ła-Grażyny", z prośbą o zwolnienie. W liście do zarządu klubu motywuje ona swój krok zupełną bezczynnością klubu, który był kiedyś przodującym w lekkiej atletyce kobiecej w Polsce. Walasiewiczówna podkreśla, że stosunek jej do „Sokoła” mimo opuszczenia szeregów klubu nie uległ zmianie.

Na zawodach międzynarodowych w Sztokholmie, z udziałem Japończyków i lekkoatletów amerykańskich, Brown (Am) skoczył o tyczce 4,30, 2. Ohye i Nishida (Jap.) 4,20. Bieg 1500 m wygrał Mattilainen (Fin) w czasie 3:55 przed Ny (Szw) o pierś.

W Oslo na zawodach międzynarodowych Amerykanin Morreau wyrównał w biegu na 110 m przez płotki rekord światowy wynikiem 14,2. Inne wyniki: 400 m: O'Brien (Am) 48,7. 1500 m: Perle (Szwecja) 3:58,7, 2. Ventzke 3:58,8. Dysk: Carpentier (Am) 49,87 m, 2. H. Andersson (Szw.) 49,58 100 m: Traper (Am) 10,4.

Włochy oficjalnie zrezygnowały z udziału w Międzynarodowych Igrzyskach Akademickich w Budapeszcie, motywując, że większość akademików włoskich wysłana została w charakterze ochotników do Afryki wschodniej, a pozostali zgłosili się do dyspozycji swojej ojczyzny.

Japończycy lekkoatleci startowali w czwartek w Sztokholmie. Ciekawsze wyniki były następujące: 800 m: Ny (Szw.) 1:53,3. Aoki (J) 1:55,8; wdał: Tajima (J) 7:25; 110 pł.: Murakami (J) 15,2, Areskong (Szw) 15,3; kula: Rahmquist (F) 14,97; wwyż: Asakura (J) 1,96; dysk: Anderson (Szw) 48,98, Bergh (Szw) 48,26.

W Oslo startowali w czwartek zawodnicy amerykańscy, przyczem szczególnie Morreau uzyskał doskonały wynik na 110 m pł., przebiegając ten dystans w 14,5. Na 800 m Norweg Johannes ustalił nowy rekord w 1:53,5 przychodząc przed Ventzkiem (A) 1:54,4. 200 m przebiegł Draper (A) w 23,4.

Piłka nożna

W Mosinie odbędzie się, o godz. 15 mecz tow. „Sokół” i „Olimpia” I.

Pertraktacje stołecznej „Legii” z węgierskim klubem „Ujpesti” o rozegranie meczu w Warszawie, zakończyły się niepowodzeniem. Drużyna węgierska do Warszawy w tym sezonie nie przyjedzie. (PAT)

Mistrzostwa klasy B i C naszego okręgu rozpoczyna się 11 bm. Wydział gier i dyscypliny podzielił towarzysztwa biorące udział jak następuje:

Klasa B grupa I „Szamotulski Kl. Sp.”, „Poznań” Poznań, „Unja” Poznań, „Admira” Poznań, „HCP” II Poznań, „Korona” II Poznań.

Grupa II „Stella” Gniezno, „Pogoń” Poznań, „San” Poznań, „Blask” Staroleka, „Warta” II Poznań, „KPW” II Poznań.

Grupa III „Cybina” Poznań, „Czarni” Poznań, „Sparta” Poznań, „Polonia” Główna, „Dyskobolja” Grodzisk, „Legja” II Poznań.

Grupa IV „Sokół” Leszno, „Sremski Kl. Sp.”, „Rawicki Kl. Sp.” — „Strzelec” Rawicz, „Kościński Kl. Sp.”, „Polonia” II Leszno, „Unja” II Kościan.

Grupa V „Sokół” Kępno, „Polonia” Kępno, „Ostrowia” II Ostrów, „Ostrowski Kl.

„Wisła” — „Warta”

Na niedzielny mecz zjeżdża „Wisła”, otoczona nimbem czolowej jedenastki Krakowa, bowiem po zwycięstwach nad lokalnymi rywalami w imponującym stosunku 4:0 z „Cracovią” i 4:2 z „Garbarnią” służenie na miano to zasługuje. O „wzięciu”, jakim „Wisła” cieszy się zagranicą, świadczy dwukrotnie już w tym sezonie wyjazd do Belgii i Francji.

W tegorocznych rozgrywkach ligowych walczyła „Wisła” ze zmiennym szczęściem. Po ukończonej pierwszej serii ma pięć zwycięstw, jedną nierozgraną i cztery przegrane; zajmuje więc w tabeli ligowej jedenastoma punktami właściwie miejsce przed „Wartą”; jedenasty bowiem punkt „Warty”, zdobyty w drugim spotkaniu z „Warszawianką” należy do zdobycy z drugiej serii rozgrywek.

W pierwszym spotkaniu w Krakowie „Wisła” pokonała „Wartę” 4:2. Przy równej grze, o zwycięstwie „Wisły” zadecydowała lepsza dyspozycja strzałowa napastników. Do rewanżowego spotkania stanie „Warta” w składzie, w którym ostatnio we Lwowie zremisowała z „Pogonią”, a mianowicie: Fontowicz — Pawlak, Kubalczak — Sobkowiak, Banaszekiewicz, Ofie-

rzyński — Słomiak. Kryszkiewicz, Scherfke, Lis, Schwarz. Banaszekiewicz zadowolili we Lwowie w zupełności i grać będzie na środku pomocy zamiast Danielaka, któremu odbywanie służby wojskowej nie pozwala na utrzymanie się w formie. Na prawem skrzydle Słomiak zadebuntuje w meczu ligowym przed własną publicznością.

Bramki „Wisły” bronić będzie znany z jak najlepszej strony Koźmin. Obroną tworzą Szczepanik i Szumilas, dobry w pojedynkę, ale nie tworzący „idealnej pary”. Pomoc wobec dyskwalifikacji Kotlarczyka II wystąpi najprawdopodobniej w składzie Bajorek, Kotlarczyk I, Jezierski. Dobremu w zasadzie napadowi: Habowski, Kopeć, Lubowiecki, Artur, Lyko — brak niestety właściwego kierownika. Próbując różnych graczy, ustabilizowała „Wisła” na tem stanowisku Lubowieckiego.

Spotkania „Wisły” z „Wartą” należą zawsze do najatrakcyjniejszych w sezonie ligowym. Tak też niewątpliwie będzie i tym razem, tem więcej, że „Warcie” przypada rola wyrównania rachunku.

Mecz odbędzie się na boisku „Warty”, w niedzielę o godz. 17.

W CIWF oficjalne otwarcie obozu bokserskiego.

Na prowincji. — W Łodzi mecz o wejście do ligi „Skoda” — „Union-Touring”. W Krakowie mecz ligowy „Garbarnia” — „Warszawianka”. W Poznaniu mecz ligowy „Warta” — „Wisła”. W Bydgoszczy regaty wiosłarskie o mistrzostwo Polski. W Wielkich Hajdukach derby piłkarskie Śląska „Ruch” — „Ślask”. W Katowicach mecz lekkoatletyczny Pomorze — Śląsk. W Chorzowie ogólnopolskie wyścigi motocyklowe.

Hokej na trawie

Kurs instruktorów hokejowych organizuje PZHT w dniach od 19 sierpnia do 1 września, dostępny również dla niestowarzyszonych. Lekcje odbywać się będą na boisku przy strzelnicy małokalibrowej przy ul. Fr. Ratajczaka codziennie od godz. 16,30, w soboty od godz. 16. Zgłoszenia przyjmuje p. Wincenty Regowski, ulica Skarbowska 20, m. 13, do 10 bm.

Lekka atletyka

Walasiewiczówna wystąpiła z „Sokoła” PAT. donosi, że Walasiewiczówna zwróciła się do sekcji kobiecej „Soko-

WARSZAWSKIE TOWARZYSTWO UBEZPIECZEN S.A. WARSZAWA, JASNA 4
nr 12 141

Sportowy” II Ostrów.
Klasa C grupa I „Nielba” Wągrówiec, „Concordia” Murowana Goślina, „Rogoziński Kl. Sportowy” Rogoźno, „Sparta” Oborniki, „Strzelec Wronki”, „Szamotulski Kl. Sportowy” II Szamotuły.
Grupa II „Sokół” Gniezno, „Sokół” Mogilno, „Wiktoria” Września.
Grupa III „Obra” Zbąszczyń, „Promień” Opalenica, „Sokół” Opalenica, „Polonia” Nowy Tomyśl.
Grupa IV „Czarni” Wolsztyn, „Sokół” Wolsztyn, „Korona” Bukowiec, „Dyskobolja” II Grodzisk.
Grupa V „Strzelec” Środa, „Unja” Swarzędz, „Britania” Poznań, „Polonia” Poznań, „Grom” — Poznań.
Grupa VI „Legja” Środa, „Pogoń” Środa, „Naprzód” — Poznań, „Sokół” II Poznań, „Sława” Poznań.
Grupa VII „Sokół” Mosina, „Orkan” Fabianowo, „Stella” Zabikowo, „Strzelec” Luboń, „Lipno” Stęszew.
Grupa VIII „Naprzód” Ostrów, „Strzelec Wieruszów”, „Raszkwianka” Raszków, „Wiktorja” Ostrzeszów, „Polonia” II Kępno, „Sokół” II Kępno.
Grupa IX „Kania” Gostyń, „Sokół” Rawicz, „Czempiński Kl. Sportowy”, „Sokół” II Leszno, „Kościński Kl. Sportowy” II Kościan.
Grupa X „HCP” III, „Warta” III, „Cybina” II Poznań, „Poznania” II Poznań, „Sparta” II Poznań, „Czarni” Poznań.
Grupa XI „Legja” III Poznań, „Admira” II — Poznań, „San” II Poznań, „Pogoń” II Poznań, „Korona” II Poznań, „Pentation” II Poznań.

Jak z powyższego wyniku, zgłosiło się do klasy B 28, do klasy C 55 drużyn, do tego dojdą jeszcze zespoły naszej czolowej klasy w liczbie 10, tak, że razem walczyć będzie 93 drużyn o mistrzostwo naszego okręgu.

Największy zegar na świecie

Znajduje się on na gmachu perfumeryjnej firmy Colgate w Nowym Jorku. O jego imponujących rozmiarach świadczą następujące cyfry: średnica cyferblatu 16 metrów, długość wskazówki minutowej 6 i pół metra, godzinowej 7 metrów, waga wskazówki minutowej 98 kilogramów, godzinowej 121 kilogramów, waga całego mechanizmu zgrą 500 kilogramów.

Zwiedzajcie wszyscy

OGRÓD ZOOLOGICZNY

w niedziele i święta
wstępne do połowy

zniżone
1000 zwierząt

Nagrody Sportowe
PUHARY
ZETONY
MEDALE
Wielki wybór — ceny niskie
T. GĄSIOROWSKI
POZNAŃ, ŚW. MARCIN 34
TELEFON 55 28.

nr 269a

Niedziela na boiskach

Program niedzielnych imprez sportowych jest następujący: Warszawa — na pływalni przy ul. Łazienkowskiej dalszy ciąg mistrzostw w pływackiej Polsce.

W Parku Szkolnym im. Sobieskiego zawody lekkoatletyczne pań i panów, na których Walasiewiczówna podejmie atak na rekordy światowe na 100 i 200 m.

Na Stadionie Wojska Polskiego mecz ligowy „Polonia” — „Pogoń”.

KLAWIOL „Ap. KOWALSKI” usuwa bezpowrotnie ODCISKI

nr 11 116

Za ogłoszenia i reklamy odpowiada administracja w osobie Antoniego Leśniewicza w Poznaniu.

Dnia 2 sierpnia 1935 r. o godz. 17 zasnął w Bogu, po ciężkich cierpieniach, opatrzony Sakramentami św., mój najdroższy mąż, nasz ukochany ojciec, teść i dziadek, ś. p.

Kazimierz Weychan

przeżywszy lat 65. Pogrzeb odbędzie się w poniedziałek, dnia 5 b. m. o godzinie 17 z domu żałoby na ementarz parafjalny.

Ciężko strapieni

Stęszew, Berlin. **żona, dzieci i rodzina.**

Osobnych zawiadomień nie wysyła się.

060 11 571

z Kuztelskich

Salomea Lindnerowa

zasnęła w Bogu dnia 2. 8. 35. po długich i ciężkich z anielską cierpliwością znośzonych cierpieniach, opatrzona kilkakrotnie Sakramentami św., przeżywszy lat 68.

Pogrzeb odbędzie się w poniedziałek 5. 8. 35. o godz. 5-tej po poł. z kaplicy Szpitala Wojsk. Wały Jana III. na ementarz garnizonowy.

W ciężkim smutku pogrążeni
dzieci i rodzina

zg 11 570

Dnia 1 sierpnia 1935 r. zmarł nagle namiętny, zapomniany mąż, nasz dobry najukochańszy ojciec, teść i dziadek, ś. p.

Stefan Gąsiorowski

w 57 roku życia. Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, 4 bm., o godz. 3 po poł. z kościoła na ementarzu w Górczynie.

W nieutulonym smutku i żalu pogrążeni
żona, córki, zięć, wnuczka i rodzina.

Poznań, ul. św. Józefa 6 m. 15. zg 11 571

W dniu 1 sierpnia 1935 r., zmarł nagle, nasz długoletni współpracownik, ś. p.

Stefan Gąsiorowski

Wzorową i nawlekroś uczciwą pracą zaskarbił sobie pełne zaufanie. Pamięć o Nim zachowamy na zawsze. Msza św. za spójność Jego duszy odprawi się w czwartek, 8. bm., o godz. 7 w kościele O. O. Salezjanów przy ul. Maszalskiej.

Dyrektor i urzędnicy
Oddz. Poznańsk. B-ku „Vesta”.

zg 11 572

Wróciłem

Dr. Watta-Skrzydlewski

Kierownik
Instytutu Diagnostycznego Chorób serca
POZNAŃ, ul. Św. Marcin 66-67

Godz. przyj. 11-1 i 5-7

dg 3 441

Powrócił

Dr. Wacław Majer

Ginekolog - akuszer
ul. Jasna 16 - Tel. 68-71

ordynuje 12-1 i 4-5,30

dg 3 425

Polecamy DO BUDOWLI!

— Dźwigary. Żelazo
Żelazo do betonu
Gwoździe i śruby
Okucia do pieców i kuchni
Kuchnie westfalskie
Kotły do pralni
Piece żelazne
Zamki i zawiasy do drzwi i okien
Okna lano-żelazne
Siatkę ocynkowaną na płoty

Ceny najtańsze.

Cenniki na żądanie

T. Krzyżanowski

Spółka z ogr. odp.
w Poznaniu, ulica Szewska 16
Telefon nr. 30-38 i 36-90

nr 11 190

ORYGINALNE PROSZKI

„MIGRENO-
NERVOSIN”
R.M.S.W. N1559
ZNAK FABR.
z KOGUTKIEM
SA ŚRODKIEM
KOJĄCYM BÓLE
ZASTOSOWANIE:

BÓLE GŁOWY
MIGRENA, NEURALGIA

BÓLE ZĘBÓW
GRYPA, PRZEZIĘBIENIA
BÓLE: ARTRETYCZNE,
STAWOWE, KOSTNE I T.P.

ŻĄDĄCIE ORYGINALNYCH PROSZKÓW
ZE ZN. FABR. KOGUTEK
SPRZEDAJA APTEKI

nr 12 057

Wspólnika

do rozparcelowania
większego gruntu na granicy m. Poznania poszukuję.
Zgł. Kurjer Pozn. zg. 11 565

MAGAZYN KAPELUSZY DAMSKICH

„JANKA“ Poznań, ul. Wielka 12
nowootwarty — poleca modne fasony. Szanowną Publiczność nprzejmie proszę o odwiedzenie i poparcie.
Przedsięb. chrześcijańskie. Z poważaniem JÓZEF FRANSKI

zg 11 569

Na czas wakacji

polecam na suknie jedwabie, samodziały, muśliny i krepony oraz PŁASZCZE KAPIELOWE i plety do podróży

W. GROSZKIEWICZ, Poznań, Stary Rynek 59/60

Specj. dział dywanów, chodników, firan i koider na wacie i wełnie. dg 4546-769

Okazały LOKAL HANDLOWY

w Bazarze

z 2 reprezentacyjnymi oknami wystawowymi, wychodzącymi na plac Wolności, do odnajęcia wprost od właściciela.
Zgłoszenia przyjmuje Pg 5093-31.39

Zarząd

Bazaru Poznańskiego Sp. Akc.
Aleje Marcinkowskiego 10.

Wyjechałem

Z dniem 1. IX. 35 przenoszę mą praktykę denty-
styczną do własnego domu przy ul. Wybickiego 2.
Tel. 56-33

zg 11 573

K. PERKITNY.

Wróciłem

DR. G. WEISE

godz. przyj. 11-1, 3³⁰-5.

Poznań, ul. Jasna 19

ng 18 603

Wróciłem

Dr. Baraniecki

lekarz dentysta

św. Marcin 18 telefon 13.13

Godz. przyjęć od 10-12 i 3-4,30 Pg 5151-55,366

Nasze Ceny

podczas sprzedaży
Porcelanowej!

Od 5-go do 20-go sierpnia

Każda cena — przebojem!
Każdy przebój — wysoka
jakość towaru! —

Partja - Dywaników 2³⁰ zł
imit. persk. trwale gatunki
100 x 50 cm.

Partja - Dywaników 3²⁵ zł
imit. persk., śliczne wzory
140 x 70 cm.

Partja - Dywanów 13⁰⁰ zł
imit. persk. w różnych kolorach
200 x 140 cm.

Dywany Bouclé 68⁰⁰ zł
modne wzory — gat. trwale
300 x 200 cm.

Dywany Bouclé 98⁰⁰ zł
bardzo praktyczne
350 x 250 cm.

Partja - Dywanów 125⁰⁰ zł
plusz. — ładne wzory
300 x 200 cm.

Dywany Pluszowe 139⁰⁰ zł
pierwszorzędne gatunki
300 x 200 cm.

Dywany Velourowe 146⁰⁰ zł
prześliczne desenia
300 x 200 cm.

Chodniki Kokosowe 2⁶⁰ zł
bardzo trwale i praktyczne od

Materiały meblowe 1⁹⁵ zł
trwale gatunki — szerokie 130 cm. od

Materiały dekoracyjne 3²⁵ zł
śliczne wzory — szer. 130 cm od

Inne gatunki obniżamy

.12%

Imponujący wybór!

Gatunki pierwszorzędne

Największy specjalny magazyn

POZNAŃ, UL. WOŻNA 12

Jeszcze tylko kilka dni

Tania Sprzedaż Posezonowa

Podajemy rękę wszystkim, którzy w tych ciężkich czasach, licząc się z każdym groszem, nie uzupełnili swej garderoby. Teraz mają wdzięczną okazję do zapoznania się u nas w tak bardzo potrzebny **garnitur lub płaszcz**. Znakomite nasze materiały, pierwszorzędne wykonanie, najmodniejsze fasony dostosowane ściśle do każdej figury a przede wszystkim **ceny rewelacyjnie niskie** sprawią każdemu nabywcy prawdziwą niespodziankę i rzetelną radość.

DLA PRZYKŁADU KILKA CEN:
 płaszcze męskie (prochowce) . . . od zł 12,—
 płaszcze męskie (garbard. wełn.) od zł 29,—
 ubrania męskie letnie do prania od zł 12,—
 ubrania męskie kolor. wełn. od zł 19,—
 ubrania męskie kamgarnowe od zł 35,—
 ubrania chłop. kolor. wełn. od zł 12,50
 ubrania dzieci. kolor. wełn. od zł 5,75
 ubrania dziec. do prania od zł 4,75
 spodnie—golfsy wełn. męskie od zł 3,95
 spodnie w paski wełn. od zł 6,50

PRAWDZIWA SENSACJA wywołuje nadzwyczajna redukcja cen wielkich partji materiałów na ubrania i palta. **Specjalnie polecam przepisowe mundurki szkolne.**

W. KONKIEWICZ Poznań Stary Rynek 8

Największa Mechaniczna Fabryka i Magazyny wykwiutnej odzieży męskiej i dla chłopców

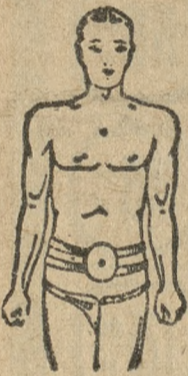
DETAL.

Oddział — GNIEZNO, Rynek 2.

HURT.

**SZLIFIERZA,
FREZARZA,
TOKARZA
i SLUSARZA**
do robót precyzyjnych oraz
ELEKTROTECHNIKA

dobrze obznajmionego z wyrobem grzejników
poszukuje poważna firma na Śląsku.
Oferty z życiorysem i podaniem praktyki
zgłaszać do **PAT Katowice.** ng 13 521

Ważne dla cierpiących na rupturę!

Polecam paski rupturowe na miarę, które powstrzymują pod gwarancją chociażby największą rupturę.
Wyroby moje przewyższają wszelkie wynalazki zagran.
Również wykonuje sztucz. ręce, nogi, gorsety, aparaty, wkładki i obuwie ortopedyczne i t. p. Ceny najniższe!
Posiadam wiele własnych patentów odznaczonych i dyplomów.

F-a Piotr Niedziela — Poznań
Aleje Marcinkowskiego 24 Telefon 38-79

Gumolit

do krycia i smarowania dachów.
Długoletnia wytrzymałość bez smarowania poleca „**HATECH**”
Poznań, św. Marcin 65 dz 81 11

Prz 4463

„**Haftoplis**”
wykonuje mereżkę, okrętkę, dziurki, wykończenie szali, falban, piśnowanie, dekoltowanie, hafty monogramy, tarcze gimnazjalne, obciążanie guzików, nadrabianie sióp, podnoszenie oczek terminowo najtaniej

Stary Rynek 6, tel. 28-10.
wejście Wiankowa.
Prz 4568-28.27

PASY, WEŻE, SZCZELIWA
oraz wszelkie artykuły techniczne i laboratoryjne poleca
Składnica Pozn. Spółki Okowicjanej POZNAŃ
Aleje Marcinkowskiego nr. 20
Telefon 11-82

DRZEWO budowlane, stolarskie
poleca dz 3-93
G. Nowalkiewicz, Poznań, Strzelecka 14a. Tel. 14-59

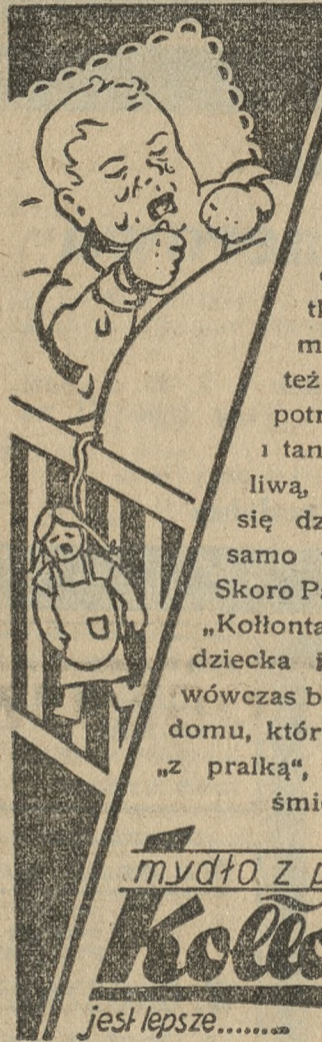
Najkorzystniej Okulary - Binokle
tylko w Zakładzie optycznym
Opto - Orlicki
Poznań, św. Marcin 77
zg 11 348

STENOTYPISTKĘ
polsko-niemiecką, pierwszorzędna siłą, biegłą w tłumaczeniu z języka niemieckiego na polski, z znajomością stenografji niemieckiej poszukujemy od zaraz. Oferty z życiorysem i odpisami świadectw pod „G. J.” Ekspozytura Kurjera Poznańskiego w Gdyni. ng 13 598

Znana, dobrze prosperująca
Fabryka cukrów i czekoladek

z dużym składem detalicznym w najlepszym położeniu Bydgoszczy **sprzedam lub zamienię** na kamienie z powodu choroby (operacji). Oferty pod „P. 741” do Biura Ogłoszeń, Bydgoszcz, Dworcowa 54. ng 13 586

DLA WYTWÓRNI BIELIZNY TRYKOTOWEJ
dostarcza we wszystkich odcieniach i grubościach
TRYKOT JEDWABNY I ELASTYCZNY
og 12 954 Prospekty i warunki poda
Wytwórnia Trykotów, Łódź, ul. Wólczańska 52.

Płacz ukochanego dziecka

Skoro małeństwo krzyczy z całych sił, wówczas jest albo głodne, lub też ma inne jakies dolegliwości. Być może, że dotknięto je zbyt szorstko — przemówić nie może. Bielizna Pani też „płacze”, gdy się ją „szorstko” potraktuje przez użycie złego i taniego mydła. Staje się łamliwą, kruchą i w końcu tworzą się dziury. Bielizna jest tak samo wrażliwa jak niemowlę. Skoro Pani używać będzie mydła „Kollontay z pralką” do mycia dziecka i do prania bielizny, wówczas będą się „śmiać”, a pani domu, która używa tylko mydła „z pralką”, będzie tą „trzecią śmiejącą” się.

mydło z pralką
Kollontay
jest lepsze.....

KAŻDY OTRZYMUJE NAGRODĘ!

kto nadesiło trafne rozwiązanie:

aiwardzu akeiwolce araiw

Za trafne rozwiązanie wymienionego wyżej przysłowia, przeznaczylismy następną nagrodę celem zdobycia klientel:

Nagroda: 1 Motocykl	Nagroda: 11-12 Gramofony walizkowe
„ 2 Maszyna do szycia	„ 13-30 Zegarki męskie
„ 3 Rower damski lub męski	„ 31-40 Obrazy olejne
„ 4-6 Aparaty fotograficzne	„ 41-60 Kasety toaletowe
„ 7-10 Aparaty radiowe	

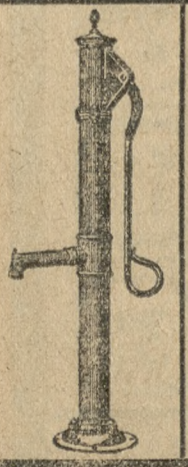
Prócz tego wiele innych nagród oraz wielką ilość nagród pocieszenia. Rozdzielenie nagród odbędzie się pod nadzorem notariusza w terminie, o którym zawiadomi się na piśmie. Nadsyłający rozwiązanie niema żadnych zobowiązań. Rozwiązanie należy przesyłać odwrotnie załączając ewentualnie znaczek na odpowiedź, którą się w każdym razie otrzymuje. Adresować: **Dom Wysyłkowy „POLONJA”, Kraków, Wielopole 8-II**

Mareckiego mieszanki, dropsy i śmietankowa groszowa towar pożądanym i wyróżnianym przez klienta
Fabryka Cukrów St. Marecki, Poznań
nr 12 550

FARB Y LAKIERY POKOSTY
Fabryki J. Perak, Leszno, po cenach fabrycznych tylko
Wodna 13, tel. 53-26, dawniej W. Garbary 39
Pokostczysto lniany zł 1,65 za 1 kg Pokost zwykły lniany zł 1,40 za 1 kg
nr 12 519

SKŁAD

artykułów damskich w centrum Poznania dobrze zaprowadzony bardzo korzystnie do nabycia. Zgłoszenia Biuro Ogłoszeń „Par”, Aleje Marcinkowskiego 11 — pod nr. 31.61. Prz 5117-31.61

STUDNIE

wiercone artezyjskie
POMPY ręczne, manetkowe i mechaniczne
WODOCIĄGI automatyczne
WIERCENIA BADAWCZE

J. Kopczyński i Sp.
Poznań, ul. M. Focha 127. Tel. 60-42
Przedsiębiorstwo wiercenia studzien i zakł. danie wodociągów. Fabryka pomp. dz 3421

Ostrzeżenie

Jedną z najmłodszych, za nieuczciwą konkurencją w międzyczasie ukarana fabryka pianin w Polsce, przedstawia siebie jako największą i najlepszą tego rodzaju fabrykę w Polsce. Ostrzegamy przed rozpowszechnianiem podobnych fałszywych poglądów

Arnold Fibiger,
Największa fabryka fortepianów i pianin w Polsce. Prz 5110-31,47

DŹWIGARY - ŻELAZO

najtaniej w firmie

DEIERLING

SKŁADOWA 4 POZNAŃ SZKOLNA 3
Telef. 3519 3529 Telef. 3518 3543
Pr 5108-31,49

Do Szanownej
Dyrekcji Kursów Maturycznych „WIEDZA”
w Krakowie
ul. Bron. Pierackiego 14.

Donoszę uprzejmie, że dnia 14 maja br. złożyłem egzamin z 6-ciu klas gimn. typu hum. w Państw. Gimn. V. im. Jana Kochanowskiego w Krakowie.

Przy tej sposobności pozwolę sobie złożyć tak Kierownictwu, jak i Panom Profesorom za nader gorliwą i tak owocną pracę, moje najgłębsze podziękowanie.

Jan Andrzej Bezdard
Pg 5101-70.89 Przyborów, pocz. Szczepanów k/Brzeska.

Tanie ogrzewanie niedrogim opalem

daje uniwersalny kocioł pat. „Höntscha“ do ogrzewań centralnych, wodnych i parowych. Spala nie tylko koks i węgiel, ale i torf, miel, drzewo, wióry, trociny i różne odpadki, przyczem zapewnia długopalny ogień. nr 13 502

Höntscha i Ska. Sp. z o. o.
Odewnia kotłów ogrzewalnych
Poznań-Rataje VI, Tel. 37-92

Inżynier - handlowiec

obeznany z gospodarką w kotłowniach poszukiwany do objęcia przedstawicielstwa krajowej firmy na woj. Poznańskie. — Artykuły bezkonkurencyjne z dziedziny gospodarki cieplnej. — Oferty z życiorysem „Inżynier - Handlowiec” Biuro Ogłoszeń, Pietraszek, Warszawa, Marszałkowska 115. ng 13 583

FABRYKĘ MEBLI

z tartakiem, wszelkimi maszynami, budynkami fabrycznymi, szopami, obszernym placem i domem mieszkalnym, położ. w Starogardzie przy głównej ulicy, blisko dworca — nadająca się na każde przedsiębiorstwo

wydzierżawimy lub sprzedamy zaraz lub później na korzystnych warunkach.

Miejska Komunalna Kasa Oszczędności w Starogardzie
dg 3433 Rynek nr. 3. Tel. 250.

Dla mającego być zorganizowanego gimnazjum prywatno-koedukacyjnego ewtl. miejskiego w Lubawie poszukuje się **KIEROWNIKA WZGL. DYREKTORA**. Może być emeryt. W bieżącym roku chodzi o uruchomienie tylko pierwszej klasy. Zgłoszenia możliwie wyczerpująco uprasza się kierować do niżej podpisanego.

dg 3453 **ZA KOMITET: Wojciechowski, burmistrz.**

Poszukiwany **energiczny przedstawiciel** branży dywanowo-mebelowej, dobrze zaprowadzony u miejscowej klienteli. Oferty pod „Przedstawiciel” do biura ogłoszeń „Promień”, Łódź, ul. Andrzeja 2. ng 13 086

Nagłówkowe słowo (tłusto) 25 groszy, każde dalsze słowo 15 groszy, 5 liczb = jedno słowo. l, w, z, a = każde stanowi 1 słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 100 słów, w tem 5 nagłówkowych.

OGŁOSZENIA DROBNE
Ogłoszenia wśród drobnych:
1-linowy milimetr 50 groszy

Znak oferty naprzykład: n 3695, z 21 025, d 1811 i t. d. = 1 słowo.
Drobne ogłoszenia w dni powszednie przyjmuje się do godz. 11.10, w soboty i dni przedświąteczne przyjmuje się do godz. 11.00.

1. DOMY-PARCELE

Sprzedam
nowa 3 piętrowa kamienica, plac budowlany, narożnik. Poznań. 70 000 zł. wpłaty 55 000 zł. reszta hipoteka, bez podatków, Komorne 7 200 zł. lub zamienie na kamienicę lub wille w Toruniu. Zgłoszenia pisemne: Hela Góra, Toruń, Bydgoska 52. dg 3 356

Dom komfortowy
z składem białawych konfekcyj, artykułów meskich, od lat dobrze zaprowadzony w pełnym biegu, (4 okna wystawowe) dla zmiany stosunków zaraz do sprzedania, właściciel A. Dąkowski, Leszno, Rynek nr 6. dg 36 312

Kamienica
w Swarzędzu ulica Kórnicka 21 z ogrodem (nadającym się pod budowę) odpow. edmie dla handlarzy, rzemieślników sprzedam szybko decydującemu korzystnie za gotówkę.

Willa
nowo wybudowana na Winiarach, 7 lokatorów, potrzeba 20 000, reszta Bank Gospodarstwa Krajowego. — Oferty Kurjer Poznański dg 26 348

Kamienica
Kościelnia, najlepsze położenie, dobrze rentująca, nadająca na przedsiębiorstwo przemysłowe. — Cena 48 000. Bronzowski, Kościelnia, Szeroka 1. dg 26 243

Wille
kupie Poznań, bliższe szczegóły podać Kurjer Pozn. dg 26 891

Kupię
dom w Poznaniu, tylko od właśc. — aenci wykluczeni, za cenę 45 000 zł. wpłata 25 000 gotówka. Reszta dobrze oszczędzona i może być miesięcznie słać. Oferty do Kurjera Pozn. dg 3430

Kamienice
komfortowa dobrej budowy blisko centrum kupie. Wpłata 60 do 70 000. — Szczegółowe oferty Kurjer Poznański dg 27 145

Parcelę
pod dom III — IV piatr blisko centrum za gotówkę kupie. — Oferty Kurjer Pozn. dg 27 146

Domek - wille
kupie, okolica Poznania. Oferty cena do Kurjera Poznańskiego dg 27 132

Willa Swarzędz
duży ogród, centralne wodne ogrzewanie, 6 pokoi, wodociąg, prąd, sprzedaż — dzierżawa. Oferty Kurjer Poznański dg 27 100

Parcelę
kupie do 10 000 budowa zwarta. Oferty Kurjer Poznański dg 27 106

Parcelę
Sołacz, Wołyńska, Winiarska. Wiadomość: Szczanieckiej 1, mieszkanie 19, telefon 74-15. dg 26 963

Zamienie
parcelę — ogród działnica willowa na dom mieście prowincjonalnym. Oferty Kurjer Poznański dg 26 866

Dom
bez długu w restauracji, sala, zażądaniem w najlepszym położeniu przy targowisku w pow. mieście 9 000 mieszkańców, Poznańskie, z powodu choroby korzystnie do nabycia. Oferty Kurjer Poznański dg 3420

Dom
pięciomieszkaniowy, skład kolonialny Górczyn 21 000, wpłaty 16 000. Oferty Kurjer Poznański dg 26 832

Wille
Kupie wille więcej mieszkaniowa w okolicy Grunwaldzkiej lub Ostrogora, wpłaty 20 000 z amortyzacją. Pośrednicy wykluczeni. Oferty Kurjer Poznański dg 26 741

Wille
sześciopokojowa zimowa, pełny komfort duży ogród, pięknie położona sprzedam za gotówkę. — Karpłowski, Puszczykowo, Ogrodowa 7. dg 24 068

Parcelę
willowa lub wille nowa amortyzacyjna blisko tramwaju kupie. Szczegółowe oferty cena Kurjer Poznański dg 27 022

Dom
skład, miasto, prowincja, przebudowa potrzebna — 25 000, wpłaty 16 000. Oferty Kurjer Poznański dg 27 401

Parcelę
okolice Ostrogora kupie. Oferty Kurjer Pozn. z podaniem ulicy, obszaru i ceny dg 27 377

Dom
3 piętrowy Jeżyce 70 tys., 30 000 amortyzacji. Grudzień 30 m. 13. dg 27 386

Kamienicę
trzypiętrowa Jeżyce 1912 zbudowana, czynsz 6 000 ustawowy, cena 65 000, wpłaty 35 000, reszta amortyzacja. Kamienica centrum czynsz 4 000 cena 28 000 wpłaty 16 000 na sprzedaż. Nowak, Poznań, Focha 15 „Pawilon”. dg 27 395

Kamienicę
kupie spieszenie handlowej dzielnicy Poznań 90 — 100 000 lub 160 000 wpłacając wille 60 000. Zgłoszenia Agencja Kurjera Poznańskiego Gniezno 101. ng 13 093

Przyjmę
administrację domu, mogę złożyć gwarancję. Oferty Kurjer Pozn. dg 27 000

Nawskroś
sumienny, rutynowany przyjmie administrację domów. Daje kaucję hipoteczną na własnej nieruchomości. Oferty Kurjer Pozn. dg 27 051

Dom
wille Poznań kupie bez pośrednictwa, wpłata 15 000. Oferty podaniem położenia, ceny, opisie obiektu do Kurjera Poznańskiego dg 27 062

Parcelę
w okolicy Diakonisk przy Marcelińskiej zaraz korzystnie sprzedam Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego dg 27 067

Parcelę
Aleja Szelągowska tania sprzedam. Oferty Kurjer Poznański dg 27 080

2 parcele
przy ul. Winogrody sprzedam. — Informacje: Poznań, Sw. Leonarda 4, m. 4. dg 27 174

Dom
nowy sprzedam, cena 7000, wpłaty 4000. Rogoźno, Działkowa 3. dg 27 197

Kamienicę
nowa, mieszkania komfortowe, dochód 17 000, sprzedam 145 000, wpłaty 55 000, reszta amortyzacja. Kosmann, Fredry 6. dg 27 186

Dom
Lazarz sprzedam 29 500, wpłaty 23 500. Adres Kurjer Poznański dg 27 211

Parcela
ogród 1 800 m². Jeżyce, blisko tramwaju korzystnie sprzedam. Wskaże Kurjer Pozn. dg 27 241

Wille
amortyzacyjna, dwumieszkaniowa, komfortowa, ogrodem sprzedam, wpłaty 28 000. Oferty Kurjer Pozn. dg 27 240

Kamienicę
nowa, Marszałka Focha, dochód 8 220, cena 72 000, wpłaty 40 000, sprzedaż Ratajczak, Poznań, Jezicka 12. dg 27 350

Administracje
domu przyjmie oficer emeryt. Laskawe oferty Kurjer Pozn. dg 27 203

Wille
dwumieszkaniowa 20 000, odchodzi 7000 amortyzacji. Poznań, „Informator” Skarbowska 1. dg 27 254

Kamienicę
bezpodatkowa Focha 3 500 dochodu, 28 600. Poznań, „Informator” Skarbowska 1. dg 27 253

Kamienicę
komfortowa, składami, Starym Rynku Poznań, dochód 18 000, cena 155 000, wpłaty 75 000, reszta bank, sprzedaż Ratajczak, Jezulicka 12. dg 27 348

Wille
styl nowoczesny 1 300 m² ogrodu sprzedam zaraz za 6000 złotych. M. Jamecki, Krosno (Mosina) przy wiatrakach. dg 3365

Najtańsze parcele budowlane przy Osiedlu Warszawskim
bardzo korzystnie położone, światło, wodociąg, Małecki, Droga Debińska 11. Telefon 11-90. Pg 4 564-28.9

Parcel
kilka ślicznych wyjątkowo tania sprzedam Jadwiga Hepkowska, Poznań-Główniec za Osiedlem Warszawskim (przy Leńniczówce). dg 27 176/7

Ładny dom
pośród bogatej wsi, stosowny na skład, 4 morgi ogrodowej ziemi, chlew na sprzedaż wzgl. zmianę Poznaniu lub poblizu. Zgłoszenia Kurjer Poznański ng 13 581

Dom
kupie w dobrej dzielnicy Poznań z dochodem brutto 25 000 do 30 000. Oferty szczegółowe nadsyłać do Biura Ogłoszeń Pietraszka, Warszawa, Marszałkowska 115 pod „Dom Poznań”. ng 13 584

Administracje
nieruchomości przyjmie doświadczony specjalista wyższy urzędnik. Zgłoszenia Kurjer Poznański dg 27 438

Willa
bocznym domem, ogrodem, czynsz 188,— za 28 000 gotówki 23 000. — Adres wskaże Kurjer Poznański dg 27 452

Kupię
dom gotówk 20 000 Kasian, Orchowo, pow. Magilno. dg 27 626

Grunt
z wzorowo zaprowadzonym ogrodem i placem pod wille ca. 2000 m² (2 parcele) w okolicy ul. Ostrogora korzystnie na sprzedaż. Zgłoszenia Kurjer Pozn. dg 27 442.

Kamienica
komfortowa śródmieście solidna, nowsza, mieszkania 4 — 3 pokoi wpłaty 130 000. Małecki, Rybaki 20a. dg 27 297

Dom
willa nowa, pięciomieszkaniowa, wpłaty 30 000. Małecki, Rybaki 20a. dg 27 298

Domek
czteropokojowy ogród pół morgi wpłaty 9 000. Adres Kurjer Poznański dg 27 329

Wille
dwumieszkaniowa przy tramwaju 22 000 sprzedam właściciel. Oferty Kurjer Pozn. dg 27 305.

Kamienica
nowa komfortowa dochód 8 100, sprzedam 60 000, przejęcie 10 000, amortyzacji. Oferty Kurjer Poznański dg 27 622

100.000
wpłata na kamienicę. Oferty Kurjer Poznański dg 27 621

Kamienicę
lub wille kupie, wpłata 25 — 30 000. Oferty Kurjer Poznański dg 27 702

Parcelę
na Lazarzu, Górczynie sprzedam. Oferty Kurjer Poznański dg 27 633

Wybór
korzystnych kamienic, wille poleca Gruszczyński, Pocztowa 30, telef. 38-66. dg 27 620

Kamienica
nowa trzymieszkaniowa, ogród przy Focha 29 000, amortyzacja 6 000. Nowakowski, Wielkie Garbary 48 — 21. dg 27 649

Wille
domy parcele poleca Dom Złocien Poznań, Wrocławska 22. dg 27 637

Kamienicę
komfortowa masywna dochód 12 tys. sprzedam 75 000, wpłaty 55 tys. Oferty Kurjer Poznański dg 27 632

Kupię
wille (dom) więcejmieszkaniowa hipotekę amortyzacja cena do 40 000, wpłaty 22 000. Tylko szczegółowe poważne oferty Kurjer Poznański dg 27 664

Kamienicę
nowa wpłaty 50 000 sprzedam. Zgłoszenia Kurjer Poznański dg 27 647

Kamienicę
3 oficyny, 2 place budowlane, morze ogrodu, najgłębszej ulicy Bydgoszczy. Dochód 6000, cena 35 000. Oferty Kurjer Pozn. dg 27 671

Kupię
wille nowa lub starsza, okolice Ostrogora, Aleja Wielkopolska, koło Opery, wpłata 50 000. Tylko właściciel. Oferty Kurjer Pozn. dg 27 645

2. PIENIADZ

Wysokie
wynagrodzenie za wskazanie stałej posady biurowej. Oferty Kurjer Poznański dg 25 575

12 000,—
poszukuje apteka wartości 10 000 l. hipotekę na rok lub umowa. Poznańskie. Oferty Kurjer Poznański dg 27 017

Spółniczka
lub spółnik 3 000 — 4 000 zł w gotówce, do dobrze prosperującego interesu potrzebni. — Zgłoszenia Kurjer Pozn. dg 27 239

500
5 miesięcy potrzebuje, gwarancja. Oferty Kurjer Pozn. dg 27 376

10 tysięcy
na 6 miesięcy wypoczątko tylko na dokończenie budowl. Oferty Kurjer Pozn. dg 27 370

15 000
poszukuje wspólnika fabryka przetworów żywnościowych, kapitał oprocentowuje się 60%. — Oferty Kurjer Pozn. dg 27 643

Śłużąca uczciwa
potrzebna zaraz. Piekarnia, Rynek Jeżycki 2. dg 27 575

Poszukuję
10 do 15 000 na hipotekę nowego domu Poznań, wartość 120 000 na 1—2 lat, procent według umowy. Oferty Kurjer Pozn. dg 27 315.

Złote
marki sprzedam. Oferty Kurjer Poznański dg 27 447.

Wspólnika
korespondenta, dobre warunki, udział 300—400. Oferty Kurjer Poznański dg 27 427.

Uważamy sobie za zaszczyt zawiadomić naszą Wielce Szanowną Klientelę o przeniesieniu magazynu do nowego, większego lokalu pod nr. 10-ty, obok cukierni „Europejska”.

Jaknajprzejmiej prosimy o zwiedzenie naszego nowoczesnie urządzonego magazynu, zaopatrzonego w jeszcze bogatszy wybór najmodniejszych towarów.

S. Kaczmarek
Poznań, ul. 27 Grudnia 10 (dawn. nr. 20)
Przodujący i najstarszy magazyn modnych artykułów damskich i dziecięcych

OTWARCIE w PONIEDZIAŁEK o GODZ. 12-tej

L. KAPELA
WROCLAWSKA 18
ng 12 511

Dom przesyłkowy pierwszorzędných materiałów wełnianych w Bielsku przyjmie **Panow** dobrze zaprowadzonych u krawców i klienteli prywatnej. Wynagrodzenie na dość wysoką prowizję. Wysyłki dokonuje firma i tylko za zaliczeniem. — Zgłoszenia pod dg 3426 do admin. Kurjera Poznańskiego.

Największy wybór Tapety Linoleum Ceraty Chodniki Dywany Dywaniki

połącza tania **Zb. Walligórski**
Poznań, Pocztowa 31
Telefon 12-20
Przyjmuje asygnaty Tow. „Kredyt”

Szkoło okienne, ogrodowe i inne
Polskie Biuro Sprzedaży Szkła S. A.
Biuro i skład przeniesione na ul. Woźna 15 tel. 28-63 (przy Starym Rynku)

SPRZEDAŻ SPADKOWA.
W środę, dnia 7 sierpnia 1935 r. o godz. 10 przed południem odbędzie się licytacja sprzętów pokojowych, kuchennych, starego żelaza i szmatów przy ul. Marszałka Focha 15.
W razie niepogody odbędzie się licytacja dnia następnego o tej samej godzinie.
ng 13 605/6
Miejska Komisja Opieki Społecznej w Poznaniu.

Parcele budowlane
sprzedaje od 50 groszy za metr kwadratowy Biuro parcelacyjne majątności Kobylepole Poznań, pl. Nowomiejski 5 m. 18, dom ogrodowy. Telefon 19-12. dg 3457
Najpewniejsza lokata kapitału.

Kryształy

belgijskie liki, dają mieszkanie, różne srebra, 4 obrazy

osiemnastoosobowy

złoty srebrny, dwunastoosobowy „Fraget”

Kanapę

fotele mahoniowe, tania „Lamus” Strzelecka 1, zdg 27 449

Okazjal

Wagę uchylną Dayton sprzedam. Pierackiego 20, skład futer, zdg 27 424

Motocykli

kilka okazynie sprzeda. Nowa-czka, Górna Wilda 30, zdg 27 445

Młyn

gospodarczo-handlowy, przemial 120 ctr. Kujaawy, sprzedam korzystnie. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 519.

Zakład

fryzjerski, damsko-meski, istniejący 40 lat, tani, dzierzawa, 2 pokoje kuchnia, sprzedam. Oferty Kurjer Pozn. zdg 27 520.

Stół

dębowy, duży masywny sprzedam tania. Dąbrowskiego 57 — 4, zdg 27 544

Pianina

Fortepiany swiatowej slawy marki „Arnold Fibizor” Kalisz (Polskiego Radja) dostarcza po cenach fabrycznych Drygas, Poznań, Podgórna 10 a, Pz 4559,60-26,68

Rowery

damskie, meskie okazynie. Tran-gutta 23 m. 8, zdg 27 293

Drogerję

w Koscianie sprzedam okazynie, powód stosunki rodzinne. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 27 299

Okazjal

fortepian czarny „Irmler” 550.— Frusa 19 m. 16, zdg 27 288

Bacznosc emigrancji!

Jadłodajnie dobrze prosperująca sprzedam. Oferty Kurjer Pozn. zdg 27 286

Szczeniaki

(wilki) czystej rasy ladne okazy. Zapytac Szeszuła, Fredry 2 — skład, zdg 27 282

Trzykółowce

inwalidowe, towarowo buduje Czerniak, Mickiewicza 18, zdg 27 335

Motor

zmienny 6 — stal 3 KM nożyce rewolwerówka, transmisja, imadła, blaszana szafa. Tel. 60-10, zdg 27 333

Parkietowe posadzki

dostarcza solidnie i fachowo znana firma Koraszewski i Marweg, Poznań, Plac Wolności 14 a, dz 3239/40

Maszyny

do szycia najlepsze krajowe i zagraniczne najtaniej Polna Flizierski Poznań, św. Marcina 23, zdg 15 221/2

Sprzedam

młocarnie parowa i lokomobile Cegielski 1910 r. w dobrym stanie oddam ewentl. pojedynczo. Majętnosc Rgielsko, poczta Wągrowiec, zdg 27 014/15

Dywan

smyrniski 2 x 3. Poznań, Piekary 5 — 6, zdg 27 331

Fortepian

koncertowy, krótki, dywan recznie wiązany 3x4, rozmaite meble antyczne, Skarbowska 4, parter, m. 8, zdg 27 363

Kafle

tanio. Milich, Dolna Wilda 49, zdg 27 362

Tapczany — Fotele

Leżanki najkorzystniej z pracowni od fachowca. Wrocławska 13, dz 3 437

Motory

6 koni 220, prad stal, 4 koni dynamo. 1-konny motor 1/2 konia motor. Tablica rozdzielcza z aparatami tanio sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 408

Pianino

krzyżowe zegranczne, Marcina 15 — 5, zdg 27 411

Centralne ogrzewanie

na 28 ubikacyji, malo używane sprzedam. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 27 410

Pianino

czarne, prawie nowe sprzedam. Wyspiańskiego 9, skład galanterji, Pz 5 107-55,377

Meble

polecia najkorzystniej K. Bakos, Stary Rynek 51 dz 3430/40

Pierze, puch

polecia najtaniej Stanislaw Dyczkowski Poznań, Wierzbiciele 13, Najnowsza czyszczenia pierza, zdg 27 033/4

Nieruchomosc

w miescie powiatowem z dobrym i duzym ogrodem owocowym, polozona przy bardzo ruchliwym handlowej ulicy, od zaraz korzystnie do sprzedania. Zgłoszenia do L. Toeffling, Nowy Tomyśl, Poznańska 2, dz 18 038

Skład

spożywczy, dobrze prosperujący, klientela gotówkowa, mieszkanie, magiel. Adres Kurjer Poznański zdg 27 347.

Kolonjalke

bardzo korzystnie centrum „Jur” Piekary 26, zdg 27 320

Motory

220 stal, jednokonne, Ratajczaka 31, warsztat, zdg 27 316

Zegar

stojący sprzedam. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 27 523

Fortepian

Quandt, korzystnie. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 524

Materace

tapczany leżarki, fotele, kanapy najtaniej wzrost pracownia — Wielkie Garbary, narożnik Woźnej, suterena, zdg 27 581/2

Parcele

tanio sprzedam Minikowo obok szkoły. W. Luczak Minikowo, Pilsudskiego, zdg 27 535/6

Rowery

najtaniej polecia Flizierski, Poznań, św. Marcina 23, zdg 26 302/3

Nowy dom

3 pokoje, kuchnia i morga pod budowę, Ostrów Wielkop., Polna 35, ng 12 900

Skład

niem, ruchliwa ulica, sprzedam, spożywczy i owoców, mieszka. Adres Kurjer Pozn. zdg 27 525

Samochodzik

dwuosobowy na chodzie. Libelta 13, Moskowiak, zdg 27 530

Piekarnia

dobrze prosperująca przy ruchliwej ulicy, całkowitem urządzeniem na sprzedaż. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 540

Motory

1, 2, 3 KM stal, sprzedamy. Energia, Poczta 11, zdg 27 597

80 szaf

do garderoby względnie akt żelblacha, 2 mtr. wysokie, pół mtr. szerokie. Chrzastowski, Grocho-wa Łąki 5, zdg 27 591

Szafa żaluzyjna

do akt, jak nowa tania Hotel lózko — kilimy Dywan pluszowy 2x3, okazynie Salonik wenecki pięknie rzeźbiony, tania. Poznański Dom Komisowy, zdg 27 434

Dominikańska 3

„Alfa” - Szkolna 10 narożnik Jaskółczej Klamry - Klipsy - Guziki żurnale wielki wybór ceny niskie, zdg 27 434

Futro

zrebce, francuskie, nowe korzystnie. Masztalarska 7 m. 4, zdg 27 436

Kolonjalke

25 lat w jednych rekach towarem, mieszkanie, 4-pokojowe, komfort, cena 2 500 sprzedam. Metelski, Zielona 3, zdg 27 489

Rzeźnictwo

dobrze zaprowadzone z mieszkaniami lub bez blisko Poznania zaraz do oddania. Obrót roczny około 40 000. Do objęcia potrzeba ca. 3 — 4 000 zł. Oferty „Par” Poznań pod nr. 31,51, Pz 5 113-31,51

Samochód

sportowy Chevrolet 4 w dobrym stanie gotów do jazdy korzystnie sprzedam. Oferty Kurjer Pozn. zdg 27 521

Lampe

kwarcową. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 27 522

Najlepszy rower

św. Marcin 55 Fachowa obsługa, ng 13599-600

Sprzedam

harmonjum (bez rejestrów) i stół krawiecki duży. Łąkowa 4 a, m. 8, zdg 27 514

Dywan perskie

Schiras 272x161 tania Belutschistan 161x104 dobrym stanio tania gobelinie okazynie. Fotele oddzielnie Epinkle jak nowe tania. Waga analityczna jak nowa okazynie Gabinet meski nowoczesny okazynie Jadralnia dębowa orzech polerowany bardzo tania Poznańsk Dom Komisowy, zdg 5124-3167

Pianina

nowe używane dużym wyborze dogodnych warunkach. Kwiatkowi, Pierackiego 15, zdg 27 616

Przedsiębiorstwo handlowe

nadające się na każdą branżę w Swarzędzu z willa, spichrzem, 6200 m² przy iworcu sprzedam lub zamienię. Zgłoszenia „Par” Poznań pod 31,62. Pz 5125-31,63

Sprzedaj

ksiazek szkolnych, wszelkich dzieł wiedzy najtaniej. — Księgarnia-Antykwariat-Wypożyczalnia, Pierackiego 20, zdg 27 368

Abazury

nowoczesne — celowne wykonuje pracownia „Celon” Ratajczaka 18, Wielki wybór, zdg 27 464

Rower

szpradam, Wielkie Garbary 42 — 2 zdg 27 337

Urządzenie

składowe, zablotkę tanio sprzedam. — Adres Kurjer Poznański zdg 27 400

Motocykl

przyczepka sprzedaj — zamienię Czerniak, Mickiewicza 18, zdg 27 336

Przedsiębiorstwo

rozlewnia i przeróbka, korzystnie sprzedam lub zamienię, wartość około 10 000. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 399

Singera

damską tania, Szewska 11, mieszkanie 4, zdg 27 553

Skład

papierni, ksiazek, przyległe mieszkanie, dobre położenie, sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 511

Dla rzeźnika

maszynna krajania szynki korzystnie. Marcina 56 m. 27, zdg 27 321

Radjodbiornik

5 lampkowy okazynie. Piekary 6 m. 2, zdg 27 433

Probiernie

wyśnjk piwa i wódek dobre położenie Poznania sprzedam. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 27 393

Młocarnie

motorowa cylindrowa czyszczenie ewtl. motorem korzystnie sprzedam. Nowak, Szewcuchy, Jasna, ng 13 094

Obrabiarki do drzewa za bezcen

fabryczne nowe z gwarancją z masz. likwidacyjnej St. Sibilski, Gnieszno, ng 13 100

Motor Deutza

leżący 12 KM, na benzol i naftalne w dobrym stanie. Można obejrzeć w ruchu. Leszno, ulica Cieszkowska nr. 9. Wiadomości Poznań, ul. Wodna nr. 13. Cena 800 zł, ng 13 582

11. KUPNA

Srebro

złoto, brylanty kupnie Szulc pl. Wolności 5, Pz 4 566-29,5

Kupię

szluciec srebrny. Zgłoszenia Kurjer Poznański dz 3363.

Młyn

wodny turbinowy 3 do 6 tonn kupię. Oferty Kurjer Poznański zdg 25 824

Sto

tysięcy wpłace na kamienie lub majatek ziemski. Oferty „Par” Poznań, pod nr. 55,366, Pz 5 104-55,366

Rower

używany balonowy, Dom Akademicki m. 286, zdg 27 127

Maszynę

krawiecką kupię. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 101

Maszynę

damską używaną lub stara kupię. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 849

Dywan

Oferty Kurjer Poznański zdg 26 865

Futro meskie

figura średnia, nobliwe, malo używane kupię. Oferty do Par, Alcja Marcinkowskiego 11, pod 55,358, Pz 5100-55,358

Około 100 móg jeziora

(zabudowania) oraz dom (willa) składem, sadem kupię. Oferty Kurjer Poznański zdg 25 379

Wannę

kąpielową żelazną lub cynkową, używaną, dobrym stanie kupię. Zgłoszenia ceną Kurjer Poznański zdg 27 028

Regaly

na krótkie towary kupię. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 052

Zegarmistrzowskie

narzędzia kupię. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 27 055

Wilkę

nowa dwa mieszkania wpłaty 1'-12 tys. kupię. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 27 066

Kolonjalke

zaraz, miejsce-wód obojetna. — Oferty Kurjer Poznański zdg 27 086

Parcele

w okolicy Solacza kupię. Równia-cene, oferty do Kurjera Poznańskiego zdg 27 091

Złoto

srebro, brylanty kupuję, sprzedaję „Occasion”, Aleje Marcinkowskiego 23, zdg 27 246

Poszukuję

fili dobrze prosperującej, branża obojetna za kasę. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 247

Zakup

ksiazek szkolnych, powieści, dzieł wiedzy, całych bibliotek naukowych, Księgarnia-Antykwariat-Wypożyczalnia, Pierackiego 20, zdg 27 368

Tokarke

mniejsza używana kupię. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 824

Kupię

urządzenie rzeźnicze, warsztatowe, składowe i wódek, rzeźniczek. Zgłoszenia plac Sapieżyński 10b m. 3, zdg 27 227

Jabłka, sliwki

kupuję każdej ilości Fabryka cukrów, marmelady, Siedziński Pz. znań, Wronecka 17, zdg 26 219/20

Kamienie

kupię wpłace 18 000 — 20 000 złotych, później więcej. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 27 880

Pianino

krzyżowe kupię. Oferty z podaniem ceny do Kurjera Poznańskiego zdg 27 551

Złoto

srebro, brylanty, kwity lombardowe kupuję „Lamus”, Strzelecka 1, zdg 27 448

Młynek

do mielenia proszku do prania (Kreuzschlammühle, lub inny kupię. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 446

Kompletną

kuźnię polo za z kowaldem itd. kupię natychmiast. Wincenty Paetz, Poznań, Mostowa 11, zdg 27 444

Kupię dom

w Poznaniu, dochód 5 000—8 000 zł, przy wpłacie gotówka i częściowa długoterminowa amortyzacja niskoprocentowa. Oferty Kurjer Poznański dz 3 443

Wannę

kąpielową, emaliowaną w dobrym stanie kupię. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 525

Kupię

motor (prądnicę) 60 lub 100 volt, prad stal, 2 KM. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 539

Tapczan

dobrym stanie kupię. Tel. 27-85, zdg 27 596

Domek

lub willke, Poznaniu, blisko centrum za niższą wpłata. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 598

Domek

czyszny kupię w Poznaniu, koło Poznania. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 27 593

Kupię

skórki kolnierz wydre. Zielona 3 m. 21, zdg 27 487

Motocykl

dobry. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 493

Sypialnie — Jadralnie

Gabinety meskie oddzielne meble używane, kupię płaci dobre ceny Poznański Dom Komisowy, Dominikańska 3, Pz 5126-31,64

Drogerję

dobrze prosperującą, w ruchliwym mieście kupię za gotówkę. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdg 27 697

Domku

kupna Poznaniu poszukuję od gospodarza przy wpłacie 6—7 000. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 574

Kupię

szafę całkowitą oszklona szer. ca. 4 m, wys. 2,40 m. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 650

12. DO WYNAJĘCIA

Sześciopokojowe

ośmiopokojowe, nowoczesne, warunki przystępne. Łazarz, Tel. 61-54. Oferty Kurjer Poznański zdg 25 290.

5 pokojowe

Dwupokojowego
wygodami zgóry września gospodarza, nauczyciel emeryt. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 644

Mieszkania
5-6 pokojowego komfortowego poszukuje centrum. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 27 117

Oficer
poszukuje od zaraz 2-3 pokojowego z komfortem wprost od gospodarza. Oferty Kurjer Pozn. zdg 27 120

4 pokojowego
centrum wygodami poszukuje — zapłaci 1/2 roku zgóry ewentualnie zamiana. Oferty „Par”, pod nr. 55.365 Pg 5105-55.365

2
pokój śródmieściu dobry płatnik 1. 10. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 875

4 — 5 pokoi
bliżej śródm. również 2-3 pokoi zaraz lub 1 października poszukuje pewny płatnik. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 785

3 — 4
pokojowego front I. II piętro Jezycy wprost od gospodarza — pewny płatnik, dzierżawa pół-roku zgóry. Oferty Kurjer Poznański zdg 25 399

2-4
półdniowe blisko centrum poszukuje pewny płatnik etat. urzędnik. Oferty Kurjer Pozn. zdg 27 692

Pokoju
kuchnia poszukuje zaraz rok zgóry, wprost gospodarza. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 029

Urzędnik bankowy
na stałej posadzie poszukuje od zaraz lub później

3 pokojowego komfortowego mieszkania
w okolicy Placu Wolności, słonecznego i o dobrym rozkładzie ubikacji. Zgłoszenia z podaniem adresu i warunków do Kurjera Poznańskiego zdg 26 714

Mieszkanie
3-4 pokojowe parter Łazarz. — Oferty Kurjer Poznański zdg 27 005

Urzędnik
poszukuje trypokojowego riedaleko śródmieścia. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 004

Dwupokojowego
z kuchnią od gospodarza zgóry, centrum Łazarz 1 październik urzędnik państwowy. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 990

Trypokojowego
z komfortem I piętro, okolica Parku Wilsona z garażem w domu lub poblizu. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 26 285

Dwupokojowego
mieszkania poszukuje urzędnik na stałej posadzie. Oferty z dzierżawą Kurjer Poznański zdg 27 164

Urzędnik
państwowy poszukuje trypokojowego wygodami od 1. 9. Grudzień 32, L. Szabrański. zdg 27 090

Dwa
gospodarza nauczyciel. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 095

4 pokojowego
komfortowego poszukuje pewny płatnik. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 27 179

Poszukuje
2 pokojowego mieszkania na Wildzie, wprost od gospodarza. Zgłoszenia fryzjer, Szwajcarska 12a. zdg 27 235

Kupiec
bezdzienny poszukuje mieszkania jedno-pokojowego z kuchnią lub dwóch pokoi wprost od gospodarza. Placę czynsz zgóry za rok. Oferty Kurjer Pozn. zdg 27 225

Emeryt
dwupokojowego wygodami parter, I. przedmieściu. Zgłoszenia z ceną Kurjer Pozn. zdg 27 344.

2
pokój kuchnia od gospodarza zaraz lub później, czynsz zgóry. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 27 584

Etatowy
urzędnik poszukuje 1 lub 2 pokojową kuchnią od gospodarza. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 27 518.

Poszukuje
lub zamienie mieszkanie trypokojowe na cztery w okolicy Jezycy ewtl. Łazarz. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 302

Pięciopokojowego
słonecznego, komfortowego na Łazarzu lub Jezycach poszukuje wyższy urzędnik. Oferty Kurjer Poznański zdg 3 442

2-4
pokój od gospodarza szuka urzędnik. Oferty „Par”, pod 55.376. Pg 5 109-55.376

1-2
z kuchnią możliwie w śródmieściu. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 342.

1
to 2 pokoi kuchnia, śródmieście ok zgóry, poszukuje kolejarz, para rodzina, 3 osoby. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 527

Poszukuje
trypokojowego mieszkania Wilna, dam zwrot kosztów 400.—. Oferty Kurjer Pozn. zdg 27 488

Pewny płatnik
Wilda, 3 pokoje przynależności. — Oferty Kurjer Poznański zdg 27 504

Pokoju
kuchnia lub dwa wprost od gospodarza poszukuje, zapłaci rok zgóry. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 534

Emerytowany
wyższy urzędnik państw. poszukuje od 1. 9. lub wcześniej 4 pokojowego mieszkania śródmieściu. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 483

Urzędnik
poszukuje 2 — 3 pokojowego zaraz lub później. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 494

4-pokojowe
mieszkanie komf. balkon, mały ogród możliwie blisko domu diakonisek poszukuje niem. urzędnik bankowy do 1. 10. Zgłoszenia 1059 Kosmos, Aleje Pilsudskiego 25. ng 13 694

Dam
wynagrodzenie wskazanie 3 pokoi kuchnia. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 27 703

Jedno-
dwupokojowego, czystego, słonecznego. Oferty z ceną Kurjer Poznański zdg 27 605

Emeryt
czteropokojowego, ogródkiem lub w pobliżu parku. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 685

Komfortowych
4-5 pokoi, spokojna ulica, pierwsze, drugie piętro, szukam. Oferty ceną Kurjer Poznański zdg 27 706

Wyższy
urzędnik emerytowany poszukuje trypokojowego, komfortowego mieszkania. Bukowska 43. Kłodnicki. zdg 27 711

14. ZAMIANA MIESZKANIA

Trypokojowe
wygodny Wilda na mniejsze. — Oferty Kurjer Poznański zdg 26 989

Zamienie
frontowe trypokojowe kuchnia 55 zł na dwupokojowe kuchnią frontowe, parter lub I do 40 zł. Strzałowa 3, m. 20. zdg 27 218

Emeryt
z Poznania zamieni 4 pokojowe mieszkanie na 3 do 4 pokojowe lub poszukuje takiego w mieście na prowincji, warunek, wodociąg i gaz. Oferty z ceną Kurjer Poznański zdg 27 203

15. POKOJE UMEBL.

Bardzo miły
umeblowany pokój, lub dwa przytulne, wygodny swoboda, u samotnej oddam 15. 8. tanio. Początek Wierzbicice. Oferty zdg 21 501 Kurjer Poznański.

Pokój
umeblowany z elektr. łazienką do wynajęcia każdego czasu. — Aleje Marcinkowskiego 1, m. 8. (dom narożnikowy). zdg 26 312

Skryta
7. mieszkanie 7. jeden. dwuosobowy, z utrzymaniem, bez — zaraz. d 3 135

Frontowy
Skarbowska 4 — 15. zdg 27 532

Dworcu
pokoi. Focha 29, I. lewo. dg 3 447

Pokój
Ogrodowa 5 — 18. zdg 27 588

Pokój
Pierackiego 8 — 12. zdg 27 589

Małżeństwu
umeblowany. Wierzbicice 23. mieszkanie 9. zdg 27 592

Wygodami
piękny. Matejki 3, m. 3. zdg 27 594

Mniejszy
niekrepujący, czysty. Chelmońskiego 17 — 11. dg 3445

Frontowy
panu. Szamarzewskiego 13 — 13. zdg 27 584

Przyjemnym
1.50. Wrocławska 13 — 11. zdg 27 614

Dwuosobowy
frontowy, czysty, dobrej rodziny. Zupańskiego 19 — 12. zdg 27 611

Niekrepujący
Szymańskiego 8. Nowacka. zdg 27 609

Elegancki
swobodny. Półwiejska 5 m. 8. zdg 27 619

Frontowy
łazienka, telefon. Skarbowska 7. mieszkanie 8. zdg 27 700

Komfortowy
Aleje Marcinkowskiego 1 — 7 II. zdg 27 672

Panu
Ogrodowa 15, m. 5. zdg 27 679

Słowackiego
29 — 9. zdg 27 576

Panu
Pocztowa 26 — 9. Pg 5 119-55.385

Cieszkowskiego
6 — 6. zdg 27 691

Centrum
wysoki parter, telefon także przyjezdny. Aleje Marcinkowskiego 2 — 1. zdg 27 641

Próżny
Wodna 17/18 — 7. zdg 27 662

Dwuosobowy
Szymańskiego 9 — 9. zdg 27 655

Pokój
jedno- dwuosobowy. Matejki 50, m. 6. zdg 27 642

Słoneczny
wygodami. Kwiatowa 3 — 3. zdg 19 768

Dwuosobowy
niekrepujący. Zielona 3 — 5. zdg 26 886

Miły
frontowy, elektryczność. Piekary 25 — 10. zdg 27 147

Poszukuje
mieszkania 2 — 3 pokoi kuchnia pewny płatnik, ewentl. czynsz zgóry, urzędnik państwowy. Oferty Kurjer Pozn. zdg 27 150

Reemigrant
z Francji, pewny płatnik, poszukuje od 1 września 4-5 pokojowego słonecznego mieszkania w centrum do drugiego pietra — wprost od gospodarza. Pośrednicy wykluczeni. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 152

Emeryt
poszukuje 1 — 2 pokoi z kuchnią bez odstepnego. Cena. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 153

Jedno-
dwupokojowego emerytka od gospodarza, dzierżawa zgóry. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 133

Wyspiańskiego
18 — 5, próżny, duży, elegancki pokój. zdg 27 108

Słoneczny
ładny ewentl. z utrzymaniem. — Waly Jagiello 3, m. 6. zdg 27 113

Próżny
kuchnia lub używalnością. Górna Wilda 103/5 — 3. zdg 26 956

Działyńskich
2 — 2. zdg 26 777

Mickiewicza
1 — 6, łazienka, pianino. zdg 27 020

Pokój
Prusa 20, m. 17. zdg 27 012

Pokoik
18, — Skryta 14 — 3. zdg 26 996

Pokój
Pierackiego 12, m. 10. zdg 26 988

Komfortowe
pokoje paniom! Jasna 8 — 4. zdg 27 074

Ratajczaka
11 a — 92. zdg 27 093

Pokój
dobremi obiadam. Przecznicza 6, m. 3. zdg 27 094

Niekrepujący
Strzelecka 30 — 5. zdg 27 160

Centrum
elegancki, jedno- dwuosobowy. — Św. Marcina 56 — 6. zdg 27 166

Słowackiego
33 — 17, tanio. zdg 27 167

Dwuosobowy
utrzymaniem, bez. 3 Maja 3 a, — m. 17. zdg 27 168

Kulturalnym
jednoosobowy dwuosobowy. Dabrowskiego 46, m. 9. zdg 25 565

Frontowy
inteligentnym. Skarbowska 19, m. 6. zdg 27 202

Ratajczaka
11 a — 71. zdg 27 199

Balkonowy
dwuosobowy, niekrepujący przyjezdny — także stałe. Dabrowskiego 23 — 7. zdg 27 195

Centrum
ładny, czysty. Zamkowa 4 b — 5. zdg 27 184

Pokój
utrzymaniem, Wały Jana 12 — 13 zdg 27 273

Pokój
dwom panom. Wielka 4/5 — 5. zdg 27 220

Śródmieście
panów — pań. Szkolna 13 — 8. zdg 27 209

Parterowy
Rybaki 22, prawo. zdg 27 242

Pokój
Mielżyńskiego 2, m. 6. zdg 27 358

Mińska
12 a — 10. zdg 27 355

Niekrepujący
Półwiejska 1 — 9. zdg 27 277

Jasna
6/7 — 8, pokój umeblowany zaraz. zdg 27 264

Marcina
49 — 10. zdg 27 262

Podgórną 10a
mieszkanie 11, front, inteligentnemu panu. zdg 27 246

Mielżyńskiego
3 m. 10. zdg 27 323

Pokój
Dabrowskiego 88 m. 6. zdg 27 226

Słoneczny
niekrepujący. Kantaka 5, m. 13. zdg 27 398

Półwiejska
33 — 8. zdg 27 477

Frontowy
klatki schodowej zaraz. Szewska 11, mieszkalnie 4. zdg 27 554

Próżny
lepszym. Marcina 63 — 22. zdg 27 392

Frontowy
elektryczność. Jeżycka 45 — 7. zdg 27 467

Pokój
próżny. Za Groblą 5, m. 1. zdg 27 472

Wyspiańskiego
19 — 6. zdg 27 512

Niekrepujący
Chwaliszewo 68 m. 9. zdg 27 428

Marcin
57 — 4. zdg 27 425

Ładny
elektryczność 1-2 panom. Plac Działywy 6 — I. zdg 27 443

Pokój
meblowany inteligentnej osobie wynajme. Wrocławska 33/34 m. 2. zdg 27 516

Frontowe
zaraz. Marcina 63, skład 2. zdg 27 545

Pokój
balkonowy. Śniadeckich 32a — 6. zdg 27 547

Miły
Marcin 62 — 6. zdg 27 301

Poszukuje
panne wspólny pokój. Fredry 3 m. 11. zdg 27 291

Pensjonat
dla uczennic, wszechstronna opieka, warunki bardzo dogodne. — Aleje Marcinkowskiego 19 — 7. zdg 27 287

Próżny
skrytka lepszym. Górna Wilda 17 m. 11. zdg 27 283

Centrum
Waly Kościuszki 7 — 5. zdg 27 412

Piekary
25 — 4. zdg 27 314

Bezdzienny
kuchnią. Jackowskiego 19 — 31. zdg 27 528

16. SZUKA POKOJU

Dla pani
czystego, słonecznego wygodami. Oferty Kurjer Pozn. zdg 26 801

Pokoju
śródmieściu obszernego próżnego od 15. lub 1. szukam. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 047

Kawaler
szuka pokoju od 15. okolica Stary Rynek, Garbary. Oferty z ceną Kurjer Poznański zdg 26 791

Niekrepującego
wygodnego pokoju poszukuje wypłacalny, okolica Zamku. Oferty ceną Kurjer Poznański zdg 26 715

Jeden-
dwóch używaniem kuchni Jezycy poszukuje. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 084

Małżeństwo
poszukuje dobrze umeblowanego pokoju — dwa używaniem kuchni tylko śródmieście. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 157

Urzędniczka
utrzymaniem, śródmieście, cena. Oferty Kurjer Pozn. zdg 27 193

Przyjezdny
szuka pokoju niekrepującego na doby — dzisiaj. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 261

Krawcowa
szuka próżnego pokoju lub z kuchnią od 15. 8. w śródmieściu. Oferty Kurjer Pozn. zdg 27 322

Urzędnik
poszukuje 15. stałe pokoju niekrepującego blisko Hotelu Polonia utrzymaniem lub bez, podaniem warunków Kurjer Poznański zdg 27 378

2 pokoi
parter centrum cele biurowe. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 27 432

Pani
szuka pokoju frontowego, parter. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 27 462

Próżny
używaniem kuchni, centrum, małżeństwo bezdzienny. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 26 876

2
pokój próżny, willa, samotna pewna płatniczka, referencje. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 27 680

Pokoiku
20. — zł. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 636

Krawcowa
początkująca poszukuje pokoiku za prace. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 657

17. LOKALE

Warsztaty
wojne. Długa 3, gospodarz. dg 3429

Lokal
handlowy na I piętrze i lokal na parterze nadający się na każdą branżę do wynajęcia. S. Klupiec, Poznań, Br. Pierackiego 14. zdg 27 149

Wolne
ubikacje biuro Dabrowskiego 38 zdg 25 975

Ubikacje
przemysłowo-handlowe, obszerne, jasne, od zaraz do wydzierżawienia. — Adm. Domu. św. Marcina 27. zdg 27 359

Składu
kolonialnego lub próżnego z mieszkaniem poszukuje. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 268

Garaży
lub szopy z placem przy Dabrowskiego poszukuje. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 27 383

Dwa
pokoje na biura (przedtem adwokat), Aleje Marcinkowskiego, wynajmie gospodarz, 75 zł miesięcznie, centralne ogrzewanie. Oferty Kurjer Pozn. zdg 27 374

Skład
duży, św. Marcina w okolicy Bron. Pierackiego, zaraz do oddania. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 27 469

Skład
z przyległym mieszkaniem nadającym się na każdą branżę do wynajęcia. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 453 lub tel. 35-42.

Warsztaty
suterena. Wielkie Garbary 23, od zaraz. Zgłoszenia Mielżyńskiego 23 — 12. zdg 27 385

Lokal handlowy
Główna rynek wynajmie gospodarz. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 27 484

Składu
na kolonialkę nowym domu poszukuje. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 27 583

18. DZIERŻAWY

Warsztaty
murowane, prąd stały, duże podwórce, mieszkaniem — zaraz oddam. Bukowska 18. zdg 26 369

Piekarnia
z składem, 3 pokoje, dobrem położeniem Bydgoszczy zaraz do wynajęcia. Oferty Kurjer Pozn. zdg 26 811

Szukam
dzierżawy rolnej, przedsiębiorstwa, 5 000. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 27 140

Piwnice — schron
obszerne, ciepłe, czyste, nadające się do hodowli pieczarek ewtl. zabudowanie gospodarce z piwnicami i ziemią, nadające się na ogrodnictwo szukam. Adres wskaże Kurjer Poznański zdg 26 264

Okazja
dla kucharza lub cukiernika w ruchliwym powiatowym mieście wydzierżawie od zaraz na dogodnych warunkach. Hotel, restauracje z teatralną salą. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 27 038

Skład
specjalny cukierników, kolonialka, Gostyń, Rynek 1 września wydzierżawie. Waclaw Czabajski, Gostyń. ng 13 087

Dzierżawy
dużego ogrodu owocowego z mieszkaniem poszukuje. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 260

Natychmiast
wydzierżawie 516 i 423 morgowe majątki, objęcie z zniwami, inwentarzem, 20 i 15 tys. Informacje Poznań, Kreta 24, m. 8. zdg 27 381

Restauracja
mieście powiatowym w Ryнку z z całkowitem urządzeniem zaraz wydzierżawie. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 27 405

Cegieln
dzierżawy poszukuje. Oferty Kurjer Pozn. zdg 27 402

Ubikacji
centrum poszukuje. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 439

Piekarnie-cukiernię
wynajme, śródmieściu, dzierżawa tania. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 548.

Koncesję
wysznk wódek oddam. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 327

Nad Wartą 10 minut od Puszczykówka
Dom sześciopokojowy, także umeblowany, 2-morgowy ogród od zaraz. Rozmiarowa, Niwka — Mosina. zdg 27 693

Wydzierżawie
dom ogrodem owocowym, na 5 lat, przy stacji Luboń, Frankowski, Zabikowo, Poniatowskiego 10 Poznań zdg 27 213

Ubikacji
małej na prasownie lub handlowej, przy stacji Luboń, Frankowski, Zabikowo, Poniatowskiego 10 Poznań zdg 27 658

22. ŻGUBY

Unieważniam
książeczki praktyki 608 na rok 1935 Edwarda Burczyńskiego. zdg 27 085

Portmonetkę
(Focha) zawartością 44.20, krzyż walecznych. Zwrócić wynagrodzeniem. Ks. Skorupki 8, m. 4. zdg 25.913

Broszkę
2 granatek, pamiątka. Za wynagrodzeniem. Stolarska 2, m. 4. zdg 27 682

23 ROZMAITE

Fotografie
portrety, Bracia Pecherscy, Aleje Marcinkowskiego 8. dg 2 663

A jednak pani domu kupuje tylko
najlepsze i gwarantowane szkła do zapraw

„Irena“ i „Irena-Patent“
Pg 4292-26,16

Futra
damskie, meskie, wszelkie skóry stałe na składzie. Magazyn futer

Z. Goździewicz Podgórną 10
Pracownia kuśnierska na miejscu dg 9297

Praktykę dentystyczną
dobrze zaprowadzona, ewtl. z urzędzeniem, odstąpię natychmiast z powodu choroby. Informacje: aptekarz Garstecki — Sieraków Wlkp. Pg 5081-51,16

Panie
zainteresowane przyjmuje udziałem porad, pomocy. Akuszerka Kowalewska, Łakowa 14. zdg 26 299

Gorsety Biustonosze polecą Pracownia Gorsetów „Wanda“
Firma chrześcijańska. Ratajczaka 27 parter. zdg 27 465

Sławna Chiromantka
grafolog-fizjognomistka z długoletnią doświadczenia praktyka na podstawie badań naukowych, zdumiewająco przepowiada losy loteryjne, przeszłość, teraźniejszość i przyszłość. Liczne serdeczne podziękowania. Przyjmuje od 10-1 i od 3-8 wieczorem, Fr. Ratajczaka 15, m. 10, II piętro, III wejście w pasażu Apollo prawo, po schódkach. zdg 26 711

Przyjdź!
Znam Twoją przyszłość. Pilsudskiego 5 — 8. Wróżka. zdg 25 354

Krawcowa
szyje gustownie tania oraz przeróbki. Łanowa 17, m. 749. zdg 27 063

Fileciarka
wykonuje stopy, kapy, serwety, koronki kościelne, siatki lniane i kolorowe, przyjmuje rozpoczęte prace do wykonczenia, wdzierżania ręcznego, mierzki w bielnię, czysto i akuratywnie, ceny przystępne. Przyjmuje pamiętki w naukę. Celina Knakówna, Ogrodowa 16, m. 10. zdg 27 178

Słynna
chiromantka przepowiada przyszłość — przeszłość. Grobla 4 — m. 2. zdg 27 271

Szyje
elegancko, tanio. Kantaka 5 — 8. zdg 27 373

Wróżka
przepowiada przyszłość, przestregą. Kantaka 5 — 8. zdg 27 372

Futra
przerabiam na trzyćwierciówki, kurtki, modernizacja, reparacja, lisy pelerynki pracownia kuśnierska Pietrzak, Piekary 22. zdg 27 360

Biuro pisania podań
Polikarp Wieckowski, em. st. sekretarz sądowy, obecnie: Poznań ul. Pocztowa 30. zdg 27 989

Jasnowidz
Vapuro jasnowidzi na tysiące kilometrów, daje możliwość zdobycia informacji pożądaną osobę. Zaliczyć 0,85 znaczkami. Kraków, Wielopole 3. n 13 462/3

Pluskowy wytepia „Gazolit“
nowowynaleziony plyn gazowy. zdg 24 847/8

Jasnowidz
Handu odgaduje, przeszłość — przyszłość — loterie, stan, zawód choroby. Odległość obojętna. Zaliczyć złoty znaczkami. Kraków, Długa 27/9. n 13 079/80

Pończochy - skarpetki
dobre tania tylko w firmie „Haftoplis“
Stary Rynek 6. (Wiankowa). Pr 4567-29,9

Wróży
chiromantka systemem rosyjskim, predko się spełnia. Rybaki 10 — 8. zdg 27 429-30

Dwa
motoriki motocyklowe zamienie na rower. Kossaka 1, garaż. zdg 27 393

Samochód
kto wypożyczy na 1 000 km miesięcznie. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 397

Pończochy - rękawiczki
tanie i trwałe tylko W. Wdowicki, św. Marcina 20. zdg 27 503

Korespondencje
listy handlowe, odwołania, wnioski do władz, urzędów załatwiam skutecznie, tania. Plac Wolności 13 m. 16. zdg 27 456

FIRMA EDMUND RYCHTER ZAWSZE WIERNA SWEJ DEWIZIE

NISKIE CENY WYSOKIE GATUNKI TOWAROW.

Kupując w naszych magazynach odbiorca wydobyla MAXIMUM z każdego wydane złotego ponieważ nie cena lecz JAKOŚĆ decyduje
POLECAMY: PALTA wiedeńskie fasony na jedwabiu — Ulstroragłany — Ubrania męskie — Spodnie — Golfy — Bryczesy — Wiatrówki — Kurtki skórzane — Płaszczki i Peleryny gumowe. Materiały z metra w setkach deseni i kolorów do dyspozycji Szan. Kupujących.

Szczególną uwagę zwracamy na nasze chlubnie znane trzechseryjne wykonanie ubrań męskich na miarę: Serja I. 120,- zł Serja II. 100,- zł Serja III 80,- zł
Krój, dodatki i wykonanie na wysokim poziomie. Następnie polecamy **UBRANIA LUKSUSOWE** z najlepszych szewioteł i czesanek Nasze oddziały wykonania na miarę stoją u szczytu doskonałości. 6-ciu pierwszorzędnych krojczych tworzą z dobrego najlepsze.

Przebój Sezonu — Wykwintne palta na jedwabiu — Jeden Fason — Trzy Ceny — Dla każdej kieszki — 50, 75 i 95 zł

Wystawa i sprzedaż powyższych pałt przy ul. Franciszka Ratajczaka 2

GOTOWE FUTRA stale na składzie.

EDMUND RYCHTER

ul. Wrocławska 14 Poznań ul. Wrocławska 15 ul. Kaliska Ostrów Rynok
telefon 21-71 telefon 54-93 tel. 35 tel. 35
ul. Franciszka Ratajczaka 2, telefon 54-15, 26-07 Wielkopolski

Krawcowa szyje pierwszorzędnie i tanio. — Kramarska 23 — 9. zdg 27 541

Naprawy kas rejestracyjnych, maszyn liczących — pisania, solidnie, fachowo, wyjeżdżam prowincję. — Czarniecki, Kozia 15. zdg 27 546

Koldry wykonuje, przerabia Smoczyńska Kwiatowa 8. zdg 27 307

Autoelektro Mickiewicza 15. Tel. 76-60. Elektryczna samochodowa, motocyklowa. Naprawa, ładowanie akumulatorów. — dg 3 438

Wyżlica okazała, trowsowa, drugie pole na wszystko, cena 200 zł. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 27 419

Chiromantka Aleje Marcinkowskiego 24 — 35a. zdg 27 345

Plisowanie mierzka, okretka, dziurki bielżniane wykonuje. Wroniecka 19, mieszkanie 11. zdg 27 585

24. NAUKA

Prywatna Jednoročná Szkoła Domowej Pracy Kobiąt w Zakopanem — Kuźnicach

Kursy przysposobienia w gospodarstwie rodzinnem roczne i półroczne Opłata znizona. Prospektu na żądanie. Początek roku szkolnego 3 września. Pg 4841-55,320

Kurs tańców początkujący 9 sierpnia, Średziński, Strzelecka 3. zdg 26 872

Akademik Niemiec udziela lekcji w języku niemieckim. Oferty Kurjer Pozn. zdg 27 156

Kurs z zakresu 7 klasowej szkoły powszechnej, organizuje. Związek Nauczycielstwa Polskiego w Poznaniu. Zgłoszenia informacyjnie codziennie od 17—19, Jasná 11, m. 7.

Niemieckiego lekcji i konwersacji udziela akademik niemiecki. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 110

Pensjonat Anny Kocorowskiej, Kręta 23, m. 3, z dobrem utrzymaniem, opieką dla panienek uczących się. zdg 26 557

Matematyk udziela matematyki, fizyki, chemii do matury i wszystkich klas godzi. 50 gr. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 027

Kursy stenografii, pisania maszyna — księgowości. — Strzelecka 53. zdg 27 059

Magister matematyki udzieli korzystnie. Szmarzewskiego 8, m. 11.

Kursy stenografii, pisania maszyna od 6 sierpnia. — Ogrodowa 16, II. Kromczyńska. zdg 27 357

Kursy księgowości. — Kromczyńska. Ogrodowa 16, II. zdg 27 356

Kursy Handlowe Preissa Skarbowska 11. zdg 27 269

Kroju szyja, najtaniej w krótkim czasie systematycznie wyczuca mistrzyni Klawiterowa, Poznań, Marij Magdaleny 1 m. 7. dg 3413/14

Kursy handlowe Sawickiego, Plac Wolności 2, początek 3 września. zdg 23 143/4

Profesor lub akademik do łaciny i niemieckiego na 4 tygodniowy pobyt na wsi do 5 klasisty potrzebny. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 27 036

Kursy stenografii, pisania maszyna — księgowości w językach polskim i niemieckim. Tyran-Zaworskiej, Poznań, Strzelecka 33. zdg 27 060

25. MUZYKA

Nauczycielka muzyki poleca się tanio. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 927

Potrzebny od 10. 8. pierwszorzędny pianista acordeonem, alt, saksofonista — jazzbandzista, violencelista, instrumenty poboczne. Warunki, fotografie. Oferty Kurjer Pozn. zdg 27 104

Pianina transportuje zł 8. Drygas, Podgórna 10 a. zdg 27 200

Kwartet pierwszorzędny, potrzebny od 1 września 1935 r. Podanie instrumentów i gaży, przy wolnym utrzymaniu. Zgłoszenia „Hotel Polski”, Września, telefon 30. ng 13 533

Skrzypki jazzbandzista i acordeon. Ogród rodzinny. Starocińska 1. zdg 27 637

26. SZUKA POSADY

Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy do jednej trzeciej cenie drobnych.

Inteligentna paniąka poszukuje posady do samotnej osoby, ewentl. pomoc w składzie. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 26 976

Czeladnik kawaler, lat 28, samotny, obeznany w służarstwie, szuka posady. Oferty Kurjer Pozn. ng 13 061

Formiarsz na metal długoletnia praktyka poszukuje posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 25 745

Ekspedjentka rzeźnicza poszukuje posady 15. 8. może z kaucją. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 263

Ksiązkowa z praktyka pisząca na maszynie poszukuje posady do prac biurowych. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 278

Niemka wychowawczyni, wykształcenie licealne, szuka posady od zaraz lub później, dobry system uczenia. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 26 309

Bona - wychowawczyni z kilkoletnią praktyka, bardzo dobre świadectwa i referencje, pilna, sumienna i uczciwa, zna także prace biurowe i prowadzenie gospodarstwa domowego, przyjmie posadę bony na wsi, ewtl. zajmie się prowadzeniem domu u samotnej osoby, przyjmie posadę wyroczycielki, lub inną uczciwą pracę. Miejsowość obojętna. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 562

Gorzelnik-urzednik gosp. zonyaty, 1 dziecko, w silie wieku, długa praktyka z dobrymi świadectwami, znający elektr., sużarnictwo, prowadzenie ksiąg gosp. jak i kasowych poszukuje z dniem 1. 10 b. r. lub wcześniej posady. Zgłoszenia Kurjer Pozn. pod zdg 26 039

Leśnik strzelec z usługa, zonyaty, lat 32, dobre świadectwa, poszukuje posady od 1. 10. lub później. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 26 336

Urzednik gospodarczy, kawaler, przyjmie zastępstwo do października, bez wynagrodzenia. Oferty Kurjer Pozn. zdg 26 814

Rzadca kawaler, energiczny organizator, szuka posady zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 813

Inteligentna Niemka katolijka, włada także językiem polskim, poszukuje posady kasjerki, złoży kaucję. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 923

Karmelaz samodzielny, znający wszelkie wyroby jak rokxy, atłaski, również nowoczesne urządzenie maszyn poszukuje posady stałej — najchętniej w Poznaniu. Oferty uprasza się do ekspedycji Kurjera Poznańskiego pod zdg 26 727

Mistrz mlynarski monter, średniego wieku, samotny, wszechstronnie doświadczony poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 25 813/4

Egzaminowana nauczycielka (Niemka) z matura gimnazjalną i koncesją nauczania w Polsce z dobrymi świadectwami i referencjami szuka posady nauczycielki w dobrym domu polskim, który jej umożliwi dobrą konwersację w języku polskim. Zgłosz. proszę skierować do administracji Deutsche Tageszeitung, Rawicz, Wlkp., Rynek 12/13. ng 13 032

Poszukuje posadę lub prania. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 929

Poszukuje posadę całodzienną. Oferty Kurjer Pozn. zdg 26 609

Mężczyzna średnim wieku, samotny, nie karany, przystojny, uczestnik wojenny, powstańca, narodowiec, były handlowiec, obecnie bez żadnych dochodów, prosi łaskawe obywatelstwo o jakakolwiek pracę domową, lub rolnictwie, handlu, stróżstwa, ewentualnie zastępcy gospodarza. Oferty Kurjer Pozn. zdg 26 536

Przyjme posadę w charakterze uczennicy w składzie papieru lub bławatów. Oferty Kurjer Pozn. zdg 26 650

Oficer emerytowany, lat 35, znający język polski, niemiecki i francuski w mowie i piśmie przyjmie jakakolwiek posadę za małym wynagrodzeniem ewtl. za kaucją. Oferty Kurjer Poznański; zdg 24 354

Ksiązkowa-maszynistka z piecioletnią praktyką z własną maszyną Underwood, dobrimi świadectwami poszukuje posady od zaraz. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 25 867

Inteligentna panna lat 30 dobrego domu, uczciwa, pracowita dobrimi świad., poszukuje pracy, gospodyni-zarządczyni do kasyna oficerskiego, urzędniczo, pensjonatów, do prywatnego domu, wyjazd, wyroczycielka, Ochrona Kobiąt, Marszałka Pocha 21 telefon 63-12. zdg 25 144

Kucharka z dobrymi świadectwami poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 25 811

Osoba na wskroś uczciwa z dobrem po-łeceniem szuka posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 25 847

Gospodyni samodzielna bardzo dobre świadectwa poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 25 893

Poszukuje posady magazyniera, woźnego, inkasenta, dam pożyczkę. Oferty Kurjer Poznański zdg 25 894

Robotnik lub woźnica z kaucją szuka pracy. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 25 815

Dziewczyna z gotowaniem szuka posady lub później. Oferty Kurjer Poznański zdg 25 839

Mistrz kowalski maszynista, podkuwacz koni, wojskowy, szofer-mechanik zna się na wszelkich maszynach parowych poszukuje posady zaraz lub później. Oferty Kurjer Pozn. zdg 25 858

Posługi u państwa z Królestwa lub Małopolski najchętniej języce poszukuje. Oferty Kurjer Pozn. zdg 25 856

Dziewczyna z prowincji do lekkich prac poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 25 869

Dziewczę lat 16 poszukuje posady do pomocy pani domu. Oferty Kurjer Poznański zdg 25 871

Ksiązkowa zna Ubezp. Spół. szuka pracy zastępczo lub godzinowo. Oferty Kurjer Poznański zdg 25 935

Gospodyni poszukuje posady na probostwo lub na majątek do samotnej osoby, okolica obojętna. Oferty Kurjer Pozn. zdg 25 990

Służąca samodzielną gotowaniem, praniem, prasowaniem, kochająca dzieci, szuka posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 25 939

Posługi całodziennie poszukuje. Oferty Kurjer Poznański zdg 25 875

Krawcowa szuka pracy, dobre świadectwa od 1 lub 15. 8. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 319

Krawcowa szuka posady poza domem. Półwiejska 33, m. 4. zdg 26 809

Pierwszorzędna krawcowa szyje po domach, szuka posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 26 302

Szofer mechanik kawaler poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 25 860

Bufetowa dzielna sumienna i przystojna szuka posady zaraz lub 15. 8. Oferty Kurjer Pozn. zdg 26 256

Handlowiec młody jakiegokolwiek posady odpowiednią gwarancję. — Oferty Kurjer Poznański zdg 26 252

Dziewczyna dobrze polecona szuka posady gotowaniem. Oferty Kurjer Pozn. zdg 26 350

Cukiernik poszukuje posady, miejscowość obojętna. Oferty Kurjer Pozn. zdg 26 303

Dziewczyna długoletnie świadectwa, poszukuje posady lub posługi. Oferty Kurjer Pozn. zdg 26 370

Dziewczyna uczciwa, chętna, z poleceniami, poszukuje posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 26 456

Ogrodnik pszczelarz z 22-letnią bytnością na ostatniej posiadzie z dobrimi świadectwami spowodu śmierci właściciela i zmiany administracji poszukuje posady od zaraz lub od 1. 10. 35. r. za samotnego. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 26 405

Inteligentna sierota w bardzo ciężkich warunkach, błaga litościwe serca o jakiegokolwiek zajęcie. Mam lat 22, znam prace biurowe, doskonale umiem prowadzić całe gospodarstwo domowe, nadaje się również jako towarzysza do dzieci. Ze swoich czynności potrafi wywiązać się nadzwyczaj obowiązkowo. Świadectwa posiadam jak najlepsze. Łaskawe zgłoszenia upraszam do Kurjera Poznańskiego zdg 25 825

Oferty wydajemy tylko za przedłożeniem dowodu

Zdarzają się liczne wypadki, że inserenci zgłaszają się do administracji naszej po odbiór ofert bez dowodu, otrzymanego przy nadaniu ogłoszenia. Oświadczamy wobec tego, że w interesie samych inserentów oraz zgodnie z zasadą sztyrowanych ogłoszeń **wydajemy oferty oraz udzielamy o ofertach informację tylko za przedłożeniem odnośnego dowodu.** Przechodzimy przed zagubieniem tego dowodu, gdyż reklamacyjnie nie uwzględniamy.

Administracja

Wychowawczyni poszukuje posady prywatnej lub w przedszkolu. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 448

Zdolna początkująca stenotypistka polsko-niemiecka, długoletnia praktyka biurowa, poszukuje posady, skromne wymagania lub bezpłatnie do poważnej firmy. Oferty Kurjer Pozn. zdg 26 436

Mogę polecić dzielnego radcę administratora, samodzielnego lub ogólną dyspozycją, na większy majątek ziemski, lat 40, długoletnia praktyka, żonyaty, bezdzietny. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 26 404

Początkująca do składki i lekkich prac domowych poszukuje posady. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 26 765

Młodsza poszukuje posady. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 26 766

Szofer kilka lat praktyki, kaucją, szuka posady. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 26 691

Mistrz kowalski z kuciem koni, karta rzemieślnicza szuka stałej posady. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 26 942

Gospoia dobrimi świadectwami szuka posady do samotnej osoby. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 944

Księgowy - bilansista korespondent polsko-niemiecki, pisanie na maszynie poszukuje posady. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdg 26 925

Kawaler lepszego domu szuka posady służącego do składki, restauracji, dworu, woźnego, Poznaniu lub poblizni. Oferty Kurjer Pozn. zdg 26 328

Pomocnik branży kolonialno-delikatosewej szuka posady. Oferty Agencja Kurjera Poznańskiego, Krzywki, ng 13 051

Krawcowa damska szuka posady poza domem. Oferty do Oredownika zdg 27 122

Kawaler lat 29, poszukuje stałej posady woźnego, portjera, stróżstwa — ewentualnie z kaucją. — Oferty Oredownik, Poznań zdg 27 281

Cukiernictwa piekarnictwa wyczu się syn dobrej rodziny. Oferty Oredownik zdg 27 563

Inteligentna paniąka przyjmie posadę ekspedjentki, bufetowej, lub pomocnicy krawieckiej. Zgł. Oredownik, Poznań zdg 27 624

programy radjowe

WARSZAWA

Niedziela, dnia 4 sierpnia.

8.30 audycja poranna. 9.02 koncert orkiestry. 10 muzyka z płyt. 10.15 transmisja nabożeństwa z Wilna. 12.03 „Od źródeł Wisły do Czeremoszu”. 12.20 poranek muzyczny. 14 „Tyle miłych wspomnień” — muzyka lekka. 15 „Uwagi o rachunkowości rolniczej”. 15.10 muzyka. 15.22 „Przeгляд rynków produktów rolnych”. — 15.35 muzyka. 15.45 „Pogadanka dla gospodyni wiejskich”. 16 koncert solistów. 16.45 „Postacie literackie żyją między nami” — szkic literacki. 17 „Dla naszych letników i uzdrowisk”. — Koncert. 18 transmisja z Kolonii Młodzieży szkół średnich w Wielkiej Wsi. 18.15 Ravel: Sonata. 18.30 „Cała Polska śpiewa”. 18.45 „Na granicy Prus Wschodnich”. 19.25 XVI regaty wioślarskie o mistrzostwo Polski w Brdziejcu. 19.50 biuro studiów rozmawia z słuchaczami P. R. 20 „Komentant jako żołnierz i wódz”. 20.10 koncert w wyk. orkiestry symf. 20.50 dziennik wieczorny. 21.30 „Na wesolej lwowskiej fali”. — „Chłon i poeta”. 22 wiadomości sportowe 22.20 „Nasza Marynarka gra”. 23.05 muzyka taneczna.

Poniedziałek, 5 sierpnia.

6.30 audycja poranna. 12.05 dziennik południowy. 12.15 „Dla naszych letników i uzdrowisk”. — koncert. 13 chwilka dla kobiet. 13.05 muzyka popularna. 15.30 koncert orkiestry wojsk. 73 p. p. 16 audycja dla dzieci p. t. „Określ przepływa równik”. 16.15 koncert solistów. 16.25 „Odnaki za wiera służbę” — fragment z pow. Andrzeja Struga. 17 muzyka lekka. 17.40 pieśni węgierskie w wykonaniu Emerichy Pálio. 18 pogadanka Brunona Winawera. — 18.15 Cał. Polska śpiewa. — 8.30 skrzynka ogólna. 18.45 chwilka społeczna. 18.45 utwory na organach.

POZNAN

Niedziela, dnia 4 sierpnia.

Poznań 8.30 audycje poranne z Warszawy. 9.55 program. 10 muzyka polska z płyt. 10.15 z Wilna i Krakowa. 12.03 z Warszawy i Lwowa. 14 koncert życzeń z płyt. 15 pogadanka rolnicza p. t. „Mieszkańki zimowe”. 15.10 płyty. 15.22 z Warszawy. 15.25 muzyka charakterystyczna z płyt. 15.45 z Warszawy i Torunia. 19 program. 19.10 płyty. 19.25 transm. z Brdziejca. 21.30 ze Lwowa. 22 wiadomości sport. 22.20 z Gdyni, Torunia i Warszawy. 23.05 muzyka taneczna i piosenki z płyt.

Poniedziałek, 5 sierpnia.

Poznań 6.30 audycje poranne z Warszawy. 8.20 program. 11.57 z Warszawy. Krakowa i Wilna. 15.15 płyty. 15.25 z Warszawy i Katowicy. 16 audycja dla dzieci p. t. „Określ przepływa równik” z cyklu „Wedrówki dookoła globu” pióra J. Gerzabka. 16.15 z Warszawy i Krakowa. 18.30 skrzynka ogólna. 18.45 płyty. 19.05 program. 19.15 płyty. 19.30 ze Lwowa. Warszawy i Krakowa oraz Torunia. 22 wiadom. sport.

ZAGRANICZNE

Niedziela, dnia 4 sierpnia.

Radio-Paris 20 piosenki. 20.45 komedia. 22.50 muzyka taneczna. Koeningwusterhausen 12.30 roz-

ny. 19.30 audycja żołnierska. 19.50 „Co czytacie?” 20 tr. z Krakowa. 20.15 skrzynka rolnicza. 20.25 koncert polskiej muzyki symfonicznej. 20.45 dziennik wieczorny. 20.55 „Obrazki z życia dawnej i współczesnej Polski”. 21.15 pieśni rycerstwa polskiego. 22 wiadomości sportowe. 22.10 Mała Orkiestra P. R.

maitości muzyczne. 14.30 sluchowisko dla dzieci. 15.10 recital fortepianowy. 16 koncert orodowy. 18.30 muzyka. 20 wesoly wieczór. 22.30 recital fortepianowy. 23 muzyka taneczna. Londyn 21 koncert. Budapeszt 19.45 koncert. 22.30 muzyka taneczna. 23.15 muzyka cygańska. Sztuttgart 20 muzyka popularna z udziałem solistów. 22.30 muzyka taneczna. 0 do 2 koncert. Praga 20.10 koncert orkiestry salon. 21.05 fragment teatralny. 21.35 koncert. 22.45 muzyka taneczna. Rzym 20.40 koncert mandolinistów z Wiednia. 21.45 koncert symfoniczny. 22.30 muzyka taneczna. Mediolan 20.30 „Fanfulla”. op. Paredello. pod dyr. kompozytora. Wroclaw 16 koncert popularny. 18.25 recital fortep. Poznańka. 20 wesoly koncert. 22.30 muzyka taneczna.

Poniedziałek, 15 sierpnia.

Radio Paris 19.15 z Wiednia. Koeningwusterhausen 12 koncert południowy. 14 rozmaitosci muzyczne. 16 muzyka z ogrodu. 19 recytacje, muzyka i śpiew. 20.10 z Kolonii. 21.15 sluchowisko. 21 fortepian. 22 chor. Luksemburg 20.40 pieśni wioskie. 21 koncert Wagnera. Motala i Sztokholm 20 muzyka popularna. Kalundborg i Kopenhaga 21.15 muzyka wiedeńska. Oslo 20.30 koncert fortepianowy. Budapeszt 20 komedia. Beromuenster 21.10 muzyka slowiańska. Sztuttgart 20.10 audycja wesola. 21 muzyka slowiańska. Wiedien 19.15 „Cosi fan tutte” z Salzburga. Praga 11 koncert z Mor. Ostrawy. 12.30 muzyka salonowa. 15 koncert kwartetu salonowego. 16.30 z Mor. Ostrawy. 19.25 z Brna. 21.15 koncert wieczorny. Rzym 20.40 „Śpiący Paryż”. opka Ranzato. Kolonia 20.10 audycja wesola z udziałem solistów. Mediolan 20.40 koncert symfoniczny. Bukareszt 20.15 wieczór solistów. 21.05 koncert mandolinistów.

Podróżujący
dobrze zaprowadzony na Poznańskiem i Pomorzu w składach kolonialnych i drogerjach, poszukuje posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 26 967

Kucharka
do wszystkiego, zna polski, niemiecki język, wykwinne pranie, prasowanie z dobrą polecenią, szuka posady zaraz lub później. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 142

Ogrodnik
strzelec dobry fachowiec posiada pierwszorzędne świadectwa poszukuje posady, może objąć zaraz lub później, żonaty z małą rodziną. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 27 131

Przychodnia
uczciwa poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 105

Pielęgniarka
lub panna do starszych dzieci poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 114

Szukam
posługi od 6-8. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 128

Posady
woźnego, inkasenta lub podobnej poszukuje z kaucją. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 966

Dyktandem
biegle pisać maszynistka polsko-niemiecki poszukuje posady ewentl. zastępstwo. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 26 770

Majster odlewniczy
doświadczony praktyk wszechstronnie na żelazo, metale szuka posady. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 26 702

Panna
inteligentna kursm pielęgnowania chorych zdbna hafciarka szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 006

Kasjerka
początkująca wolna praktyka Izby Rolniczej, poważnymi poleceniami. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 991

Ogrodnik
kawaler 10 lat praktyki, dobry fachowiec zna pszczelnictwo, sumienny, obowiązkowy poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 054

Mistrz kowalski
maszynista znający się na wszelkich maszynach parowych i rolniczych, wojskowy podkuwacz koni, szofer - mechanik poszukuje posady zaraz lub później z dobrymi świadectwami. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 063

Pokojowa
dobra obsługa, sztywne prasowanie, przyjmie posadę, miejscowość obcietna. Oferty Kurjer Pozn. zdg 27 069

Były
podoficer zawod. emeryt, młody intelig. szuka posady, kierowca, zawiadow. domu, adm. n. r. w. lub przedstawicielstwa z małym wynagrodzeniem. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 070

Magister praw
z praktyką adwokacką szuka posady popołudniowej. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 450

Pomocnik handlowy szofer
poszukuje posady branży włókienniczej, dobre referencje. — Oferty Kurjer Poznański zdg 27 423

Biuralistka
początkująca, pisać biegle na maszynie z niemieckim poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 422.

Młynarz
poszukuje posady obeznan z wszelką maszyną i dłuższą praktyką. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 27 300

Posługaczka
uczciwa szuka pracy. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 326

Czeladnik piekarski
z kartą rzemieślniczą zmieni miejsce za zabezpieczeniem kaucją 150 zł. Kaźmierczak, Budzyń, powiat Chodzież. dg 3 434

Krawcowa
dłuższą praktyką poszukuje posady 2 i 3 dniennie. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 27 418

Dziewczyna
uczciwa, inteligentna szuka posady do dzieci, chętnie do niemieckiego. Oferty Kurjer Pozn. zdg 27 490

Cukiernictwa
piekarstwa, wyczuć się syn do brój rodziny. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 562

Dam
syna chętnego do mistrza rzeźniczego w nauce. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 587

Gospodyni
samodzielną pierwszorzędna siła, poszukuje posady. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 27 505

Młody
tapicer poszukuje pracy. Wilda ul. Dąbrówki 13 — 13. zdg 27 491

Książkowa-
bilansistka język polski i niemiecki, znająca sprawy podatkowe, procesowe i socjalne poszukuje posady. Prowadzi księgę godzinową za 10 zł miesięcznie. Łaskawe zgłoszenia pod „Sumienna” do Kurjera Poznańskiego zdg 27 513

Szukam posady
dla młodszego ogrodnika, którego sumiennie polecam zaraz lub później. Rudawski, Parzęczewo, Kamieniec Poznański. zdg 27 625

Ogrodnik
(pszczelarz), kawaler, lat 29, obeznan z wszelką pracą, wchodzić w zakres ogrodnictwa (znajomość gospodarstwa podwózkowego) szuka posady od 1 października wzł. weźmie. Oferty Kurjer Pozn. zdg 27 668

Posługi
i prania. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 567

Młoda nauczycielka
z dyplomem, muzyczna, szuka od nowego roku szkolnego posady. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 27 627.

Urządnik gospodarczy
kawaler, Szkoła Rolnicza, 4 1/2 letnia praktyka, poszukuje posady. Łaskawe oferty: Grzegorz Brzóska, Sieraków, Pierackiego 11. zdg 27 628

Ostatnio
na stanowisku kierownika branży kolonial. delikatesów, restauracyjnej, lat 30, poszukuje posady stosownej ewentualnie przedstawiciela lub do propagandy. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 687

Ekspedjentka
branży piekarsko - cukierniczej szuka posady z kaucją 100.— Oferty Kurjer Poznański zdg 27 096

Bufetowa
kilka lat praktyki, bardzo dobre świadectwa szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 097

Dziewczyna
średnim wieku z dobrymi świadectwami poszukuje posady do wszystkiego od 15. 9. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Pozn. zdg 27 159

Dziewczyna
uczciwa do wszelkich prac domowych z dobrym gotowaniem, praniem, prasowaniem i długoletnimi świadectwami poszukuje pracy od 15. 8 lub od 1. 9. br. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 372

Krawcowa
rutynowana szuka pracy po domach, pierwszorzędne świadectwa. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 325

Bufetowa
sumienna dobrego domu, przystojna, skromne warunki poszukuje zaraz lub później posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 27 237

Posługi
poszukuje raz w tygodniu lub prania. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 232

Praczą
szuka prania. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 231

Kuśnierka
praca berlińska fasonuje futra karakulowe sealowe pierwszorzędnie tanio. Szuka posady poza dom. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 221

Praczą
szuka prania. Wierzbicie 43. m. 7. zdg 27 170

Panienska
lat 16, poszukuje posady do dziecka lub pszyk. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 26 993

Wychowawczyni
kochająca dzieci, długoletnie świadectwa, przyjmie posadę. — Oferty Kurjer Pozn zdg 27 207

Kawaler
lat 29, energiczny, poszukuje posady w poważnym przedsiębiorstwie, kaucją zapewnioną. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 280

Ekspedjentka
dzielna, branży kolonialno-delikatesowej, długoletnia praktyka, dobrymi świadectwami, szuka posady miejsc. na prowincji. — Zgłoszenia do „Olewnik”, Poznań zdg 26 457

Uczciwa
poszukuje posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 27 550

Dziewczę
lat 15, szuka posady do dzieci lub lekkich prac. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 507

Nauczycielka-wychowawczyni
z dłuższą praktyką bardzo dobrymi świadectwami, znajomość hiszpański i umiejętność zajęcia młodszych dzieci poszukuje posady. — Łaskawe oferty do Kurjera Poznańskiego zdg 27 391

Mistrz dyplomowany
narzędziarz, lat 31, specjalista na wykoje, gezenki do kucia, wpracowany na wykoje do zamków, obeznan budowa maszyn metalurgicznych i do drzewa, poszukuje posady wermistrza lub instruktora. Miejscowość obcietna. Oferty „K. 742/4”: Biuro Ogłoszeń, Bydgoszcz, Dworcowa 54. ng 13 585

Młoda
uczciwa, inteligentna szuka posady do dzieci, chętnie do niemieckiego. Oferty Kurjer Pozn. zdg 27 480

Dziewczyna
lat 21, znająca prace domowa i gotowanie szuka posady do samodzielnego prowadzenia domu, lub do pomocy pani domu. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdg 27 479

Marszantka
szuka posady z dobrym świadectwem. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 27 470

Krawcowa
dzielna szuka posady po domach. Oferty Kurjer Pozn. zdg 27 463

Panienska
z ukończoną szkołą wydziałową i handlową poszukuje posady. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 27 454

Gospoia - kucharka
wiejska nie wyżej 40 lat z wykwinną kuchnią i znajomością chowu drobiu potrzeba od 15 sierpnia. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 25 830

Pokojowa
dobrze poleciona, skromna czysta z dobrą obsługą potrzeba od 15 sierpnia. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 25 831

Pomocnicy
malarscy mogą się zgłosić. Hartman, Hetmańska 20. zdg 26 489

Magister
z prawem zarządu potrzebny do apteki w woj. Pozn. od 1. 9. ewt. wcześniej język niemiecki pożądan. Oferty i podanie warunków przy wolnym mieszkaniu i utrzymaniu do Kurjera Poznańskiego dg 3427

Bufetowa
potrzebna od zaraz. Sw. Wojciech 14/15. zdg 27 138

Inteligentnego
dzielnego, dobrze ustosunkowanego sprzedawcę materiałów opałowych w Poznaniu poszukuje natychmiast. Wynagrodzenie prowizja. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 103

Bufetowa
do lokalu nocnego może się zaraz zgłosić. Wodna 20. zdg 27 119

Na
majątek 1 400 morg. poszukuje elewa gosp. z kilkuletnią praktyką wzł. młodszego urzędnika z skromnym wyznaczeniem, najchętniej syn włościanina. Zgłoszenia z podaniem warunków przesłać eksp. Kurjera Pozn. zdg 27 130

Praca
i zarobek dla każdego w domu! Miejsce zamieszkania obojetne, jak również dotychczasowa praca. Zgłoszenia pod „WK 382” do Towarzystwa Reklam. Miedz., Katowice, Plac M. Piłsudskiego 11. Tg 1497

10 — 20
zł dziennie mogą zarobić panie i panowie w całej Polsce sprzedając artykuły leczniczo - kosmetycznego, bezkonkurencyjnego, niezbędnego w każdym domu. Zgłoszenia „Gwiazda” Kraków, Pawia 26. Na odpowiedź załączyc znaczek pocztowy. ng 13 085

Ekspedjentka
potrzebna. Skład cukierków. — Pocztowa 30. zdg 26 932

Poważna
firma przyjmie dwie panie, które pracowały już jako propagandzistki w charakterze instruktorek. Zdobyły stanowisko kierownicze w zapewnione. Zgłoszenia osobiste poniedziałek od 10-13, 15-18. Podgórna 14. m. 1. Tg 1490

Inżynierów-mechaników
młodych, wychowanek Politechniki Warszawskiej. Lwowskiej lub Gdańskiej z kilkuletnią praktyką warsztatową i znajomością obcych języków poszukujemy do dużej fabryki w Warszawie do pracy warsztatowej przy masowej produkcji obróbki metalów skrawaniem i cięgniemem, do pracy konstrukcyjnej przy opracowywaniu narzędzi i przyrządów oraz do pracy kalkulacyjnej przy obliczaniu czasu masowej i seryjnej obróbki metalów. — Oferty należy kierować do Kurjera Poznańskiego pod zdg 26 635

Dziewczyna
potrzebna do wszystkiego z zamilowaniem do Targów od zaraz Poznań, ul. Wierzbicie 13. — m. 12. zdg 27 636

Młoda
dziewczyna do wszystkiego potrzebna zaraz. Przechylna 6 — 6. zdg 27 019

Szofer
mechanik dobry fachowiec po wojskowskiej potrzebny na stałą posadę. Oferty z odpisem świadectw wraz podaniem pensji nadesłać do Kurjera Poznańskiego zdg 27 049

Dziewczyna
miła samodzielną. Rynek Łazarzski 3, skład. zdg 27 081

Służąca
wszystkiego. Śniadeckich 13 — 9. zdg 27 171

Ekspedjentka
zaufana, pomoc gospodarstwie domowym potrzebna. Kolejowa 48, skład rzeźniczy. zdg 27 172

Służącej
uczciwej, samodzielną do jednej osoby. Adres Kurjer Poznański zdg 27 206

Służąca
z dobrem gotowaniem potrzebna od zaraz. Hanke, Żorawia 19. zdg 27 245

Uczeń
od zaraz najchętniej ze wsi. — Zgłoszenia Michałowski, mistrz piekarski, Puszczykowo, powiat poznański. zdg 27 039/40

Kasjera (kę)
do kina na stałą posadę z gotówką 1000 zł przyjme zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 339/40

Pea krem
ULATWIA.....
RÓWNOMIERNE i BEZBOLEINE
.....OPALANIE

ng 12 542

Zarządzająca
Dla szwagierki mej, która wstępuje z klasztoru per 1 września poszukuje posady w majątku, długoletnia wszechstronna znajomość wchodząca w zakres „dobrej gospodyni”. Zgłoszenia upraszam do „Par”, Aleje Marcinkowskiego 11, pod 55,356 Pg 5099-55,356

Potrzebna
na probstwo wiejskie gospodyni religijna, zaufana i zdrowa. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 27 549 i hotel Royal, pokój 11.

Rządzącego gospodarczego
dobrze poleconego poszukuje zaraz na zastępstwo na majątek 4 000 morg w Poznaniu. — Oferty Kurjer Poznański zdg 27 390

Lekarz-dentysta
na przeciąg miesiąca od 15. 8. br. potrzebny na zastępstwo. Zgłoszenia Agencja Kurjera Pozn. Gniezno 103. ng 13 099

Uczeń
piekarski zaraz. Fr. Mikołajewski, Chwałiszewo 9. zdg 27 457

Egzystencję
pewna otrzyma pani jako współpracowniczka udziałem 500 zł gotówki. Owocoleksp.ort. Mąkoszyce zdg 27 556

Pokojowa
doświadczona, szczerą, potrzebna. Adres wskaże Kurjer Poznański zdg 27 421.

Uczeń
potrzebny. Grobla 1. piekarnia. zdg 27 542

Kucharka
rutynowana potrzebna do większej restauracji. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 27 304

Ekspedjentki
z branży potrzebne. Skład obuwia św. Marcin 66. zdg 27 332

Poszukuję
od 1 września wzgl. października 2 ekspedjentki

tylko siły dzielne, fachowe, miłego usposobienia z dołączeniem odpisu świadectw i fotografii oraz podaniem pensji mogą nadesłać swe oferty do firmy A. Pluciska, Stary Rynek 38/39 skład towarów krótkich, bielizny i trykotaży. zdg 27 328

Uczeń
potrzebny. Szklarnia — Oprawa obrazów. św. Marcin 14. zdg 27 376

Dziewczyna
młodsza bez spania zaraz. Poznańska 35 — 15. zdg 27 409

Poszukuję
samodzielnego mechanika na maszyn do pisania i liczenia. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 659

Dom
do otynkowania. Piękna 3. zdg 27 482

Pomocnik
inteligentny branży kolonialno-delikat. władający językiem polskim i niemieckim obeznan palarnia kawy, dekoracja i pismem reklamowym. Oferty podanie warunków i fotografii „Par” — Toruń pod „Inteligentny”. Pg 5 114-64,97

„Noc cudów w Lourdes”
Duma produkcji filmowej Francuska Częstochowa Kinoteatr „Sfinks”. zdg 26 982

„Gwiazda”
Aleje Marcinkowskiego. Najpiękniejszy dramat miłosny wszystkich czasów

Ich ostatnie spotkanie
Elżbieta Allon — Joan Stuart. zdg 27 075

Londyńska
Maszalarska, poleca swym brwalcem miły wieczór, koncert artystyczny. zdg 27 571

Kinoteatr „Świt”
Marcin 65

Shirley Temple
w pięknym filmie Teraz i zawsze zdg 27 634/5

POŃCZOCHY NAJTRWALSZE tylko z firmy „PANI” Aleje Marcinkowskiego nr. 13. dg 3 103

Gdy sąsiadki się zagadają... (Berlin, „Ill. Ztg.”) S. F.

TEATRY

Poznań, sobota, 3. 8.
TEATR POLSKI — Dziś „Przyjacieli domu”.
Niedziela, 4. 8. „Przyjacieli domu”.
Poniedziałek, 5. 8. „Przyjacieli domu”.
TEATR LETNI w Zoologu: Dziś o godz. 8,30 rewja p. t. „Coraz Weselej” premjera.

KINA

Poznań, sobota, 3. 8.
APOLO: „Pieśń zdobywa świat”.
CORSO: „Zabójstwo o świącie”.
GONG: „Pojedynki kobiet”.
GWIAZDA: „Ich ostatnie spotkanie”.
METROPOLIS: „Noce Wiedeńskie”.
OSWIATOWE T. C. L.: — „S. O. S. Góra lodowa” oraz nadprogram humorystyczny.
RENAISSANCE: „Pojedynki z śmiercią” i „Pieśniarz Warszawy”.
SFINKS: „Noc cudów w Lourdes”.
SŁOŃCE: „Poszukiwaczki złota”.
ŚWIT: „Teraz i zawsze”.
TECZA-LAZARZ: „Rendez-Vous w Wiedniu”.
WILSONA: „Wielki Gracz”.

27. WOLNE MIEJSCA

Od 1. 10. br. potrzebny mgr. z jednoroczną praktyką lub asystent z wojew. egzaminem do Apteki pod Lwem, Czersk (Pom.) Referencje i wysokość wynagrodzenia podać.
Do apteki i drogerji poszukuje od I. X. 35. poleconej, pracowanej sily pomocniczej, władającej językiem niemieckim. Oferty z warunkami przy wolnym utrzymaniu przyjmują Kurjer Poznański pod dg 3416
Krawcowa na eleganckie sukienki, przeróbki chłopców — wieś. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 792

Co futro — to Edmund Rychter — co palto — to Edmund Rychter — co ubranie — to Edmund Rychter Poznań, Ostrów Wielkop.

Przedpłata na miesiąc sierpień 1935 roku za oba wydania razem w Poznaniu w ekspedycji zł 3,20, w agencjach w mieście zł 3,50, z odnośnieniem do domu w Poznaniu zł 3,70, z odnośnieniem przez pocztę poza Poznaniem miesięcznie zł 4,14, kwartalnie zł 12,40, pod opaską miesięcznie w Polsce zł 7,50, w innych krajach zł 9,50. W razie wypadków, spowodowanych siłą wyższą, przeszłok w zakładzie, strajków i t. p. wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają prawa domagania się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

W wydaniach wielkoformatowych i uroczystościowych poprzedza normalną cddzienną część numeru z reklamami i ogłoszeniami materiału poświęcony danej uroczystości. Telefony do Redakcji i Administracji: 44-61, 14-76, 33-07, 35-24, 35-25, 40-72, w niedziele, święta i nocą tylko 14-76, 35-24 i 40-72.

Ogłoszenia na stronie 6-lamowej 25 gr., na stronie 4-lamowej przy końcu tekstu redakcyjnego 60 gr., na stronie czwartej (lub piątej) 100 gr., na stronie drugiej (lub trzeciej) 120 gr. przed wiadomościami potoczными 200 gr. od 1-lamowego milimetra. Ogłoszenia skomplikowane oraz z zastrzeżeniem miejsca 20% nadwyżki. Ogłoszenia do wydania porannego przyjmujemy do godz. 18.30, w nagłych wypadkach do godz. 22 u stroża, do wydania głównego (wieczornego) „drobne” do g. 11.10, w dni przedświąteczne do godz. 11.00, większe dłużej według możliwości. Drobnie ogłoszenia najwyższe 100 słów w tem 5 nagłówek; słowo nagłówek. (tuste) 25 gr., każde dalsze słowo 15 gr. Za różnice między zestawem a wysokością ogłoszenia, powstałe wskutek: matryc., wydawnictwo nie odpowiada.